

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΦΩΤΙΟΣ

ΠΟΛΥΖΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤ/ΚΗΣ, ΤΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΟΥ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΠΡΕΒΕΖΑ 2016

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

*Η εργασία αυτή πραγματεύεται την απαρίθμηση των βασικότερων γεγονότων που οδήγησαν στην **οικονομική κρίση** των τελευταίων επτά ετών, και τον ρόλο που διαδραμάτισαν οι **πέντε μεγάλοι τραπεζίτες** που έχουν όλες τις **τράπεζες** (από τις **κεντρικές** μέχρι τις πιο μικρές **εμπορικές**), μαζί με τις **κυβερνήσεις** που **χρηματοδοτούνται** από αυτές.*

*Οι τραπεζίτες, όπως θα αποδειχθεί με στοιχεία στην εργασία αυτή, με το **νομισματικό - τραπεζικό σύστημα** που δημιούργησαν, μπορούν να αποφασίσουν για την **τύχη του κόσμου**, για την **οικονομική του ευμάρεια**.*

*Παρακάτω θα αναλύσουμε τι είναι το **νομισματικό σύστημα**, πόσο εκτεταμένος είναι ο **έλεγχος** που ασκεί σε μια **χωρά**, τη **δυναμικότητα** των **ισχυρότερων νομισμάτων** σε κάθε **οικονομία**, ποιοι **ελέγχουν** το **νομισματικό σύστημα**, πως μπορεί να δημιουργηθεί μια **κρίση** και τρόπους που μπορεί να γίνει η **αποτίναξη** αυτού του **συστήματος** που γέννα **μονό χρέη**, τα οποία δεν ανταποκρίνονται σε **πραγματικό χρήμα** στην **παγκόσμια οικονομία**.*

<u>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ</u>	
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	4
I. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ?	5
II. ΠΩΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ?	10
III. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ	13
IV. ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ?	28
A. ΣΤΙΣ ΗΠΑ	33
B. ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	38
Γ. ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	46
V. ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	49
VI. ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ-ΨΗΦΙΑΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	53
VII. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	54
A. ΣΤΙΣ ΗΠΑ	54
B. ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	58
Γ. ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	62
2. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ	64
I. ΠΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΠΟΥ ΞΕΚΙΝΗΣΕ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ	65
II. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ	67
III. ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΚΛΗΘΕΙ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ	69
A. ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΚΡΑΤΟΥΣ	72
B. ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΧΕΙΡΙΣΜΩΝ ΑΠΟ ΕΝΑ ΑΛΛΟ ΚΡΑΤΟΣ	76
Γ. ΜΕΣΩ ΦΥΣΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ	78
Δ. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ ΤΥΧΑΙΑ?	80
<u>IV. ΤΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ</u>	81
A. <u>ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</u>	82
B. <u>ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ</u>	84

<u>3. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ</u>	85
<u>I. Η ΚΡΙΣΗ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΕΝΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ?</u>	86
<u>II. ΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΠΟΡΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΝΑ ΟΔΗΓΗΣΕΙ ΣΕ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ?</u>	88
<u>III. ΕΧΕΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΝΑ ΣΥΝΤΗΡΕΙ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ?</u>	90
<u>IV. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΑΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑ</u>	92
<u>A. ΔΟΛΛΑΡΙΟ</u>	92
<u>B. ΕΥΡΩ</u>	94
<u>Γ. ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΡΑΧΜΗ</u>	96
<u>V. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ</u>	98
<u>A. ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΕΠΗΡΕΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ?</u>	99
<u>B. ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΕΠΗΡΕΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ?</u>	100
<u>Γ. ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕΙ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ?</u>	103
<u>VI. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ</u>	104
<u>A. ΗΠΑ</u>	104
<u>B. ΕΛΛΑΔΑ</u>	104
<u>Γ. P.I.G.S.</u>	104
<u>Δ. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ</u>	105
<u>E. ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ</u>	105
<u>VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ</u>	106
<u>4. ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ</u>	107
<u>I. ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΤΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ?</u>	108
<u>5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	109
<u>6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ</u>	111
<u>I. ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ</u>	112
<u>II. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	113
<u>III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Η/Υ</u>	121
<u>IV. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ</u>	122

1

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

"Lorsqu'un gouvernement est dépendant des banquiers pour l'argent, ce sont ces derniers, et non les dirigeants du gouvernement qui contrôlent la situation, puisque la main qui donne est au-dessus de la main qui reçoit. [...] L'argent n'a pas de patrie; les financiers n'ont pas de patriotisme et n'ont pas de décence; leur unique objectif est le gain."

(Όταν μια κυβέρνηση εξαρτάται από τους τραπεζίτες για (να έχει) χρήματα, αυτοί και όχι οι ηγέτες της κυβέρνησης ελέγχουν την κατάσταση, αφού το χέρι που δίνει είναι πάνω από το χέρι που παίρνει ... Τα χρήματα δεν έχουν πατρίδα. Οι χρηματοδότες δεν έχουν πατριωτισμό και ευπρέπεια. Μοναδικός σκοπός τους είναι το κέρδος.)

Napoléon Bonaparte, 1815

I. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ?

Ένα νομισματικό σύστημα είναι το σύνολο των θεσμικών οργάνων, με το οποίο μια κυβέρνηση παρέχει χρήματα στην οικονομία μιας χώρας. Πρακτικά ελέγχει όλες τις λειτουργίες που έχουν σχέση με τη δημιουργία, τη κοπή και τη κυκλοφορία (αυξανόμενη ή περιοριστική) των νομισμάτων σε μια χώρα ή σε ένα σύνολο χωρών που βρίσκονται κάτω από μια ενιαία νομισματική ένωση.

πηγή εικόνας:
http://www.backwoodssurvivalblog.com/2013_05_01_archive.html

Τα αρχαία χρόνια, δεν υπήρχε τρόπος πλήρους αντιστοιχίας μεταξύ της ανταλλαγής προϊόντων. Η αξία τους δεν προκαθοριζόταν γενικά από μια σταθερή τιμή, αλλά την στιγμή της ανταλλαγής, από τους δυο συναλλασσομένους, ανάλογα με τις ανάγκες, τις επιθυμίες και τα αγαθά που είχαν ήδη στη διάθεση τους, είτε δικά τους είτε του τόπου κατοικίας τους.¹

Η λειτουργία όμως του αντιπραγματισμού είχε ένα τεράστιο πρόβλημα. Η ανάγκη του ενός συμβαλλομένου μπορεί να μην ικανοποιείτο μερικώς, ολικώς ή και σε κάποιες περιπτώσεις καθόλου από το αντικείμενο συναλλαγής του έτερου συμβαλλομένου.

Όμως το αντικείμενο αυτό μπορεί να ήταν το μονό που να ήταν σε θέση να διαθέσει ο έτερος συμβαλλόμενος. Και αν η συναλλαγή πραγματοποιούταν, ο ένας συμβαλλόμενος θα έπρεπε να πράξει κι άλλη ανταλλαγή για να ξεφορτωθεί το άχρηστο γι αυτόν αντικείμενο, ανοίγοντας έτσι έναν ατελείωτο κύκλο συναλλαγών.

Οι περιορισμοί όμως του αντιπραγματισμού είναι πολλοί περισσότεροι. Εκτός της ύπαρξης ανάγκης της ανταλλαγής για τα δυο συγκεκριμένα αντικείμενα, το ίδιο χρονικό διάστημα που επιθυμούσαν και τα δυο μέρη και την μη ύπαρξη μιας συγκεκριμένης τιμής αναφοράς που προαναφέρθηκαν, υπήρχε μεγάλο θέμα με την αδιαιρετότητα πολλών αντικειμένων.

Για παράδειγμα ένα μικρό αγγείο με ελαιόλαδο μπορεί να μην αντιστοιχούσε με ένα σφαγμένο γουρούνι, αλλά να ήταν τα μόνα αντικείμενα συναλλαγής που να διέθεταν τα δυο μέρη, και οι ανάγκες του ενός να ήταν για λάδι, και του άλλου για τροφή, αλλά τα

---

1. 1 "Χρήμα - Πίστη - Τράπεζες" - Πέτρος Κιόχος, Γεώργιος Παπανικολάου - Εκδόσεις ΕΛΕΝΗ ΚΙΟΧΟΥ, Αθήνα 2011

αντικείμενα να μην είχαν την ίδια αξία στο μυαλό των δυο μερών, γιατί οι σταθερές που είχε ο καθένας για το προϊόν του να ήταν διαφορετικές του άλλου.

Και εδώ προκύπτει και άλλη μια αρνητική πλευρά του αντιπραγματισμού. Το ελαιόλαδο στο προηγούμενο παράδειγμα μπορούσε να αποθηκευτεί για κάποιο χρονικό διάστημα. Το χοιρινό όμως, εφόσον δεν υπήρχαν τα τεχνολογικά μέσα για να διατηρηθεί σε καλή κατάσταση, έπρεπε να ανταλλαχτεί και να καταναλωθεί άμεσα.

Για τους λόγους αυτούς, αποφασίστηκε να δημιουργηθεί ένα μετρικό σύστημα που θα μπορούσε να καθορίσει το κόστος του κάθε αντικείμενου. Σε κάποιες περιοχές χρησιμοποιήθηκαν τα κοχύλια που βρίσκονταν στη θάλασσα.

Στη Λυδία, σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, άρχισαν να χρησιμοποιούν για πρώτη φορά τα πολύτιμα μεταλλεύματα (χρυσό, ασήμι, χαλκό, σίδηρο) που βρίσκονταν στις περισσότερες περιοχές του τότε γνωστού κόσμου ως μέσα ανταλλαγής. Από αυτά τα μέταλλα στην αρχή χρησιμοποιήθηκαν κομμάτια τα οποία ανταλλάσσονταν με ένα αντικείμενο που είχε ανάγκη κάποιος, με την αξία που καθοριζόταν ανάλογα με το πόσο πολύτιμο ήταν το αγαθό σε συνάρτηση με την αξία του μετάλλου.

Αργότερα, όταν οι συναλλαγές έγιναν περισσότερες και η χρήση των μετάλλων ως μέσα αγοράς προϊόντων έγινε ευρύτερα αποδεκτή, αποφασίστηκε από τους συναλλασσόμενους τα μέταλλα να αποκτήσουν μια συγκεκριμένη μορφή για να γίνονται πιο εύκολα αναγνωρίσιμα. Με την ανάπτυξη της χρήσης της φωτιάς για την σμίλευση των μετάλλων, άρχισαν σε κάθε περιοχή να "τυποποιούν" τα μικρά αυτά κομμάτια, δημιουργώντας τα πρώτα νομίσματα. Με αυτό το τρόπο δημιουργήθηκε για πρώτη φορά χρήμα.

πηγή εικόνας:
http://3.bp.blogspot.com/_odBaJYblNBc/SswQJM-U1SI/AAAAAAAAAJI/RKSxOZfAaQU/s320/3rd-1st_century_bc_ancient_silver_greek_coins.jpg

"Αναγκαστικά χρησιμοποιήθηκαν τα νομίσματα, όταν οι κάτοικοι μιας χώρας εξαρτώνταν περισσότερο από μια άλλη χώρα με το να εισάγουν όσα τους έλειπαν και να εξάγουν όσα τους περίσσευαν.

Δεν ήταν εύκολο να μεταφερθούν όλα τα αναγκαία, γι' αυτό συμφώνησαν μεταξύ τους να δίνουν και να παίρνουν στις συναλλαγές κάτι χρήσιμο και ταυτόχρονα εύχρηστο για τις βιοτικές ανάγκες, όπως για παράδειγμα σίδηρο ή ασήμι ή κάτι παρόμοιο.

Στην αρχή καθόρισαν το μέγεθος και το βάρος κι έπειτα του έδωσαν κάποιο ιδιαίτερο γνώρισμα για να γλιτώσουν από συχνά μετρήματα, επειδή το ιδιαίτερο γνώρισμα ορίστηκε ως απόδειξη της αξίας του."

(Αριστοτέλη Πολιτικά II: Περί Ιδιοκτησίας)

Με τον όρο χρήμα², εννοούμε καθετί που γίνεται πλήρως αποδεκτό σε μια συναλλαγή. Το χρήμα χρησιμοποιείται για να υπολογίζονται οι αξίες και οι τιμές, για πληρωμές και άλλες συναλλαγές, για αποταμίευση και για να καθορίζει μελλοντικές πληρωμές και παροχές. Ουσιαστικά, για να υπάρχει η οικονομία σαν έννοια και να λειτουργεί, πρέπει να χρησιμοποιεί χρήμα.

Για να θεωρείται όμως κάτι χρήμα, πρέπει να έχει τουλάχιστον όλες τις παρακάτω ιδιότητες. Πρέπει να μπορεί να μεταφερθεί - αρά να είναι ελαφρύ και μικρό σε ποσότητα, να μην καταστρέφεται εύκολα, να μπορεί να διαιρείται σε μικρότερες μονάδες της βασικής του αξίας, να είναι ομοιογενές - όλα τα νομίσματα χαρτονομίσματα να έχουν ΑΚΡΙΒΩΣ τα ίδια χαρακτηριστικά, και να είναι εύκολα αναγνωρίσιμο.

Το χρήμα με την πάροδο των ετών, πέρασε από το στάδιο του να έχει πλήρες αντίκρισμα (ανάλογα με το υλικό που ήταν φτιαγμένα τα νομίσματα, καθοριζόταν και η αξία τους) κυρίως κατά την αρχαιότητα, στο στάδιο του να έχει μερικό αντίκρισμα (πρόσμιξη μετάλλων με αλλά μη-πολιτιμα μέταλλα και αντιστοιχία χαρτονομισμάτων με αποθέματα χρυσού της κεντρικής τράπεζας ή του θησαυροφυλακίου της κάθε χώρας) μετά την κατάρρευση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας και καταλήξαμε στο σημερινό στάδιο, δηλαδή τα χαρτονομίσματα να μην έχουν καμία αξία - αντίκρισμα, παρά μονό νομική ισχύ.

Τα είδη του χρήματος που υπάρχουν είτε έχουν υλική μορφή (χρήμα- αγαθό, μεταλλικό χρήμα, χαρτονομίσματα) είτε άυλη (καταθέσεις και οιονεί χρήμα).

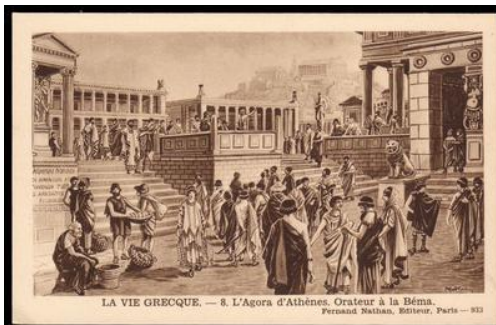
² Χρήμα - <http://en.wikipedia.org/wiki/Money>

Το νομισματικό σύστημα³, δημιουργήθηκε από την ίδια την οικονομία για να στηρίζει και να προστατεύει όλες τις λειτουργίες του χρήματος, ανεξαρτήτως είδους, για να θωρακίζει την ομαλή κυκλοφορία του χρήματος και να ελέγχει όλες τις διαδικασίες που αυτό λαμβάνει μέρος, από τη δημιουργία μέχρι τη χρήση του για απλές συναλλαγές.

Ουσιαστικά, το νομισματικό σύστημα, "θέτει" τους κανόνες για την ίδια την ύπαρξη του χρήματος μέσα σε μια αγορά. Αγορά⁴ θεωρείται κάθε μέρος που μπορεί να γίνει μια συναλλαγή. Η αγορά την αρχαία εποχή ήταν το μέρος που συγκεντρώνονταν όλοι οι μεγάλοι στοχαστές της Αρχαίας Αθήνας, για να συζητήσουν ή να βγάλουν λόγους (αγορά > αγορεύω = διατυπώνω άποψη δημοσίως επί μακρόν, εκθέτω αναλυτικά τις θέσεις μου συνήθως σε κοινό, διακηρύσσω, δημηγορώ⁵).

Με την πάροδο του χρόνου η αγορά μετατράπηκε από χώρο όπου γίνονταν και οικονομικές συναλλαγές παράλληλα με τις αγορεύσεις, σε ένα σύνολο συστημάτων, οργανισμών, διαδικασιών, κοινωνικών σχέσεων και υποδομών στην οποία τα μέρη προβαίνουν σε μια συναλλαγή.

Τα σύγχρονα νομισματικά συστήματα αποτελούνται συνήθως από τα νομισματοκοπεία, κεντρικές και εμπορικές τράπεζες, τα οποία δημιουργήθηκαν με μοναδικό σκοπό την ομαλή διαχείριση του χρήματος από τους εκάστοτε ανά τους αιώνες κατέχοντες δύναμη, στην αρχή στρατιωτική-εδαφική και μετά οικονομική (αγαθών και πολύτιμων μετάλλων).

πηγή εικόνας: http://1.bp.blogspot.com/-vbvRyJEhEE8/VBVR_n_mEDI/AAAAAAAAALSc/-hVIXODC0Sw/s1600/9.jpg

πηγή εικόνας: <http://picuser.city8.com/C8P/M8/00/03/MRSR01K2TPCs.jpg1>

Η αρχαία και η σύγχρονη αγορά.

---

3 Νομισματικό Σύστημα - http://en.wikipedia.org/wiki/Monetary_system

4 https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%91%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AC

5 Παράγωγα αγοράς - <https://el.wiktionary.org/wiki/%CE%B1%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%B5%CF%8D%CF%89>

Το νομισματοκοπείο είναι ένα ίδρυμα στο οποίο τυπώνονται και κόβονται νομίσματα και χαρτονομίσματα. Στην Ελλάδα το ρόλο του νομισματοκοπείου τον είχε αναλάβει το Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών.⁶

Μετά το 2002 και την υιοθέτηση του ευρώ ως εθνικού νομίσματος, οι εθνικές τράπεζες των χωρών-μελών της Ευρωζώνης (χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν ευρώ ως κοινό νόμισμα) έχουν το δικαίωμα, με εντολή πάντα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, να εκδίδουν τραπεζογραμμάτια ευρώ. Για τα κέρματα είναι υπεύθυνο το νομισματοκοπείο των εθνικών υπουργείων οικονομικών, που και αυτό με τη σειρά του παίρνει άδεια έκδοσης από την Ε.Κ.Τ.⁷

---

⁶ Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών -

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%8A%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%B1_%CE%95%CE%BA%CF%84%CF%8D%CF%80%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%A4%CF%81%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%AF%CF%89%CE%BD_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%91%CE%BE%CE%B9%CF%8E%CE%BD

⁷ Ποιος εκδίδει τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα του ευρώ? - http://gatosgatoskanapedatos.blogspot.gr/2011/12/blog-post_2455.html

II. ΠΩΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ?

Πριν ξεκινήσουμε να εξετάζουμε τους μηχανισμούς που χρησιμοποιούν οι τράπεζες για να δημιουργήσουν χρήμα, θα πρέπει να διασαφηνίσουμε τι είναι το απόθεμα χρήματος μιας οικονομίας.

Το απόθεμα χρήματος μιας οικονομίας είναι το σύνολο του διαθέσιμου χρήματος σε μια ορισμένη στιγμή. Αυτό περιλαμβάνει:

- τα κέρματα και τραπεζογραμμάτια που βρίσκονται σε κυκλοφορία καθώς και
- τις καταθέσεις που μπορούν να αποσυρθούν άμεσα από τα πιστωτικά ιδρύματα στα οποία και διατηρούνται.

Αντίθετα με την ευρύτητα διαδεδομένη άποψη τα κέρματα και τα χαρτονομίσματα αποτελούν ένα μικρό μόνο ποσοστό του διαθέσιμου χρήματος, το οποίο κατά κανόνα δεν υπερβαίνει το 15%. Οτιδήποτε άλλο λογίζεται ως χρήμα και βρίσκεται σε κυκλοφορία, είναι σε ψηφιακή μορφή και χρησιμοποιείται στις συναλλαγές με διάφορες άλλες μορφές όπως:

1. Επιταγές
2. Συναλλαγματικές
3. Γραμμάτια Υποσχετικές
4. Χρεωστικές / Πιστωτικές κάρτες (που αντιστοιχούν σε λογαριασμούς τραπεζών χρεωστικούς ή πιστωτικούς αντίστοιχα)

πηγή εικόνας:

https://www.google.gr/search?q=%CE%9D%CE%9F%CE%9C%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F+%CE%A3%CE%A5%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9C%CE%91&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi1nIGg0YvLahUC1ywKHfWABB8Q_AUIBigB#imgsrc=iEbrkSWSnTqbM%3A

Η άποψη για την υποτιθεμένη πληθώρα χαρτονομισμάτων και κερμάτων έχει εσφαλμένα δημιουργηθεί και συντηρείται κατά ένα μεγάλο βαθμό από τα ΜΜΕ. Ιδιαίτερα η τηλεόραση, η οποία συνοδεύει συχνά το οικονομικό ρεπορτάζ με πλάνα ενός νομισματοκοπείου που εκτυπώνει μεγάλες ποσότητες τραπεζογραμματίων, δίνει την εντύπωση ότι η ΕΚΤ τυπώνει χρήμα και το στέλνει σε ολόκληρη την Ευρώπη με τεράστιες χρηματοποστολές.

Στην πραγματικότητα οι εμπορικές τράπεζες «δημιουργούν» χρήμα μέσω του συστήματος κλασματικών αποθεμάτων βάσει του οποίου λειτουργούν, ηλεκτρονικό χρήμα με λίγα λόγια. Το χρήμα αυτό τους το στέλνει η εθνική τράπεζα κάθε χώρας πχ Τράπεζα της Ελλάδος, Bundesbank κ.α. Και με τη σειρά της η εκάστοτε εθνική τράπεζα, αφού λάβει εντολή από την ΕΚΤ, έχει δικές της πρωτότυπες πλάκες εκτύπωσης και μπορεί να εκτυπώσει χρήμα, ή απλά χρεώνει τον λογαριασμό της ηλεκτρονικά με χρήμα.

Το ίδιο συμβαίνει και στην Αμερική, όπου η Ομοσπονδιακή Τράπεζα (FED), δίνει χρήματα στις διάφορες κεντρικές τράπεζες της κάθε πολιτείας, κι αυτές εφοδιάζουν με χρήμα τις αντίστοιχες εμπορικές τους τράπεζες.

Οι εμπορικές τράπεζες λοιπόν, δέχονται τις καταθέσεις των πολιτών και χορηγούν δάνεια από αυτές, κρατώντας ένα ποσοστό ασφαλείας υποχρεωτικά βάσει νομοθεσίας. Αποκομίζουν κέρδος από τη διαφορά του επιτοκίου ανάμεσα στα επιτόκια χορηγήσεων δανείων και τα επιτόκια καταθέσεων. Για αυτό η σχέση μεταξύ των δυο επιτοκίων είναι πάντοτε άνιση. Το επιτόκιο δανεισμού είναι υψηλότερο του επιτοκίου καταθέσεων, και η διαφορά που αποτιμάται σε πολλά εκατομμύρια ευρώ, είναι άκρως κερδοφόρα για ένα τραπεζικό οργανισμό.

Οι καταθέσεις μας δίνουν στις τράπεζες τη δυνατότητα να χορηγούν δάνεια. Τα τραπεζικά δάνεια όμως διαφέρουν από ένα δάνειο που θα δίναμε σε έναν φίλο μας. Αν δώσουμε σε ένα φίλο μας 100 Ευρώ αυτόματα στερούμαστε 100 Ευρώ. Το συνολικό διαθέσιμο χρήμα στην οικονομία παραμένει 100 Ευρώ. Αντίθετα αν καταθέσουμε 100 Ευρώ σε μια τράπεζα και αυτή διαθέσει στον ίδιο φίλο μας αυτά τα 100 Ευρώ δεν τα στερεί από εμάς. Τα 100 Ευρώ θα συνεχίσουν να εμφανίζονται στο λογαριασμό μας. Το διαθέσιμο ποσό στην οικονομία θα γίνει 200 Ευρώ.

πηγή εικόνας: http://rodorama.blogspot.gr/2014/01/blog-post_7086.html

Στην πράξη όμως η τράπεζα δεν μπορεί να δανείσει ποσά ίσα με τις καταθέσεις που κρατάει για να μπορεί να ανταποκρίνεται στις αιτήσεις αναλήψεων των πελατών της. Σε κανονικές συνθήκες μια τράπεζα μπορεί με ασφάλεια να δανείζει το 80% των κατατεθειμένων σε αυτήν χρημάτων.

Τα χρήματα αυτά με τη σειρά τους ξανά κατατίθενται στην τράπεζα ως νέες καταθέσεις, όχι απαραίτητα στην ίδια τράπεζα, αλλά αφού το τραπεζικό σύστημα είναι ένας κλειστός κύκλος, αν δεν καταλήξουν στην ίδια θα καταλήξουν εκεί κάποια άλλα δανεικά χρήματα.

πηγή εικόνας: <http://goldratecity.com/news/bigimages/big-image-70.jpg>

Από τα 100 Ευρώ θα δημιουργηθούν 80, από τα 80 64, από τα 64 52 κλπ. Με αυτό τον τρόπο από 100 Ευρώ αρχικών καταθέσεων μπορούν να προκύψουν κάτι λιγότερα από 500 Ευρώ. Η τράπεζα έχει λοιπόν χορηγήσει δάνεια 500 Ευρώ για τα οποία εισπράττει τόκους από αρχικό κεφάλαιο 100 ευρώ, τα οποία δεν είναι καν δικά της.

Η ύπαρξη ενός σημαντικού μέρους των χρημάτων λοιπόν προϋποθέτει τραπεζικό δανεισμό. Αν δεν εγκριθούν δάνεια, δεν

δημιουργείται νέο χρήμα. Περαιτέρω ο τραπεζικός δανεισμός πρέπει να αποπληρωθεί μαζί με το επιτόκιο και αφού η πλειοψηφία των χρημάτων δημιουργείται μέσω του δανεισμού η πληρωμή του επιτοκίου απαιτεί αρχικά το ροκάνισμα του αποθέματος χρήματος της οικονομίας από το τραπεζικό σύστημα και σε επόμενο στάδιο νέο τραπεζικό δανεισμό για την αποπληρωμή του προηγούμενου. Με αυτόν τον τρόπο συσσωρεύονται δυσβάσταχτα χρέη για πολίτες, επιχειρήσεις και κράτη.

Από τα παραπάνω μπορούν να απαντηθούν τα παρακάτω ερωτήματα:

α. Πως είναι δυνατόν όλα ανεξαιρέτως τα κράτη του κόσμου, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων και των πολιτών να έχουν συσσωρεύσει χρέη προς τις τράπεζες;

β. Από που προήλθαν αυτά τα χρήματα;

Τα χρήματα αυτά δημιουργήθηκαν από το τραπεζικό σύστημα κυριολεκτικά από το πουθενά στο πλαίσιο του συστήματος κλασματικών αποθεμάτων. Το χρέος στα πλαίσια του υπάρχοντος τραπεζικού συστήματος δεν μπορεί ποτέ να γίνει βιώσιμο, ούτε να αποπληρωθεί απλά γιατί δεν υπάρχουν αρκετά χρήματα για την αποπληρωμή του. Αν θέλουμε να δημιουργήσουμε επί πλέον χρήματα στο πλαίσιο του υπάρχοντος τραπεζικού συστήματος θα πρέπει να δοθούν νέα δάνεια, πράγμα που οδηγεί σε εκ νέου αύξηση του χρέους κοκ.

III. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Ο καθ' υλην αρμόδιος οργανισμός ελέγχου νομισματικής κυκλοφορίας είναι οι κεντρικές τράπεζες.⁸

Είναι θεσμικά όργανα που διαχειρίζονται τη νομισματική κυκλοφορία, τη προσφορά χρήματος και τα επιτόκια. Επίσης οι κεντρικές τράπεζες επιβλέπουν συνήθως το εμπορικό τραπεζικό σύστημα της χώρας τους. Εν αντιθέσει με τις εμπορικές τράπεζες, οι κεντρικές τράπεζες διαθέτουν το «μονοπώλιο» να αυξάνουν την ποσότητα του χρήματος σε μια χώρα. Επίσης έχουν την αμέριστη ευθύνη και για την εκτύπωση του εθνικού νομίσματος (μετά από εντολή) το οποίο χρησιμεύει ως νόμιμο χρήμα της χώρας.

πηγή εικόνας: <http://sustainablebanking.id/blog/2015/11/16/world-bank-launches-the-new-world-bank-green-growth-bond-072024-for-retail-investors-in-belgium-and-luxembourg/>

Λειτουργίες Κεντρικής τράπεζας:

1. Εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής
2. Καθορισμός και έλεγχος του επιτοκίου της αγοράς
3. Έλεγχος ολόκληρης της προσφοράς χρήματος / νομισματικής κυκλοφορίας της χώρας
4. Τραπεζίτης της κυβέρνησης και τράπεζα των τραπεζιτών (Δανειστής εσχάτης ανάγκης)

---

⁸ Κεντρικές Τράπεζες - http://en.wikipedia.org/wiki/Central_bank

5. Μονοπώλιο στη διαχείριση του συναλλάγματος και των αποθεμάτων χρυσού της χώρας και των αποθεμάτων της κυβέρνησης στο ταμείο της κάθε χώρας
6. Ρύθμιση και εποπτεία του εμπορικού τραπεζικού κλάδου
7. Έλεγχος του πληθωρισμού

Η Κεντρική Τράπεζα δεν παρέχει απλά χρήματα στην οικονομία μιας κυβέρνησης, αλλά τα δανείζει, με τόκο. Μέσω της διαδικασίας ελέγχου της νομισματικής κυκλοφορίας, η Κεντρική Τράπεζα ρυθμίζει την αξία του χρήματος που χρησιμοποιείται.

Η δομή αυτού του συστήματος μακροπρόθεσμα δημιουργεί μονό χρέος αφού το πραγματικό χρήμα που κυκλοφορεί αντιστοιχεί μονό στο 15 % της συνολικής κυκλοφορίας χρήματος.

⇒ Εμπορική Τράπεζα:

Μια εμπορική τράπεζα έχει από τη μια τη μορφή του οικονομικού μεσάζοντα – διαμεσολαβητή και από την άλλη της τράπεζας, χωρίς όμως να έχει τόσες ιδιότητες όσο η κεντρική τράπεζα. Έχει όμως και αυτή συγκεκριμένες λειτουργίες:

1. Συλλέγει κεφάλαια με την είσπραξη των καταθέσεων από επιχειρήσεις και τους ιδιώτες διαχωρίζοντάς τες σε:
  - καταθέσεις όψεως,
  - καταθέσεις ταμιευτηρίου
  - καταθέσεις ορισμένου χρόνου.

πηγή εικόνας: http://citypress-gr.blogspot.com/2010/12/blog-post_1730.html

2. Χορηγεί δάνεια στις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες.
3. Αγοράζει επίσης εταιρικά χρεόγραφα και κρατικά χρεόγραφα.

Τα βασικά στοιχεία του παθητικού της είναι οι καταθέσεις και τα βασικά στοιχεία του ενεργητικού της είναι τα δάνεια και τα χρεόγραφα.

Οι εμπορικές τράπεζες είναι αυτές που οι άνθρωποι αποκαλούν "τράπεζες". Ο όρος "εμπορικές" χρησιμοποιήθηκε για να τις ξεχωρίζει από μια επενδυτική τράπεζα.

Μιας και τα δύο είδη των τραπεζών δεν πρέπει πλέον να είναι χωριστές επιχειρήσεις, μερικοί έχουν χρησιμοποιήσει τον όρο "εμπορική τράπεζα" για να αναφερθούν στις τράπεζες που εστιάζουν κυρίως στις επιχειρήσεις.

❖ Τράπεζα Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος⁹ (ΤΕ) είναι η κεντρική τράπεζα της Ελλάδας.

Ιδρύθηκε το 1927 με τον Νόμο 3423/7-12-1927/ΦΕΚ Α' 298 με βάση το άρθρο 4 του από 15/9/1927 Πρωτοκόλλου της Γενεύης το οποίο υπεγράφη μεταξύ των Κυβερνήσεων Γαλλίας, Μ. Βρετανίας και Ιταλίας αφ' ενός και της Κυβέρνησης της Ελλάδας αφ' ετέρου για την έγκριση ενός δανείου 9.000.000 λιρών στερλινών. Οι λειτουργίες της άρχισαν τον Μάιο του 1928.

Βάσει της Συνθήκης του Μάαστριχτ, συμμετέχει στο σύστημα κεντρικών τραπεζών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μαζί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Είχε το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο χαρτονομισμάτων στην Ελλάδα από το 1928 (παλιότερα το δικαίωμα έκδοσης χαρτονομισμάτων το είχε αποκλειστικά η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία και το διατήρησε έως το 1928). Με αυτό το τρόπο ασκούσε την νομισματική πολιτική της χώρας μας, ίσως με μεγαλύτερη ευαισθησία στις αυξομειώσεις των διεθνών τιμών χρυσού και πετρελαίου- δυο κατευθυντήριες τιμές για την οικονομία μιας χώρας, είτε ως εάν παράγει τα συγκεκριμένα αγαθά είτε να τα καταναλώνει.

Σύμφωνα με τη Wikipedia: ***“Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν είναι κρατική, αλλά μια Ανώνυμη Εταιρεία. Έχει ειδικά προνόμια, ειδικές αρμοδιότητες αλλά και περιορισμούς, όπως ότι δεν μπορεί να λειτουργεί ως εμπορική τράπεζα και το ποσοστό του ελληνικού κράτους στη μετοχική της σύνθεση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 35% όπως ορίζεται στο καταστατικό της.”***

Με την εισαγωγή του ευρώ το 2002 έχασε την ιδιότητα να μπορεί να αποφασίζει αυτόνομα (πάντα όμως βάσει του αποθέματος της σε χρυσό) για την έκδοση και κυκλοφορία περισσότερων νομισμάτων όπως π.χ. σε περιπτώσεις υποτίμησης του εθνικού νομίσματος.

Η υποτίμηση, μέχρι το 2002, ήταν ένας από τους συνηθέστερους τρόπους λειτουργίας της οικονομικής ζωής των χωρών του Ευρωπαϊκού Νότου, που στηρίζονταν στον τουρισμό

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

πηγή εικόνας:

http://www.athex.gr/Images/_anylang/Logos/000053_GR.GIF

πηγή εικόνας: http://cdn.static-economist.com/sites/default/files/main_entrance_to_the_bank_of_greece_central_building_1.jpg

⁹ Τράπεζα της Ελλάδος -https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF%CF%82

και στη γεωργία, με την Ιταλία και την Ισπανία να έχουν ένα μερίδιο αγοράς και στη βαριά βιομηχανία.

Η έδρα της βρίσκεται στην Αθήνα, στην οδό Πανεπιστημίου (Ελ. Βενιζέλου). Διοικητής της από το 2014 είναι ο Γιάννης Στουρνάρας. Κατά το άρθρο 29 του καταστατικού, «Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές διορίζονται για μία εξαετία, με Προεδρικό Διάταγμα, μετά πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας».

Η Τράπεζα της Ελλάδος είχε το 2004 το 1,8974% των μετοχών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και σήμερα κατέχει το 2,0332%.

❖ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (European Central Bank), είναι η κεντρική τράπεζα της Ευρωζώνης.¹⁰

Ασκεί, μαζί με το Eurogroup (υπουργοί οικονομικών των χωρών - μελών της Ευρωζώνης) τη νομισματική πολιτική της Ευρωζώνης.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποτελείται από 19 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τα οποία έχουν υιοθετήσει ως κοινό τους νόμισμα το ευρώ) και είναι μια από τις μεγαλύτερες νομισματικές ενώσεις στον κόσμο.

Είναι μία από τις σημαντικότερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου και είναι ένα από τα επτά θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που αναφέρονται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ιδρύθηκε την 1η Ιουνίου του 1998 με τη συνθήκη του Άμστερνταμ. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του καταστατικού λειτουργίας της, είναι να διατηρεί οικονομική σταθερότητα μέσα στην Ευρωζώνη.

Οι βασικές της λειτουργίες, που τονίζονται στο άρθρο 3 του καταστατικού, είναι να:

1. Να καθορίσει και να εισάγει την οικονομική πολιτική της Ευρωζώνης και να έχει υπό έλεγχο βασικά οικονομικά μεγέθη όπως τον πληθωρισμό και τα επιτόκια.
2. Να επηρεάζει στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.
3. Να διαχειρίζεται τα αποθέματα σε ξένο νόμισμα του Ευρωπαϊκού συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.
4. Να στηρίζει τις πολιτικές αποφάσεις της Ε.Ε.
5. Να θέτει σε λειτουργία την εσωτερική δομή της οικονομίας σύμφωνα με το σύστημα πληρωμών TARGET2 και την τεχνική πλατφόρμα (βρίσκεται υπό κατασκευή προς το παρόν) για τη διαχείριση των αποθεμάτων ασφαλείας στην Ευρώπη (TARGET2 Securities).

πηγή εικόνας:
https://en.wikipedia.org/wiki/European_Central_Bank#/media/File:Logo_European_Central_Bank.svg

---

¹⁰ α.Ε.Κ.Τ. - https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE_%CE%9A%CE%B5%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1
β. Ε.Κ.Β. - https://en.wikipedia.org/wiki/European_Central_Bank

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει, βάσει του άρθρου 16 του καταστατικού της, **το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει την έκδοση τραπεζογραμματίων ευρώ στις χώρες την Ευρωζώνης.**

Τα κράτη μέλη μπορούν να εκδώσουν κέρματα ευρώ, αλλά το ποσό θα πρέπει να έχει προ-εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (όταν αρχικά θεσμοθετήθηκε η χρήση του ευρώ η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είχε τα αποκλειστικά δικαιώματα να εκδίδει κέρματα).

Τα κεντρικά γραφεία της βρίσκονται στην Φρανκφούρτη της Γερμανίας.

Η δομή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας είναι βασισμένη σε αυτή της Γερμανικής Ομοσπονδιακής Τράπεζας (Bundesbank) και της επίσης γερμανικής Landesbanken.

πηγή εικόνας:
http://ms0.iol.it/img_news/3/2/0/31045023.jpg

Η Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας διευθύνεται από ένα συμβούλιο με επικεφαλής τον πρόεδρο. Συμμετέχουν επίσης αντιπρόσωποι από τις κεντρικές τράπεζες των χωρών - μελών μέσω του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Αν και οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αφορούν μόνο τα κράτη - μέλη της Ευρωζώνης, ιδιοκτήτες και μέτοχοι της είναι όλες οι εθνικές τράπεζες των χωρών - μελών

της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι στη πραγματικότητα «διάδοχος» του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (European Monetary Institute - EMI).

Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα εδραιώθηκε στην αρχή του δεύτερου σταδίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Economic and Monetary Union - EMU) για να χειριστεί τυχόν θέματα που μπορεί να προέκυπταν σχετικά με την ομαλή μετάβαση των χωρών της Ευρωζώνης από τα εθνικά τους νομίσματα στο ευρώ και να προετοιμάσει τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ευρωπαϊκού συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα με τη σειρά του είχε δημιουργηθεί για να αντικαταστήσει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας (European Monetary Cooperation Fund - EMCF).

Από την 1η Νοεμβρίου 2011, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας είναι ο Ιταλός οικονομολόγος Μάριο Ντράγκι, πρώην διοικητής της Τράπεζας της Ιταλίας.

Η ΕΚΤ έχει τρία όργανα λήψης αποφάσεων:

- I. το Διοικητικό Συμβούλιο
- II. την Εκτελεστική Επιτροπή
- III. το Γενικό Συμβούλιο

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αν και δεν υπάγεται σε εταιρικό δίκαιο αλλά στο ευρωπαϊκό, έχει μετόχους και μετοχές. Το μετοχικό της κεφάλαιο είναι τουλάχιστον πέντε δισεκατομμύρια ευρώ, και ορίζεται από το άρθρο 28 του καταστατικού της.

ΜΕΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗ 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2015¹¹

ΜΕΤΟΧΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)	ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΕΚΤ		
Εθνική Τράπεζα του Βελγίου	2.4778	268,222,025.17
Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Γερμανίας	17.9973	1,948,208,997.34
Τράπεζα της Εσθονίας	0.1928	20,870,613.63
Κεντρική Τράπεζα της Ιρλανδίας	1.1607	125,645,857.06
Τράπεζα της Ελλάδος	2.0332	220,094,043.74
Τράπεζα της Ισπανίας	8.8409	957,028,050.02
Τράπεζα της Γαλλίας	14.1792	1,534,899,402.41
Τράπεζα της Ιταλίας	12.3108	1,332,644,970.33
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου	0.1513	16,378,235.70
Τράπεζα της Λετονίας	0.2821	30,537,344.94
Τράπεζα της Λιθουανίας	0.4132	44,728,929.21
Κεντρική Τράπεζα του Λουξεμβούργου	0.2030	21,974,764.35
Κεντρική Τράπεζα της Μάλτας	0.0648	7,014,604.58
Τράπεζα της Ολλανδίας	4.0035	433,379,158.03
Εθνική Τράπεζα της Αυστρίας	1.9631	212,505,713.78
Τράπεζα της Πορτογαλίας	1.7434	188,723,173.25
Τράπεζα της Σλοβενίας	0.3455	37,400,399.43

¹¹ Μέτοχοι ΕΚΤ - https://en.wikipedia.org/wiki/European_Central_Bank

Εθνική Τράπεζα της Σλοβακίας	0.7725	83,623,179.61
Τράπεζα της Φιλανδίας	1.2564	136,005,388.82
ΣΥΝΟΛΟ	70.3915	7,619,884,851.40
ΧΩΡΕΣ ΕΕ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΟΙΚΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ		
Εθνική Τράπεζα της Βουλγαρίας	0.8590	3,487,005.40
Εθνική Τράπεζα της Τσεχίας	1.6075	6,525,449.57
Εθνική Τράπεζα της Δανίας	1.4873	6,037,512.38
Εθνική Τράπεζα της Κροατίας	0.6023	2,444,963.16
Εθνική Τράπεζα της Ουγγαρίας	1.3798	5,601,129.28
Εθνική Τράπεζα της Πολωνίας	5.1230	20,796,191.71
Εθνική Τράπεζα της Ρουμανίας	2.6024	10,564,124.40
Κεντρική Τράπεζα της Σουηδίας	2.2729	9,226,559.46
Τράπεζα της Αγγλίας	13.6743	55,509,147.81
ΣΥΝΟΛΟ	29.6085	120,192,083.17
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	100	7,740,076934.57

❖ Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Federal Reserve System ή Federal Reserve, Ομοσπονδιακό Αποθεματικό Σύστημα ή FED), είναι η Κεντρική Τράπεζα των Ηνωμένων Πολιτειών.

Ιδρύθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 1913 με την ψήφιση του νόμου Federal Reserve Act, σε μεγάλο βαθμό σε απάντηση σε μια σειρά συμβάντων χρηματοοικονομικού πανικού, και ιδιαίτερα της σοβαρής τραπεζικής κρίσης του 1907.

πηγή εικόνας: <http://www.klik.gr/gr/el/world/i-fed-auxise-ta-epitokia-tis-gia-proti-fora-epita-apo-7-chronia/>

Υπάρχει από πάρα πολλούς οικονομολόγους και πολιτικούς όμως η άποψη ότι οι μεγαλομέτοχοι της (Rothschild, Morgan, Rockefeller) είχαν μια μυστική συμφωνία το 1903 για να δημιουργήσουν μια «τεχνητή» κρίση, η οποία θα τους επέτρεπε να δημιουργήσουν έναν ιδιωτικό τραπεζικό οργανισμό που να ελέγχει την

οικονομία και τις τράπεζες (κρατικές ή μη) των ΗΠΑ αρχικά κι έπειτα κι άλλων χωρών.

Κι έτσι το 1907 ο Morgan άρχισε να διαδίδει φήμες στον αμερικανικό λαό πως μια μεγάλη αμερικανική τράπεζα θα κατέρρεε μέσα στο επόμενο διάστημα. Αυτό είχε ως συνέπεια τη δημιουργία μαζικής υστερίας από τους καταθέτες και τους δανειζόμενους όλων των τραπεζών και έτσι προκλήθηκε μαζική εκροή μετρητών από καταθέσεις και στάση πληρωμών δανείων και των τόκων τους.

Το 1910 στην οικία του JP Morgan στο ιδιωτικό του νησί (Jekyll) υπογράφηκε μεταξύ των 5 μεγαλοτραπεζιτών σχέδιο νόμου για τη δημιουργία της FED – νομοθέτησαν δηλαδή οι τραπεζίτες για λογαριασμό της κυβέρνησης!- και το παρέδωσαν σε «δικό τους» πολιτικό εκπρόσωπο, τον γερουσιαστή Νέλσον Άλντριχ για να ψηφιστεί επίσημα και από το κογκρέσο.

Τελικά το 1913, μετά από μια μεγάλη οικονομική κρίση, ο στηριζόμενος οικονομικά από τους μεγαλοτραπεζίτες γερουσιαστής Γούντρου Γούιλσον εκλέχτηκε πρόεδρος των ΗΠΑ και ψήφισε 2 μέρες πριν τα Χριστούγεννα το νομοσχέδιο για την ίδρυση της FED.

«Η FED δημιουργήθηκε για να αναλάβει τον ρόλο του οικονομικού ρυθμιστή. Ο πληθωρισμός και οι οικονομικές κρίσεις θα ανήκουν πλέον στο παρελθόν.» Αυτή τουλάχιστον ήταν η επίσημη θέση τους προς τον Αμερικανικό λαό.

Το 1913 επίσης, παρουσιάστηκε ο νόμος φορολογίας εισοδήματος.

- Ήταν εντελώς αντισυνταγματικός γιατί παρόλο που ήταν άμεσος, δεν διανεμόταν το χρήμα πάλι έμμεσα πίσω στις διαφορές λειτουργίες του κράτους, αλλά χρησιμοποιούνταν για να αποπληρωθούν οι τόκοι από τα δάνεια της FED.
- Ο απαραίτητος αριθμός πολιτειών για να θεσπιστεί ο νόμος δεν συμπληρώθηκε ποτέ.
- Το 35% του μέσου μισθού ενός εργάτη αποσπάται με τη μορφή φόρου.
- Δεν υπάρχει κανένας εν ενεργεία νόμος που να απαιτεί την αποπληρωμή αυτού του φόρου.

Την πενταετία 1914-1919, η νεοσύστατη Ομοσπονδιακή Τράπεζα αύξησε την κυκλοφορία στο 100%, οδηγώντας σε εκτεταμένο δανεισμό των μικρών τραπεζών και του κοινού. Το 1920 όμως η FED αποφάσισε να ανακαλέσει μεγάλο ποσοστό του κυκλοφορούντος χρήματος (ρύθμιση νομισματικής κυκλοφορίας).

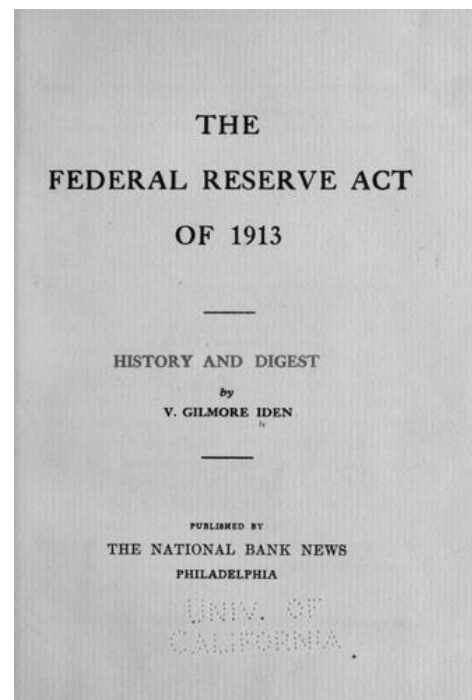
Οι εμπορικές τράπεζες μη μπορώντας να ανταπεξέλθουν στις ξαφνικές απαιτήσεις της κεντρικής τους τράπεζας, άρχισαν με τη σειρά τους να ζητούν την άμεση επιστροφή των δάνειων που χορηγούσαν σε πολίτες και εταιρείες.

Η χειραγώγηση της αμερικανικής οικονομίας έγινε πιο εύκολη (με μια απλή απόφαση μπορούν να καταστρέψουν την οικονομία της χώρας), λιγότερο χρονοβόρα (οπότε το αποφασίζουν το υλοποιούν, χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία οι ίδιοι είναι πάντα καλυμμένοι), και πιο άμεση (ούτε είναι αναγκαίο να χρησιμοποιούνται προσχηματικά πλέον πολιτικοί - κυβερνήσεις).

Ουσιαστικά τίποτα δεν άλλαξε. Το ίδιο που έγινε το 1907 έγινε και το 1920. Και το 1920 σημειώθηκαν μαζικές αναλήψεις, χρεοκοπίες και νομισματική υποτίμηση.

Ενδεικτικά 5400 τράπεζες εκτός του συστήματος της FED κατέρρευσαν εδραιώνοντας το μονοπώλιο των μεγαλοτραπεζιτών.

"This [Federal Reserve Act] establishes the most gigantic trust on earth. When the President [Wilson] signs this bill, the invisible government of the monetary power will be legalized....the worst legislative crime of the ages is perpetrated by this banking and currency bill... From now on, depressions will be scientifically created." -- Congressman Charles A. Lindbergh Sr., 1913

πηγή εικόνας:
[https://openlibrary.org/books/OL7126479M/
The_Federal_reserve_act_of_1913](https://openlibrary.org/books/OL7126479M/The_Federal_reserve_act_of_1913)

"Αυτή (η νομοθεσία για την ίδρυση της FED) ιδρύει το πιο γιγάντιο αποθεματικό στη γη. Όταν ο πρόεδρος (Wilson) υπογράψει το χαρτί, η αόρατη κυβέρνηση της δύναμης του χρήματος θα νομιμοποιηθεί... το χειρότερο νομοθετικό έγκλημα όλων των εποχών διαπράττεται από αυτό το τραπεζικό και νομισματικό νομοσχέδιο... Από δω και στο εξής, οι υφέσεις θα δημιουργούνται επιστημονικά."

Με την πάροδο του χρόνου, οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ έχουν επεκταθεί και η δομή της έχει εξελιχθεί. Γεγονότα όπως η Μεγάλη Ύφεση (μετά το κραχ του 1929) ήταν σημαντικοί παράγοντες που οδήγησαν σε αλλαγές στο σύστημα της Ομοσπονδιακής Τράπεζας.

Η λειτουργία της είναι η ίδια με της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, αφού η FED έθεσε τα θεμέλια του σύγχρονου τραπεζικού συστήματος.

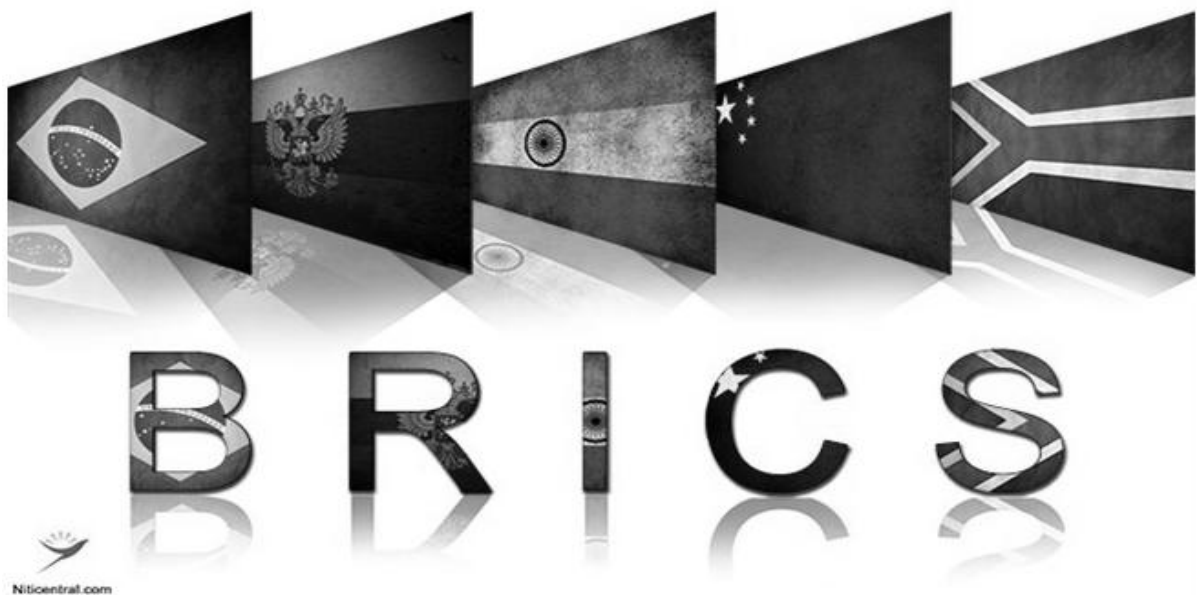
❖ B.R.I.C.S.

Οι τράπεζες του «προηγμένου δυτικού κόσμου» έχοντας ανάγκη αντικρίσματος στην οικονομία τους και υπό τα πρόθυρα μιας ανεπανάληπτης οικονομικής κατάρρευσης από μια τυχόν υποτίμηση – κυρίως του δολαρίου, δανείστηκαν από αυτές της χώρες, κυρίως από την Κίνα, δεκάδες τρις δολάρια.

Η Κίνα από τη μια πήρε την τεχνογνωσία των εταιρειών που έφτιαχναν εκεί τα εργοστάσια παραγωγής τους λόγω του ότι υπήρχαν πολλά φτηνά εργατικά χέρια σε σχέση με την «ακριβή» Ευρώπη και την άρνηση συνεργασίας και νομιμοποίησης των κυβερνήσεων της «Αριστερής» Λατινικής Αμερικής. Από την άλλη, συγκέντρωσε την οικονομία (και την τύχη) όλων των δυτικών χωρών στα χέρια της εκδίδοντας ομόλογα για χρεωκοπημένες πρακτικά χώρες.

Η Ρωσία πλέον βγήκε αργά αλλά σταθερά από το τέλμα του Ψυχρού Πολέμου που είχε περιπέσει και της διάσπαση της Σοβιετικής Ένωσης στις αρχές του 1990 και πλέον στρατιωτικά, τεχνολογικά και οικονομικά θεωρείται το αντίπαλο δέος της πάλαι ποτέ κραταιής Αμερικής.¹²

Στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας, η Βραζιλία, η Ρωσία, η Ινδία και η Κίνα, με την αύξηση της τεχνολογίας και των οικονομικών εισροών από την Ευρώπη, τις ΗΠΑ και την Ασία, παρουσίασαν τεράστια ανάπτυξη σε όλα τα επίπεδα.

πηγή εικόνας: <http://www.iran-daily.com/News/129704.html>

¹² Η Κίνα και η Ρωσία προσπαθούν να "υποτιμήσουν" το δολάριο - <http://www.usnews.com/news/articles/2015/09/24/are-china-and-russia-trying-to-undermine-the-us-dollar>

Η ανάπτυξη της οικονομίας αυτών των χωρών ολοένα αυξανόταν ενώ σιγά σιγά άρχισε να καταρρέει το ευρωπαϊκό και το αμερικανικό τραπεζικό σύστημα που βασιζόταν κυρίως στα στεγαστικά δάνεια, τα οποία όμως έμειναν απλήρωτα.

Παράλληλα αυτές οι 4 χώρες καλύπτουν τεράστιες εκτάσεις εδάφους (και το περισσότερο αναξιοποίητο ακόμα) στο παγκόσμιο χάρτη ενώ και ο συνολικός τους πληθυσμός είναι σχεδόν το 42% του παγκόσμιου πληθυσμού της Γης.

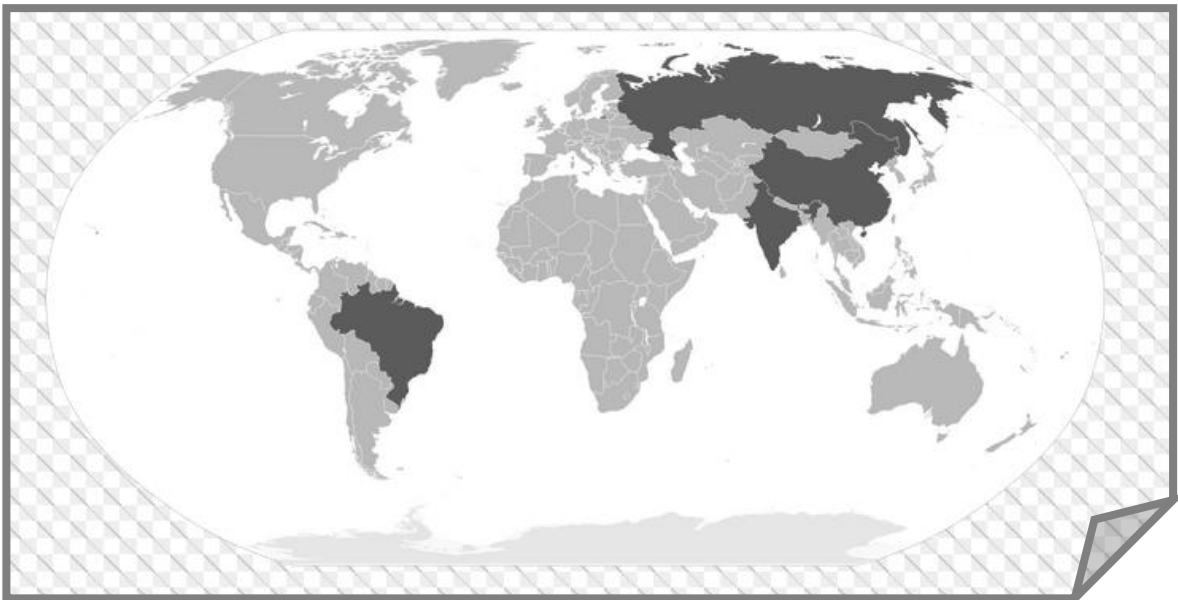
Αυτό αποτέλεσε το λόγο της δημιουργίας ενός οικονομικού όρου για να περιγράψει τις οικονομίες των χωρών αυτών, οι BRIC, από τα αρχικά τους, και εδραιώθηκε σαν επίσημη για την οικονομική τους ένωση.

Αν και αυτή η ένωση είχε σαν συνδετικό κρίκο μόνο την οικονομία, τον Σεπτέμβριο του 2006 στη Νέα Υόρκη άρχισαν να κάνουν και πολιτικές και γεωστρατηγικές συμφωνίες.

Οι BRICS πραγματοποίησαν την πρώτη επίσημη σύνοδο κορυφής τους στις 16 Ιουνίου 2009, στο Αικατερίνμπουργκ. Σαν αποτέλεσμα, οι BRICS δήλωσαν ότι υπήρχε ανάγκη για ένα νέο παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα που να είναι **«διαφοροποιημένο, σταθερό και προβλέψιμο»**. Αυτό θεωρήθηκε ως μια έμμεση επίθεση, στο δολάριο, και οδήγησε σε πτώση της αξίας του δολαρίου έναντι άλλων μεγάλων νομισμάτων.

Το 2014 οι BRICS προχώρησαν στην ίδρυση της δικής τους αναπτυξιακής τράπεζας.

Οι BRICS είναι ένας διεθνής πολιτικός οργανισμός των κορυφαίων αναδυόμενων αγορών, που αποτελείται από πέντε χώρες: τη Βραζιλία, τη Ρωσία, την Ινδία, τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας και τη Νότια Αφρική από το (2014).

πηγή εικόνας:

https://www.google.gr/search?q=brics&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiP4Ozx5vLMAhWMESwKHbP-BX4Q_AUIBigB#imgsrc=y5-b0_OVjeMvOM%3A

Στη συνάντησή των BRICS τον Μάρτιο του 2013, οι πέντε χώρες συζήτησαν την ίδρυση μιας «Αναπτυξιακής Τράπεζας» που θα χρηματοδοτεί κυρίως έργα υποδομής και θα έχει αρχικό κεφάλαιο 50 δισεκατομμύρια δολάρια, 10 δισεκατομμύρια από κάθε χώρα. Την συμφωνία αυτή υποστήριξε και η Παγκόσμια Τράπεζα.

Η συμφωνία για την ίδρυση της έγινε το 2014, στη Φορταλέσα της Βραζιλίας.

- I. Το αρχικό κεφάλαιο της τράπεζας κυμαίνεται μεταξύ των 40 με 80 δισεκατομμυρίων ευρώ, με κεντρική θέση να κατέχει η Κίνα ως ο μεγαλύτερος κάτοχος συναλλαγματικών αποθεμάτων.
- II. Η έδρα της θα βρίσκεται στη Σαγκάη.
- III. Την προεδρία της για τα πρώτα 5 χρόνια θα αναλάβει η Ινδία.
- IV. Δημιουργία αποθεματικού ταμείου ασφαλείας, με διαθέσιμα 75 με 100 δισεκατομμύρια ευρώ, στο οποίο θα μπορούν να προσφύγουν οι 5 χώρες σε περίπτωση προβλημάτων με τους ισολογισμούς τους.
- V. Επενδύσεις σε έργα ανάπτυξης στα κράτη-μέλη της ένωσης.

IV. ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

πηγή εικόνας: <http://dailyreckoning.com/the-least-imperfect-monetary-system/>

και κάποια στιγμή η εξυπηρέτησή του γίνεται αδύνατη, αφού όσο αυξάνεται, τόσο δυσανάλογο γίνεται σε σχέση με τις υπάρχουσες οικονομικές μονάδες.

Απλά μαθηματικά: Όταν κάποια τιμή παύει να αναλογεί με τις υπάρχουσες, τότε κανονικά θα έπρεπε να προσπαθήσουμε να την επαναφέρουμε, όχι να την αποτελειώσουμε! Εκτός και αν εξυπηρετούμε άλλα συμφέροντα, που δεν τα ξέρουμε ακόμα.

Αντιτείνουν λοιπόν αυτές οι φωνές ότι το χρήμα πρέπει να δημιουργείται από μια δημόσια αρχή, η οποία θα αποφασίζει ποια είναι η απαραίτητη ποσότητα χρήματος για τη λειτουργία της οικονομίας και θα το διοχετεύει στην οικονομία μέσω των δημοσίων δαπανών, χωρίς αυτό να είναι επιβαρυνόμενο με χρέος.

Με αυτό τον τρόπο θα σταματήσει η υπερβολική εξάρτηση της οικονομίας από το τραπεζικό σύστημα και θα σταματήσει ο φαύλος κύκλος χρέος -> χρήμα -> επί πλέον χρέος -> επί πλέον χρήμα -> ακόμα περισσότερο χρέος κλπ.

Οι υπέρμαχοι του σημερινού συστήματος υποστηρίζουν ότι ο έλεγχος της ποσότητας του χρήματος από το κράτος έχει αποτύχει πολλές φορές στο παρελθόν. Από την εποχή της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, πολλοί αυτοκράτορες, όταν χρειαζόταν περισσότερα κονδύλια για την ενίσχυση του στρατού τους κατέφευγαν στη λύση του απλού «τυπώματος» περισσότερου χρήματος για να πληρώσουν το στρατό τους.

Εν μέσω της κρίσης που ταλαιπωρεί την παγκόσμια οικονομία, έχουν ακουστεί πολλές φωνές που υποστηρίζουν ότι το μοντέλο της οικονομίας που ακολουθείται δεν είναι βιώσιμο, είναι απαρχαιωμένο και δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες όλων, παρά μόνον των τραπεζιτών.

Η συνεχής οικονομική ανάπτυξη που απαιτείται για την αποπληρωμή του χρέους που δημιουργείται δεν είναι πάντα εφικτή, ειδικά με μέτρα που αντίκεινται στους βασικούς κανόνες της οικονομικής θεωρίας για οικονομική ανάπτυξη, ευημερία και προσέλκυση επενδύσεων.

Το χρέος προοδευτικά συσσωρεύεται

Η οικονομική αστάθεια που προέκυψε από την αλόγιστη νομισματική πολιτική που ακολούθησαν πολλοί Ρωμαίοι αυτοκράτορες αποτέλεσε μια από τις κυριότερες αιτίες κατάρρευσης της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

Το χρήμα όμως, όπως έχουμε πει είναι απλώς ένα εργαλείο για την ανταλλαγή αγαθών και την αποθήκευση του πλούτου. Όταν το χρήμα αυξάνεται χωρίς ταυτόχρονη αύξηση του πραγματικού πλούτου στην οικονομία, αυτό έχει σαν συνέπεια να χάνει την αξία του.

Δηλαδή επιβεβαιώνεται ο νόμος της ζήτησης (όσο αυξάνεται η προσφορά χρήματος, μειώνεται η τιμή του) και γίνεται αυτόματα υποτίμηση του νομίσματος, με ό,τι συνέπειες μπορεί να έχει για την αγορά αγαθών, την αποταμίευση, τα χρηματικά διαθέσιμα των τραπεζών κ.α.

Όποιος τυπώνει χρήμα, χωρίς αυτό να αντιστοιχεί σε πραγματική αύξηση του πλούτου στην πραγματικότητα κλέβει από τους υπολοίπους κατόχους χρήματος.

Με την αύξηση της τεχνολογίας, πλέον δεν υπάρχει αύξηση του πραγματικού πλούτου, αλλά μια αύξηση ψηφίων σε μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων που δεν ελέγχεται πια από κανέναν επίσημο οργανισμό, αλλά από λίγους «αφανείς», ούτε αντιστοιχεί όπως παλιότερα στα αποθέματα χρυσού της κάθε τράπεζας.

Αντίθετα, με το σημερινό σύστημα η απόφαση για τη δημιουργία νέου χρήματος είναι πιο αποκεντρωμένη. Λαμβάνεται κάθε φορά που μια τράπεζα εγκρίνει ένα δάνειο.

πηγή εικόνας: <http://samyoulittleshit.tumblr.com/post/119653041893/chalkfences-how-to-open-offshore-bank-account>

Η τράπεζα αξιολογεί αν τα χρήματα που θα χορηγηθούν θα συμβάλλουν στη δημιουργία νέου πλούτου, αρκετού για την αποπληρωμή του δανείου.

Η τράπεζα έχει σοβαρά κίνητρα να αξιολογήσει σωστά κάθε αίτηση δανείου. Αν κάνει λάθος στην αξιολόγησή της και δε δημιουργηθεί νέος πλούτος από τη χορήγηση του δανείου – δημιουργία νέου χρήματος η τράπεζα θα υποστεί ζημιές.

Το σημερινό σύστημα λοιπόν είναι θεωρητικά ανώτερο. Η απόφαση για τη δημιουργία χρήματος λαμβάνεται «κατά περίπτωση». Αυτός που λαμβάνει την απόφαση έχει κίνητρο να λάβει τη σωστή απόφαση, διαφορετικά υφίσταται τις απώλειες. Παρ' όλη τη θεωρητική ανωτερότητά του όμως, το σημερινό σύστημα έχει και αυτό τις αδυναμίες του.

Βασίζεται στην εμπιστοσύνη των τραπεζών στους πελάτες τους ότι θα αποπληρώσουν τα δάνεια που έχουν λάβει. Αν η εμπιστοσύνη αυτή εκλείψει το σύστημα καταρρέει. Αυτή η

κατάρρευση είναι επώδυνη, όπως συνέβη με την κρίση του 1929 όταν χρειάστηκαν πάνω από δέκα χρόνια και ένας παγκόσμιος πόλεμος για να ξεπεραστεί.

Αυτό όμως συνέβη και τώρα με τα διάφορα καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια από τις μεγάλες εμπορικές τράπεζες. Η Πίστη πλέον δεν υπάρχει σε αμφοτέρους τους συμβαλλομένους.

Εάν λάβουμε υπόψη το PSI, την ελάχιστη εγγύηση καταθέσεων, τα κατακρεουργημένα ομολόγα, τα capital controls, την πώληση των κόκκινων δάνειων σε ξένα funds, την αναγκαστική χρήση καρτών στις συναλλαγές μας, και φυσικά τις 3 ανακεφαλαιοποιήσεις φορτώθηκε στις πλάτες μας ένα εξωφρενικό χρέος από το οποίο δεν έχουμε δει χρήματα να έρχονται σε προς εμάς, αλλά να χάνονται όλο και περισσότερα. Οι Έλληνες έχουμε ξεπεράσει τα όρια της ανοχής και της αντοχής μας, αφού αυτά που γίνονται ξεπερνούν τα όρια της κοινής λογικής!

Δεν εμπιστεύονται οι Έλληνες πλέον το τραπεζικό σύστημα αλλά το θεωρούν υπαίτιο για τη γενικότερη κατάρρευση της οικονομίας και τη συνέχεια της οικονομικής κρίσης και κρατούν τα χρήματα στα σπίτια τους, αφού και το περιεχόμενο των θυρίδων εφόσον είναι χρηματικό είναι κατασχεσίμο. Είμαστε κι εμείς ένα από τα πολλά "πειραματόζωα" του ευρύτερου δόγματος του σοκ, όπως οι χώρες της Λατινικής Αμερικής, και οι ίδιες οι ΗΠΑ πριν 100 χρόνια.

Πολλοί υποστηρίζουν ότι τέτοιες κρίσεις είναι απαραίτητες ανά περιόδους. Βοηθάνε να ξεκαθαριστεί το τοπίο.

Οι αδύναμες οικονομικές μονάδες κλείνουν και δίνουν τη θέση τους σε καινούριες.

Οι τράπεζες που έχουν κάνει σφάλματα χορηγώντας δάνεια που δεν είναι δυνατόν να αποπληρωθούν, φορτώνονται τις απώλειες- ζημιές ή

κλείνουν. Τη δεκαετία που ακολούθησε την κρίση του 29' έκλεισαν πάνω από 4.000 τράπεζες μόνο στις ΗΠΑ, με τους διάφορους υπόγειους "χειρισμούς" της FED.

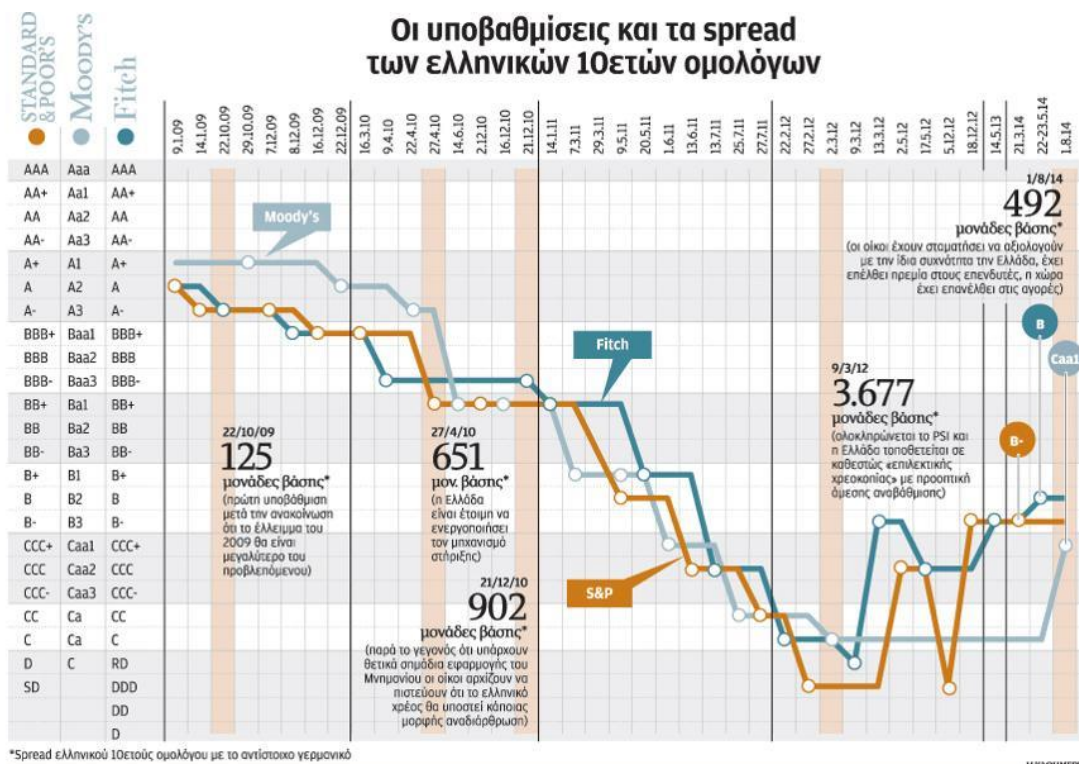
Το πρόβλημα είναι ότι σε περιόδους ύφεσης μαζί με τα ξερά καίγονται και τα χλωρά. Επιπρόσθετα στη σημερινή κρίση τα πράγματα είναι πολύ διαφορετικά από ότι το 1929.

Ο τραπεζικός τομέας δεν αποτελείται από πολλές μικρές τράπεζες. Οι τράπεζες τώρα είναι λίγες και μεγάλες. Η κατάρρευση έστω και μίας από αυτές είναι ικανή να κλονίσει ολόκληρη την υφήλιο, όπως συνέβη με τη Lehman Brothers το 2008. Κανένα άλλο τραπεζικό ίδρυμα δεν αφέθηκε να χρεοκοπήσει έκτοτε. Η επιβίωσή τους κρίθηκε απαραίτητη και στηρίχθηκαν από τις εκάστοτε εθνικές κυβερνήσεις με χρήματα των φορολογουμένων, τα οποία όμως ποτέ δεν επέστρεψαν, ούτε στο ελάχιστο!

πηγή εικόνας:
http://greeknation.blogspot.gr/2010_04_01_archive.html

Το χρηματιστήριο επηρεάζει τις μετοχές των τραπεζών, οι διεθνείς οίκοι επηρεάζουν την φερεγγυότητα των τραπεζικών ιδρυμάτων, ακόμα και των χωρών!¹³ Μια χώρα, όπως για παράδειγμα η Γερμανία, έχει μεγαλύτερο χρέος από την Ελλάδα (2,162,849,002,565 € έναντι 366,711,108,451€!). Το ποσοστό του χρέους επί του ΑΕΠ των χωρών όμως είναι 73.12% και 210.13% αντιστοίχως.

Άρα η Γερμανία μπορεί πιο εύκολα να πληρώνει τους τόκους της, οπότε είναι πιο φερέγγυα από την Ελλάδα. Γι αυτό το λόγο οι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης την έχουν σε υψηλότερη κατάταξη απ' ότι την χώρα μας. Η Γερμανία δανείζεται πιο εύκολα με αυτό το τρόπο, από αυτούς τους αυθαίρετους υπολογισμούς αυτών των αμφιβόλων συμφερόντων διεθνών οίκων αξιολόγησης, από τις μεγάλες εμπορικές τράπεζες ή και κρατικές, της Ελβετίας, της Κίνας κλπ. τις οποίες στηρίζουν.

Είναι ένα παγκόσμιο σύστημα πύργου από τραπουλόχαρτα που έχουν στήσει περίτεχνα οι 4-5 μεγαλοτραπεζίτες και κερδοσκόποι για να συγκεντρώσουν όλο το παγκόσμιο πλούτο, αφού ελέγχουν όλες σχεδόν τις κρατικές τράπεζες.

Αυτή η προνομακή μεταχείριση των τραπεζών όμως αναιρεί ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα του συστήματος. Το κίνητρο για τη σωστή αξιολόγηση μιας

13 <http://www.kathimerini.gr/780351/article/epikairothta/politikh/oi-oikoi-a3iologhshs-epitaxynan-th-xreokopia>

αίτησης δημιουργίας χρήματος. Αν ένα τραπεζικό ίδρυμα γνωρίζει εκ των προτέρων ότι μπορεί να κάνει επιτόλαιες αξιολογήσεις δανείων και να δημιουργεί χρήμα ασύστολα χωρίς να φοβάται τις συνέπειες μη εξυπηρέτησης αυτών των δανείων, ποταμοί χρήματος δημιουργούνται πάνω σε βουνά χρέους.

Λίγες πλεονασματικές οικονομικές μονάδες συσσωρεύουν το χρήμα, ενώ το χρέος αντί να επιβαρύνει αυτούς που το δημιούργησαν και το διαχειρίστηκαν, μεταφέρεται μέσω της διάσωσης των προβληματικών οικονομικών μονάδων από το κράτος στον φορολογούμενο, υποθηκεύοντας τους καρπούς της εργασίας του για πολλές δεκαετίες.

A. ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Μετά το 1945, οι ΗΠΑ βγήκαν από το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο , έχοντας σαν χώρα τα παγκόσμια αποθέματα χρυσού, τη μεγαλύτερη πλέον βαριά βιομηχανία αλλά και ένα πλεόνασμα σε σχέση με την ποσότητα χρυσού και δολαρίων σε κυκλοφορία (Πληθωριστικό χρήμα).

Έτσι τη δεκαετία το 50 κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου μπορούσαν να αντέξουν οικονομικά, έτσι ώστε να υποστηρίξουν συμμάχους τους , όπως η Γερμανία, η Ιαπωνία αλλά άλλες ασιατικές χώρες, που θεωρούσαν ότι είναι κλειδιά στη μάχη εναντίον του κομμουνισμού. Με το άνοιγμα της Αμερικανικής αγοράς για εισαγωγές από την Ιαπωνία και τη Δυτική Γερμανία επιτεύχθηκε μια σταθερότητα. Το σημαντικότερο στοιχείο από την ανάπτυξη αυτού του είδους σχέσεων ήταν ότι δημιουργήθηκε μια πολύ στενή εμπορική σχέση προς όφελος των ΗΠΑ.

Αυτό κράτησε μέχρι τον πόλεμο του Βιετνάμ. Οι δαπάνες του πολέμου ήταν τόσο μεγάλες που σχεδόν εξαντλήθηκαν τα αποθέματα χρυσού για την Αμερική. Το 1968 η κατάσταση είχε γίνει εξαιρετικά κρίσιμη αφού οι κεντρικές τράπεζες ξένων κρατών που είχαν αποθέματα σε δολάρια φοβούμενοι ότι τα αποθέματά τους θα αποκτήσουν μηδενική αξία ζητούσαν χρυσό από την αμερικανική κυβέρνηση.

Τον Αύγουστο του 1971, ο Νίξον έσπασε τη συμφωνία του Breton Woods και αρνήθηκε να εξαγοράσει τα δολάρια δίνοντας χρυσό. Δεν υπήρχε αρκετός χρυσός. Αυτή η στιγμή αποτελεί ένα υπερβολικά σημαντικό σημείο στην παγκόσμια οικονομική ιστορία.

Μετά το 1971 το δολάριο σταμάτησε να αντιστοιχεί σε μια ουγκιά χρυσού, που ήταν κάτι μετρήσιμο. Η αξία του δολαρίου πλέον καθοριζόταν από το υπουργείο οικονομικών και την Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ.

Το δολάριο, πλέον έγινε ένα έμβλημα με πολιτική σημασία. Εμπιστοσύνη στο δολάριο αυτόματα σήμαινε εμπιστοσύνη στην Αμερική, τον υπερασπιστή του «ελεύθερου κόσμου». Στην αρχή δεν μπόρεσε να εκτιμηθεί η δύναμη αυτής της μετάλλαξης του δολαρίου από την ίδια την Αμερική μια και έγινε αναγκαστικά αφού τα αποθέματα του χρυσού είχαν φτάσει σε δραματικό επίπεδο.

πηγή εικόνας: <http://profit.ndtv.com/news/forex/article-dollar-strengthens-as-greek-debt-crisis-weighs-on-euro-762432>

Η Αμερική χρησιμοποίησε το ρόλο της σαν ο κυρίως παράγοντας του NATO για να πείσει τους συμμάχους της να δέχονται το δολάριο όπως και πριν.

Οι ισοτιμίες άρχισαν να «παίζουν» ολοένα και περισσότερο. Οι αγορές σταδιακά απορυθμίστηκαν. Οι παράκτιες τράπεζες δημιουργήθηκαν με αποτέλεσμα

την κυκλοφορία ανεξέλικτων αμοιβαίων ομολόγων και «τοξικών» παραγώγων. Όλες αυτές οι αλλαγές οργανώθηκαν από την Washington σε συνεργασία με κεντρικές τράπεζες της Νέας Υόρκης.

Αυτό που συνειδητοποίησαν άμεσα, μετά το 1971, οι Αμερικάνοι ήταν ότι θα μπορούσαν να ασκήσουν μεγαλύτερη επιρροή παγκόσμια μέσω του χρέους. Του δημόσιου χρέους. Ο χρυσός κανόνας είναι : «Το χρέος ενός ανθρώπου είναι πίστωση από κάποιον άλλο». Έτσι από τη στιγμή που όλα τα βασικά εμπορεύματα και πάνω από όλα το πετρέλαιο διαπραγματεύονταν σε δολάρια, η ζήτηση για το δολάριο θα συνεχιζόταν, έστω και η Αμερικανική κυβέρνηση δημιουργούσε περισσότερα δολάρια από ότι η ίδια της η οικονομία δικαιολογούσε.

Έτσι, οι εμπορικοί συνεργάτες των Αμερικανών είχαν στα χέρια τους τεράστιες ποσότητες δολαρίων, τόσες που φοβόντουσαν να δημιουργήσουν μια νομισματική κρίση. Αντίθετα, όλοι οι εταίροι σταδιακά διόγκωναν αυτά τα αποθέματα, αποδυναμώνοντας τις οικονομίες τους προκειμένου να στηρίξουν το δολάριο γιατί διέβλεπαν μια επερχόμενη παγκόσμια κατάρρευση.

“NO MATTER WHICH STAGE OF THE ECONOMIC CYCLE OR WHETHER THE U.S. DOLLAR IS STRENGTHENING OR WEAKENING, PEOPLE WILL ALWAYS HOLD THE U.S. DOLLAR.”

– SHUANG DING, HEAD OF GREATER CHINA ECONOMIC RESEARCH AT STANDARD CHARTERED GLOBAL RESEARCH

πηγή εικόνας:

https://www.google.gr/search?q=dollar&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjYobiWg8jKAhVE1ywKHaAnAgsQ_AUIBigB#tbn=isch&q=dollar+vs+other+currencies+graph+1971&imgc=7EVFq3ohm8IJAM%3A

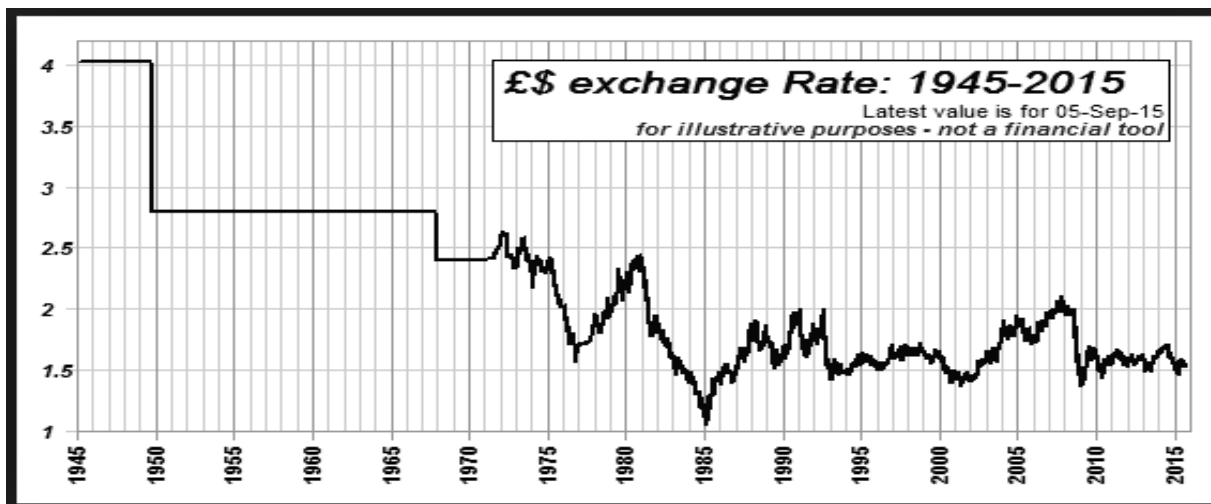
Το πρώτο shock ήρθε το 1973 όταν η τιμή του πετρελαίου αυξήθηκε κατά 400%. Η Γερμανία και η Ιαπωνία αλλά και ο υπόλοιπος κόσμος κλονίστηκαν. Η ανεργία αυξήθηκε θεαματικά. Το δολάριο όμως είχε κερδίσει.

Το νομισματικό σύστημα με βάση το δολάριο είναι η πραγματική πηγή του πληθωρισμού που έχουμε βιώσει και στην Ευρώπη αλλά και παγκόσμια μετά το 1971. Ανάμεσα στο 1945 και το 1965 η ποσότητα των δολαρίων που κυκλοφορούσαν αυξήθηκε μόνο κατά 55%. Αυτά ήταν τα χρυσά χρόνια με χαμηλό πληθωρισμό και σταθερή οικονομική ανάπτυξη. Μετά την απόφαση του Nixon, την αποδέσμευση του δολαρίου δηλαδή από το χρυσό, τα χρόνια 1971 – 2001, η ποσότητα των δολαρίων σε κυκλοφορία αυξήθηκε κατά 2000%.

Το δολάριο παρόλα αυτά εξακολουθεί να είναι παγκόσμιο νόμισμα. Αυτό σημαίνει ότι οι κεντρικές τράπεζες όλων των χωρών, πρέπει να έχουν αποθέματα σε δολάριο προκειμένου

να αντιμετωπιστεί μια κρίση που θα αφορά το εμπορικό τους ισοζύγιο αλλά και την εθνική ζήτησή τους για πετρέλαιο.

Σήμερα περίπου το 67% των αποθεμάτων σε ξένο νόμισμα είναι δολάρια. Το υπόλοιπο είναι χρυσός, ενώ το ευρώ αποτελεί μόνο το 15%. Μέχρι την κυκλοφορία του ευρώ δεν υπήρχε κανένα νόμισμα που θα μπορούσε έστω και θεωρητικά να υποκαταστήσει το δολάριο όσο αφορά τον αποθεματικό του ρόλο.

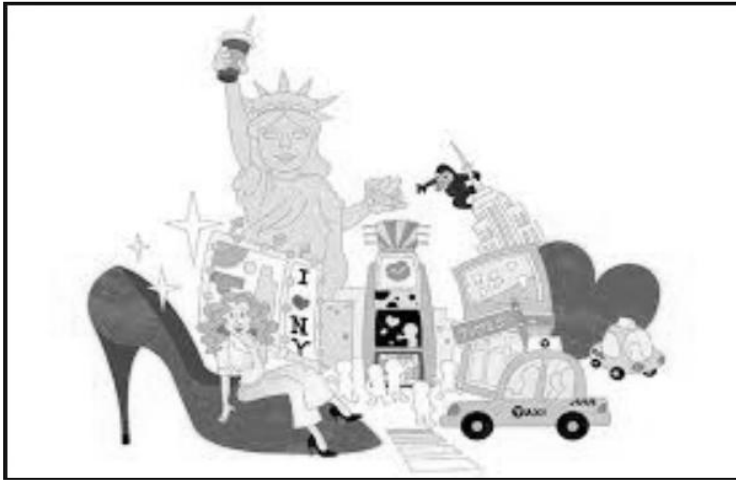

πηγή εικόνας: <http://www.usnews.com/news/articles/2015/09/24/are-china-and-russia-trying-to-undermine-the-us-dollar>

Αυτό που είναι λίγο κατανοητό, είναι το πως συνδέεται ο ρόλος του εμπορικού ελλείμματος με το δολάριο. Η Αμερική σκόπιμα έχει επιλέξει να έχει μεγάλα ελλείμματα στο εμπορικό αλλά και στο δημοσιονομικό της ισοζύγιο. Αυτή η τακτική ονομάζεται «καλοπροαίρετη παραμέληση», αλλά ο πραγματικός σκοπός είναι να δημιουργήσει εξάρτηση σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο από το δολάριο.

Όσο τα ξένα κράτη δέχονται το δολάριο για τις εμπορικές τους συναλλαγές η Αμερική θα εξακολουθεί να έχει το μοναδικό πλεονεκτικά της εκτύπωσης του συγκεκριμένου νομίσματος. Το τέχνασμα είναι η αποδοχή του νομίσματος. Η ιστορία των προηγούμενων 30 χρόνων δείχνει πως έχουν καταφέρει να το πετύχουν μέσω του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Παγκόσμιας Τράπεζας αλλά και επενδυτών – δανειστών όπως ο George Soros.

Αυτό που έχουν καταφέρει να δημιουργήσουν είναι ένας μηχανισμός περισσότερο αποτελεσματικός από την οποιαδήποτε Βρετανική Αυτοκρατορία και την σχέση της με την Ινδία μέσω του Χρυσού Κανόνα. Όσο η Αμερική θα συνεχίζει να είναι στρατιωτική υπερδύναμη, ο κόσμος θα εξακολουθεί να χρησιμοποιεί το πληθωριστικό δολάριο για τις συναλλαγές του.

πηγή εικόνας: http://forbesindia.com/media/images/2013/Apr/topimg_21563_american_dream_600x400.jpg

εμπορικής πολιτικής είναι να εξακολουθεί να έχει το δολάριο μοναδικό ρόλο στην παγκόσμια οικονομία. Δεν είναι τυχαίο ότι το μεγαλύτερο οικονομικό κέντρο του κόσμου είναι η Νέα Υόρκη. Είναι ο πυρήνας του Αμερικανικού νομισματικού και τραπεζικού συστήματος.

Η λειτουργία είναι πολύ απλή. Μια πολύ μεγάλη ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία στην Αμερική δέχεται δολάρια για τις πωλήσεις που κάνει εκεί. Μετά τα δολάρια αυτά επιστρέφονται στην εθνική κεντρική τράπεζα προκειμένου αυτά να μετατραπούν σε ευρώ ή σε ένα άλλο νόμισμα που θέλει η συγκεκριμένη εταιρία να χρησιμοποιήσει. Με αυτό τον τρόπο αυξάνονται συνέχεια τα αποθέματα της συγκεκριμένης εθνικής τράπεζας σε δολάρια.

Μετά την πετρελαϊκή κρίση του 70, η ανάγκη της ύπαρξης αποθεμάτων σε δολάρια προκειμένου να γίνεται αγορά πετρελαίου έγινε εθνικός στόχος για πάρα πολλές χώρες.

Οι εξαγωγές γίνονταν σε δολάριο προκειμένου να δημιουργηθούν τέτοιου είδους αποθέματα. Έφτασε κάποια στιγμή όμως που η ποσότητα- αξία των δολαρίων που είχαν όλες οι χώρες μαζί δεν ανταποκρινόταν σε αντίστοιχη ύπαρξη χρυσού. Έτσι προκειμένου να εξασφαλίσουν τις απαιτήσεις τους αγόρασαν ομόλογα που είχε εκδώσει η ίδια η Αμερική προκειμένου να χρηματοδοτήσει το δημοσιονομικό της έλλειμμα. Και από τη στιγμή που η Αμερική είχε μεγάλο έλλειμμα υπήρχαν πολλά τέτοιου είδους ομόλογα να αγοραστούν από όλους.

Σήμερα οι περισσότερες κεντρικές τράπεζες έχουν στα χαρτοφυλάκια τους τέτοιου είδους κρατικά Αμερικανικά ομόλογα που ανταποκρίνονται στα αποθέματα τους σε δολάριο. Μια εκτίμηση είναι ότι το ποσό αυτό ανέρχεται σε 1 έως 1,5 τρις δολάρια. Καταλαβαίνουμε όλοι αυτό δεν είναι τίποτε άλλο από ένα μέρος του Αμερικανικού χρέους.

Αναπτυσσόμενες χώρες , όπως η Αργεντινή ή το Κονγκό ή η Ζάμπια πιέζονται να δεχτούν δολάρια προκειμένου να πάρουν δάνεια μέσω του ΔΝΤ.

Τα βιομηχανικά κράτη είναι υποχρεωμένα να διαπραγματεύονται σε δολάρια επίσης προκειμένου να υπερασπίσουν τα εθνικά τους νομίσματα. Η συνολική επίδραση της Αμερικανικής νομισματικής δημοσιονομικής αλλά και

Το αποτέλεσμα μιας τέτοιας ροής είναι η Αμερική να έχει ουσιαστικά «εθιστεί» στον εξωτερικό δανεισμό. Η ικανότητα της να έχουν οι κάτοικοί της υψηλό βιοτικό επίπεδο και να μπορούν να διαθέτουν τα εισοδήματά τους για κατανάλωση είναι αποτέλεσμα του δανεισμού. Η Αμερική ζει με τα χρήματα που της δανείζει ο υπόλοιπος κόσμος. Εάν το καλοσκεφτούμε τα δολάρια που έχει δώσει ένας Αμερικάνος για να αγοράσει ένα ευρωπαϊκό προϊόν έχουν ουσιαστικά επιστραφεί.

Σήμερα το Αμερικανικό έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου κυμαίνεται γύρω στα 500 δις δολάρια αλλά παρόλα αυτά το δολάριο δεν καταρρέει. Γιατί; Τον Μάιο και τον Ιούνιο μόνο η Κεντρική Τράπεζα της Κίνας και της Ιαπωνίας μόνο αγόρασαν κρατικά αμερικανικά ομόλογα αξίας 100 δις δολαρίων. Το έκαναν ακόμη και όταν η αξία των ομολόγων έπεφτε. Η πράξη αυτή δεν ήταν τίποτε άλλο από μία κίνηση προκειμένου να προστατέψουν τις εξαγωγές τους και να διατηρήσουν σταθερή την ισοτιμία δολαρίου γιέν.

Ήδη το σύστημα των παγκόσμιων πληρωμών αλλά περισσότερο η παγκόσμια αγορά κεφαλαίων (μετοχές, ομόλογα, παράγωγα) διαπραγματεύονται κατά κύριο λόγο σε δολάριο, το δολάριο υπερισχύει όλων. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα μπορούσε να προσφέρει μια εναλλακτική λύση, αλλά μέχρι τώρα απλά παρακολουθεί τις εξελίξεις.

Όσο οι ευρωπαϊκές τράπεζες μιμούνται τις Αμερικανικές η βιομηχανική βάση της Ευρώπης θα καταστρέφεται. Προκειμένου να μειωθούν τα αποθέματα σε δολάρια η πρακτική που ακολουθούν οι υπόλοιπες εθνικές κυβερνήσεις είναι απλά να μειώσουν τις εξαγωγές τους. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα ένα ακόμη μεγαλύτερο εμπορικό πλεόνασμα αλλά και την προσέλκυση περισσότερων δολαρίων.

πηγή εικόνας:
<https://www.colourbox.com/image/hunder-dollar-bills-and-a-heap-of-coins-image-2742452>

Β. ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

πηγή αρχικής εικόνας: https://www.google.gr/search?q=maastricht+treaty&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEw_jJta7hw_TKAhXiSvKHUxeBGQQ_AUIBigB#imgre=gVZHrrITZj0YIM%3A / μετάφραση στα ελληνικά

Από την 1η Ιανουαρίου 1993, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα αποτελεί μια ενιαία αγορά. Έπειτα από την δημιουργία της ενιαίας αγοράς ως επόμενο στάδιο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης αποφασίστηκε να διευρυνθεί η οικονομική δραστηριότητα των μελών της. Όλα αυτά είχαν σκοπό τη επιθυμία για δημιουργία μιας νομισματικής ένωσης.

Οι διεργασίες προς την κατεύθυνση της πλήρους οικονομικής και νομισματικής ένωσης άρχισαν την 1η Ιουλίου 1990, ενώ η Συνθήκη του Μάαστριχτ δημιούργησε το αναγκαίο θεσμικό πλαίσιο για τα επόμενα στάδια της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Οι πρώτες προσπάθειες της Κοινότητας για την πραγματοποίηση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης ξεκίνησαν όταν άρχισε να κλονίζεται το σύστημα των σταθερών αλλά προσαρμόσιμων συναλλαγματικών ισοτιμιών του Bretton Woods.

Το 1970 συντάχθηκε η έκθεση Werner η οποία πρότεινε την δημιουργία της νομισματικής ένωσης σε τρία στάδια μέχρι το 1980. Η κρίση όμως του διεθνούς νομισματικού συστήματος την περίοδο εκείνη και η διαφορετική στάση των κρατών- μελών απέναντι στην κρίση είχαν σαν αποτέλεσμα την αναστολή της διαδικασίας υλοποίησης του σχεδίου Werner (δημιουργία του νομισματικού «φιδιού» το 1972).¹⁴

"Είναι αλήθεια ότι, σύμφωνα με την πρόσκληση του Συμβουλίου της 21ης Μαρτίου 1971, οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών αποφάσισαν να μειώσουν, από την 24η Απριλίου 1972, σε 2,25% τα περιθώρια διακύμανσης μεταξύ δύο κοινοτικών νομισμάτων. Έτσι γεννήθηκε το κοινοτικό νομισματικό φίδι, δηλαδή η στενή κοινοτική ταινία διακύμανσης των συμμετεχόντων νομισμάτων, με τους μηχανισμούς βραχυπρόθεσμης παρέμβασης και υποστήριξης της. Αυτό το φίδι έπρεπε να ελίσσεται μέσα σε μια σήραγγα την οποία σχημάτιζαν τα περιθώρια διακύμανσης των 4,5% μεταξύ των κοινοτικών νομισμάτων και του δολαρίου."
(7.2.1. Το ψήφισμα του 1971)

Πηγή: <http://www.europedia.moussis.eu>

Ένα σημαντικό βήμα προς την νομισματική ένωση ήταν η ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος το οποίο αντικατέστησε το νομισματικό «φίδι». Επίσης μια σημαντική προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έγινε στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Ιούνιο του 1988, όπου ανατέθηκε σε επιτροπή υπό τον Jacques Delors να διερευνήσει και να προτείνει τα στάδια υλοποίησης του στόχου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα δημιουργήθηκε το 1978, προκειμένου να εξασφαλισθεί μια σχετική σταθερότητα συναλλαγματικών ισοτιμιών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Η σταθερότητα αυτή θεωρήθηκε απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική λειτουργία των υπόλοιπων μηχανισμών της κοινότητας, όπως το ελεύθερο διακοινοτικό εμπόριο, η Κοινή Αγροτική Πολιτική, η περιφερειακή και διαρθρωτική πολιτική και πιο πρόσφατα το πρόγραμμα της Ενιαίας Αγοράς. Η πρωτοβουλία ανήκε στον άξονα της Γαλλίας

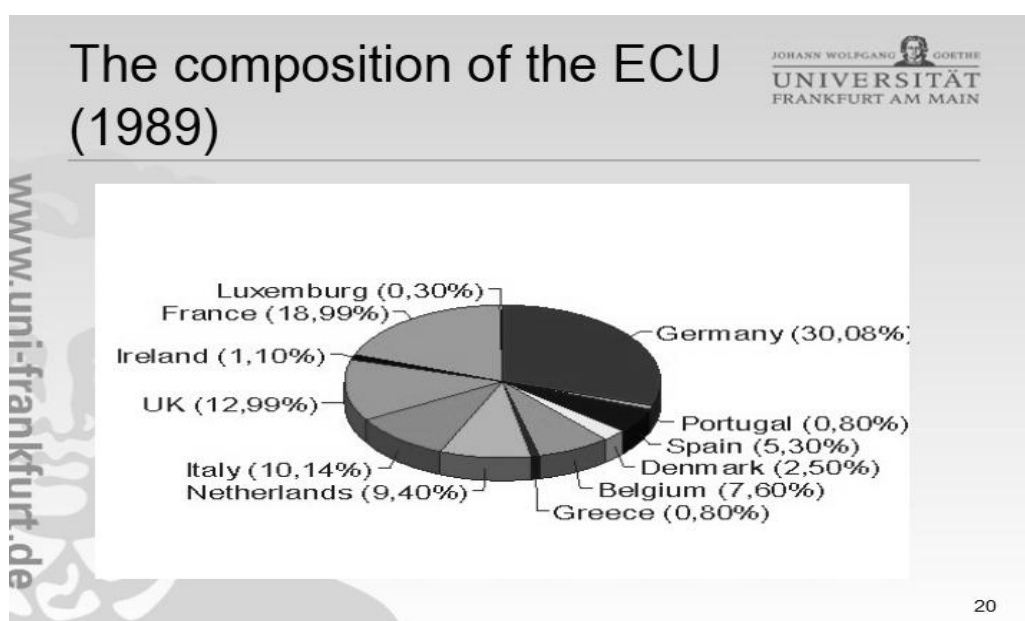
---

¹⁴ Το ψήφισμα του 1971 - http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/7/2/1/?lang=gr&all=1&s=1&e=10

και της Γερμανίας και οι λεπτομέρειες καθορίστηκαν σε δύο Ευρωπαϊκά συμβούλια, της Βρέμης (Ιούλιος 1978) και των Βρυξελλών (Δεκέμβριος 1978).

Το πρώτο στοιχείο του ΕΝΣ ήταν η Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα, το ECU (European Currency Unit), που αντικατέστησε την Ευρωπαϊκή Λογιστική Μονάδα του φιδιού. Η ECU ήταν μια σύνθετη λογιστική μονάδα, που αποτελούνταν από σταθερά ποσά των νομισμάτων των κρατών- μελών της Κοινότητας.

Το δεύτερο στοιχείο του ΕΝΣ ήταν ο Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ). Το ECU αποτελούσε μέχρι τον Ιανουάριο του 2002, όπου και θεσπίστηκε επίσημα το Ευρώ, το κοινό σημείο αναφοράς μεταξύ των ισοτιμιών των νομισμάτων των Ευρωπαϊκών χωρών και του δολαρίου. Μπορεί να μην είχε υλική μορφή αλλά αυτός ο δείκτης ήταν πιο σταθερός από τις ξεχωριστές για κάθε χώρα νομισματικές ισοτιμίες.

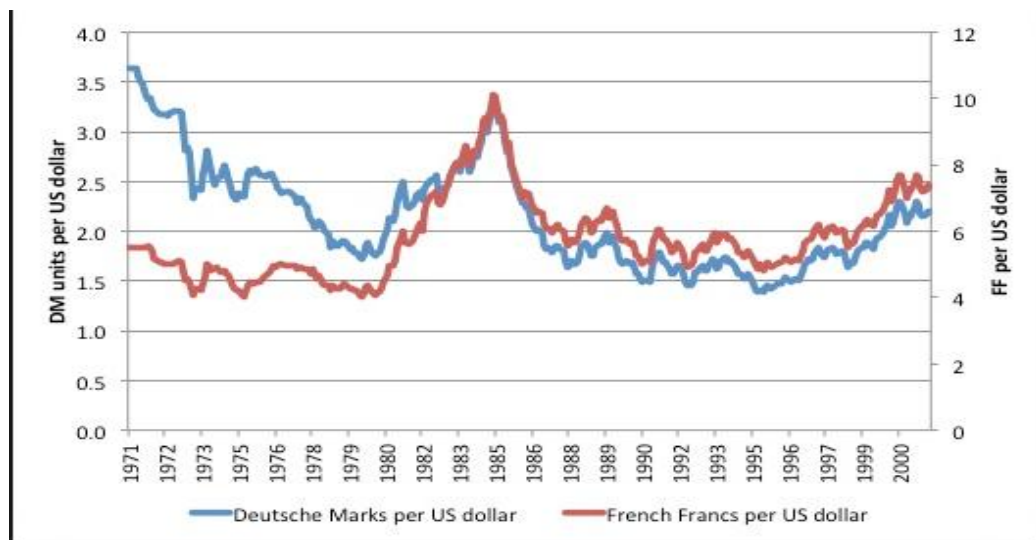
πηγή εικόνας: <http://slideplayer.com/slide/1707431/> (σελ. 20)

Για τα νομίσματα που συμμετείχαν στο ΜΣΙ, οι 21 εθνικές κεντρικές τράπεζες αναλαμβάνουν να διατηρούν τις αγοραίες ισοτιμίες έναντι οποιουδήποτε άλλου νομίσματος του συστήματος, εντός των προκαθορισμένων ορίων από τις διμερείς κεντρικές ισοτιμίες. Τα όρια αυτά, έως το 1993, ήταν $\pm 2,25\%$. Για ορισμένα νομίσματα επιτρέπονταν ευρύτερα όρια, της τάξεως του $\pm 6\%$. Ο τρόπος με τον οποίο διατηρούνταν οι διμερείς ισοτιμίες εντός των προκαθορισμένων ορίων ήταν οι παρεμβάσεις των κεντρικών τραπεζών στις αγορές συναλλάγματος, μέσω αγοραπωλησιών νομισμάτων.

Οι παρεμβάσεις που γίνονται όταν μια διμερής ισοτιμία φθάσει το επιτρεπόμενο όριο, καλούνται οριακές και πρέπει να γίνουν και από τις δύο εμπλεκόμενες κεντρικές τράπεζες. Στις οριακές παρεμβάσεις η κεντρική τράπεζα του ισχυρότερου νομίσματος αναλαμβάνει να παρέχει στην κεντρική τράπεζα του ασθενέστερου πιστώσεις χωρίς όρια, αλλά και η κεντρική

τράπεζα του ασθενέστερου νομίσματος πρέπει να χρησιμοποιήσει όλα τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα.

Εκτός από τις οριακές παρεμβάσεις, υπάρχουν και οι ενδο-οριακές, που δεν είναι υποχρεωτικές, αλλά απαιτούν έγκριση της κεντρικής τράπεζας της οποίας το νόμισμα χρησιμοποιείται για παρεμβάσεις. Ένα άλλο στοιχείο του μηχανισμού παρεμβάσεων είναι ο δείκτης αποκλίσεων (divergence indicator), ένας σταθμικός μέσος όρος των αποκλίσεων, που απομονώνει το νόμισμα εκείνο που αποκλίνει από το μέσο όρο.

πηγή εικόνας: https://www.google.gr/search?q=ecu+german+mark&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiX0dOB0vTKAhUMFiwKHRwjDIYQ_AUIBigB#imgrc=ZspDaqhTQM7MPM%3A

Το τρίτο στοιχείο του ΕΝΣ είναι οι χρηματοδοτικές διευκολύνσεις που διακρίνονται σε τρία είδη:

- α) η πολύ Βραχυχρόνια Χρηματοδοτική Διευκόλυνση,
- β) η Βραχυχρόνια Νομισματική Υποστήριξη και
- γ) η Μεσοχρόνια Χρηματοδοτική Βοήθεια.

Η διαχείριση των πρώτων δύο ανήκει στη δικαιοδοσία των κεντρικών τραπεζών, ενώ η τρίτη ανήκει στη δικαιοδοσία του Συμβουλίου Υπουργών. Η Βραχυχρόνια Νομισματική Υποστήριξη παρέχει βραχυχρόνιες πιστώσεις για τις ανάγκες του ισοζυγίου πληρωμών, ενώ η Πολύ Βραχυχρόνια Χρηματοδοτική Διευκόλυνση αποσκοπεί στη χρηματοδότηση παρεμβάσεων στα πλαίσια του Μηχανισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών.

Από την έναρξη της λειτουργίας του, το ΕΝΣ περιόρισε τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών στην Ευρώπη, συμβάλλοντας έτσι στην σταθεροποίηση των

σχετικών τιμών. Ωστόσο, παρά τον συμμετρικό σχεδιασμό του, το ΕΝΣ λειτουργούσε ασύμμετρα. Οι ασυμμετρίες του προέρχονταν από το γεγονός ότι η νομισματική πολιτική στη Γερμανία ήταν συστηματικά πιο περιοριστική από ότι το γερμανικό μάρκο είναι διεθνές νόμισμα σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τα υπόλοιπα νομίσματα της Κοινότητας.

πηγή εικόνας: http://beurs.com/wpcontent/uploads/2015/10/euro_crash.jpg

Η πιο περιοριστική νομισματική πολιτική της

Γερμανικής Bundesbank είχε ως συνέπεια την ανάγκη ενδο-οριακών παρεμβάσεων από τις υπόλοιπες κεντρικές τράπεζες, με αποτέλεσμα να γίνεται περισσότερο περιοριστική η νομισματική πολιτική σε όλες τις χώρες του συστήματος.

Σε αντίθετες περιπτώσεις, η πίεση στα ασθενή νομίσματα γινόταν τόσο ισχυρή, ώστε να δημιουργείται ανάγκη αναδιάρθρωσης των ισοτιμιών.

Λόγω της συλλογικότητας των αποφάσεων για αναδιάρθρωσεις, οι υποτιμήσεις των χωρών με χαλαρή νομισματική πολιτική και υψηλό πληθωρισμό, ποτέ δεν ήταν ίσες με τη διαφορά πληθωρισμού μεταξύ της οικονομίας με το ασθενές νόμισμα και της Γερμανίας.

Έτσι το σύστημα κατέληξε σε μια ευρεία ζώνη μάρκου, όπου η νομισματική πολιτική καθοριζόταν ουσιαστικά από την Bundesbank. Οι υπόλοιπες χώρες του συστήματος 'αγόραζαν' την αντιπληθωριστική φήμη της Bundesbank και έτσι κατέληγαν με χαμηλό πληθωρισμό.

Παράλληλα, η Γερμανία κέρδιζε σε ανταγωνιστικότητα, καθώς είχε χαμηλότερο πληθωρισμό από τους υπόλοιπους και οι τυχόν αναδιάρθρωσεις δεν κάλυπταν πλήρως αυτή τη διαφορά πληθωρισμού. Κατά συνέπεια, όλοι

πηγή εικόνας:

https://www.google.gr/search?q=ecu+german+mark&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiX0dOB0vTKAhUMFiwKHRwjD1YQ_AUIBigB#tbn=isch&q=german+mark&imgsrc=yAgIP--v2j0rM%3A

έβγαιναν κερδισμένοι από το σύστημα, αν και η επιμονή των άλλων χωρών για την προώθηση της πλήρους νομισματικής ένωσης δείχνει ότι η Γερμανία μάλλον ήταν η περισσότερη κερδισμένη χώρα.

Η δεύτερη ασυμμετρία, αυτή που προκύπτει από τη διεθνή θέση του Γερμανικού μάρκου, έχει ως συνέπεια να ασκούνται πιέσεις στο σύστημα, όταν υπάρχουν διεθνείς διαταραχές που επηρεάζουν την ισοτιμία του μάρκου με το δολάριο ή το γεν.

Ο λόγος είναι ότι όποτε υπάρχει φυγή προς το δολάριο, για παράδειγμα εξαιτίας μεταβολής της διαφοράς ευρωπαϊκών και αμερικανικών επιτοκίων, η φυγή αυτή είναι κυρίως από το μάρκο και όχι αναλογικά από όλα τα ευρωπαϊκά νομίσματα. Και αυτό γιατί το μάρκο, ως δεύτερο σε σημασία διεθνές αποθεματικό νόμισμα, είναι το ευρωπαϊκό νόμισμα που έχουν στην κατοχή τους οι διεθνείς επενδυτές.

Αντίστροφα, όταν υπάρχει φυγή από το δολάριο, οι διεθνείς επενδυτές καταφεύγουν κυρίως σε μάρκα και όχι αναλογικά από όλα τα ευρωπαϊκά νομίσματα. Οι κινήσεις αυτές δημιουργούν πιέσεις στο σύστημα, γιατί το μάρκο ζητείται ή προσφέρεται σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τα υπόλοιπα νομίσματα του ΕΝΣ με αποτέλεσμα την εμφάνιση τάσεων ανατίμησης ή υποτίμησης του όχι μόνο έναντι του δολαρίου αλλά και απέναντι των νομισμάτων του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος.

Ο μηχανισμός των συναλλαγματικών ισοτιμιών υπέστη πολλές πιέσεις στην ιστορία του ΕΝΣ. Όλες οι περίοδοι πιέσεων συνέπεσαν με διεθνείς νομισματικές αναταραχές, που οφείλονταν στην έλλειψη συντονισμού των μακροοικονομικών πολιτικών μεταξύ ΗΠΑ και οικονομιών του ΕΝΣ, ή στην έλλειψη συντονισμού των μακροοικονομικών πολιτικών μεταξύ των ιδίων των οικονομιών της ΕΟΚ.

πηγή εικόνας: <http://www.canstockphoto.com/euro-zone-crisis-threat-to-the-eu-13432317.html>

Έτσι είχαμε τις πιέσεις του 1981-83, που προκλήθηκαν από τη διεθνή ανατίμηση του δολαρίου και την επεκτατική νομισματική και δημοσιονομική πολιτική της Γαλλίας στις αρχές της προεδρίας Mitterrand και τις πιέσεις του 1986 που προκλήθηκαν από την διεθνή υποτίμηση του δολαρίου.

Ο τρόπος με τον οποίο γινόταν η εκτόνωση των πιέσεων ήταν οι αναδιατάξεις των ισοτιμιών και στις περιπτώσεις που υπήρχε έλλειψη του συντονισμού των μακροοικονομικών πολιτικών των ευρωπαϊκών χωρών, με την προσαρμογή των υπολοίπων χωρών προς την πολιτική της Γερμανίας.

Γι αυτό αποφασίστηκε η θέσπιση ενός "ενιαίου"¹⁵ νομίσματος που πάλι όμως θα ήταν προς το συμφέρον της φερμάνια. Στην επομένη σελίδα είναι οι ισοτιμίες των εθνικών νομισμάτων σε σχέση με το Ευρώ όταν έγινε η επίσημη θεσμοθέτηση του από τις χώρες που το υιοθέτησαν την εκάστου χρονική περίοδο που συνέβη αυτό για κάθε χώρα.

Παρατηρήσεις πάνω στον πίνακα των τελευταίων ισοτιμιών των εθνικών νομισμάτων των χωρών πριν υιοθετήσουν το ευρώ:

1. Όσες χώρες κινούνταν στα πρότυπα του GBP (Λίρα Αγγλίας / Στερλίνα) όπως η Μάλτα, η Κύπρος και η Ιρλανδία είχαν μια αντιστοιχία του 0,5-0,8:1 και δεν είχαν πρόβλημα να αποκτήσουν ένα μεν πιο σταθερό νόμισμα και λιγότερο μεταβλητό (μέχρι τουλάχιστον την κρίση του 2010), αλλά σαν μονάδα λίγο πιο μικρό από τη δίκη τους βάση. Η Ιρλανδία μπήκε στο ΔΝΤ λόγω δημοσιονομικών προβλημάτων, όχι γιατί η οικονομία της τουλάχιστον "στα χαρτιά" δεν μπορούσε να αντέξει το Ευρώ.
2. Η Γερμανία και η Ολλανδία ελέγχουν την ισοτιμία εν τη γένεση της με 2:1, και ουσιαστικά μένουν ανεπηρέαστες αφού δεν υπάρχει τόσο μεγάλη σύγχυση σχετικά με την ισοτιμία των εθνικών νομισμάτων τους έναντι του Ευρώ.
3. Όσο προχώρημα προς τον Ευρωπαϊκό Νότο, τόσο οξύνονται οι διαφορές μεταξύ Βορρά - Νότου. Οι οικονομίες των χωρών που έχουν πληγεί περισσότερο από το Ευρώ είναι αυτές οι χώρες που επιβίωσαν κάνοντας υποτιμήσεις του εθνικού νομίσματος του και από τον τουρισμό, η Ισπανία, η Σλοβενία και η Πορτογαλία με ποσοστά ισοτιμίας 170-240:1 και η Ελλάδα με την Ιταλία με ποσοστά ισοτιμίας 340:1 και 2000:1 αντίστοιχα.

---

¹⁵ Η ιστορία του ευρώ - https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_euro

Preceding national currencies of the Eurozone

Currency	Code (ISO 4217)	Rate ^[25]	Fixed on	Yielded
 Maltese lira	MTL	0.4293	2007-07-10	2008-01-01
 Cypriot pound	CYP	0.585274	2007-07-10	2008-01-01
 Latvian lats	LVL	0.702804	2013-07-09	2014-01-01
 Irish pound	IEP	0.787564	1998-12-31	1999-01-01
 German mark	DEM	1.95583	1998-12-31	1999-01-01
 Dutch guilder	NLG	2.20371	1998-12-31	1999-01-01
 Lithuanian litas	LTL	3.4528	2014-07-23	2015-01-01
 Finnish markka	FIM	5.94573	1998-12-31	1999-01-01
 French franc	FRF	6.55957	1998-12-31	1999-01-01
 Monégasque franc	MCF	6.55957	1998-12-31	1999-01-01
 Austrian schilling	ATS	13.7603	1998-12-31	1999-01-01
 Estonian kroon	EEK	15.6466	2010-07-13	2011-01-01
 Slovak koruna	SKK	30.126	2008-07-08	2009-01-01
 Belgian franc	BEF	40.3399	1998-12-31	1999-01-01
 Luxembourgish franc	LUF	40.3399	1998-12-31	1999-01-01
 Spanish peseta	ESP	166.386	1998-12-31	1999-01-01
 Portuguese escudo	PTE	200.482	1998-12-31	1999-01-01
 Slovenian tolar	SIT	239.64	2006-07-11	2007-01-01
 Greek drachma	GRD	340.75	2000-06-19	2001-01-01
 Italian lira	ITL	1,936.27	1998-12-31	1999-01-01
 Sammarinese lira	SML	1,936.27	1998-12-31	1999-01-01
 Vatican lira	VAL	1,936.27	1998-12-31	1999-01-01

πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_euro

Γ. ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Ελλάδα προσανατολίστηκε σε οικονομικές και εμπορικές συναλλαγές με χώρες τις οποίες απευθύνθηκαν και οι υπόλοιπες χώρες της δυτικής Ευρώπης, κυρίως τις ΗΠΑ, λόγω του ψυχρού πολέμου ΗΠΑ-Ρωσίας.

πηγή εικόνας: <http://3.bp.blogspot.com/-QKlupQ4zwc0/Vpj76WWK>

Τρανό παράδειγμα η αγορά των πλοίων Liberty από Έλληνες πλοιοκτήτες. Μεγάλο ρόλο στην εξέλιξη της οικονομίας έπαιξε και η αθρόα μετανάστευση Ελλήνων στην Αυστραλία, τη Γερμανία, τον Καναδά και τις ΗΠΑ, για αναζήτηση εργασίας.

Σε αυτό συνέβαλλε η εκάστοτε πολιτική και οικονομική ηγεσία της χώρας και τα συμφέροντα τα οποία εξυπηρετούσε.

Οι νικητήριες δυνάμεις του πολέμου, ΗΠΑ και Μεγάλη Βρετανία, πρωτοστάτησαν στην εδραίωση ενός διεθνούς συστήματος ισοτιμίας συναλλαγών που θα είχε ως βάση το δολάριο και θα σύνδεε όλες τις εθνικές οικονομίες με αυτό. Έτσι υπήρξε μια αποστασιοποίηση από το απόθεμα χρυσού της κάθε χώρας σε συνάρτηση με την οικονομική δύναμη της, αφού έμπαιναν και άλλοι παράγοντες στην μέση, οι οικονομικοί δείκτες βιωσιμότητας μιας οικονομίας.

Το νομισματικό σύστημα του Bretton Woods, πέτυχε να σταθεροποιήσει για μια εικοσαετία τις διεθνείς νομισματικές ισοτιμίες.

Όλα αυτά άλλαξαν όταν στις αρχές τις δεκαετίας του '70 άρχισαν να επικρατούν οι κυμαινόμενες ισοτιμίες. Το σύστημα αυτό απέφερε στην αρχή μια μεγάλη ευημερία για χώρες όπως η Ελλάδα, με πακέτα "στήριξης" της οικονομίας της. Ήταν το προοίμιο της αποσταθεροποίησης των κρατών του Ευρωπαϊκού νότου, μιας κι εκεί υπάρχουν αποθέματα ορυκτού πλούτου που επιθυμούν να έχουν υπό τον έλεγχο τους οι χώρες του Ευρωπαϊκού Βορρά.

Γι αυτό το λόγο λοιπόν συστήματα "αναπροσαρμόσιμων" συναλλαγματικών ισοτιμιών τέθηκαν σε εφαρμογή με σκοπό να περιορίσουν τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις των νομισμάτων τους.

Όλα αυτά τελείωσαν με τη δημιουργία της Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.) από μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στόχο να αντικαταστήσουν τα εθνικά

νομίσματα με ένα ενιαίο νόμισμα για όλες της χώρες της Ευρώπης. Ήταν μια έξυπνη κίνηση από μέρους των ισχυρών χωρών της ένωσης γιατί:

1. Είχαν πλέον ένα ισχυρό νόμισμα που μπορούσε να ανταγωνιστεί το δολάριο
2. Μπορούσαν να χρησιμοποιούν τις όποιες "αδυναμίες" των υπολοίπων χωρών της ένωσης προς όφελος τους.

Λόγω του εμφυλίου πολέμου, η Ελλάδα εντάθηκε με 9 χρόνια καθυστέρηση (1953) στο σύστημα Bretton Woods, όπου και παρέμεινε μέχρι το 1971, το έτος κατάργησής του.

Η Ελλάδα διέθετε μια καλή οικονομία, είχε μεγάλες εξαγωγές και τουριστική δύναμη, οπότε και το νόμισμα της δεν υποτιμήθηκε μέσα σε αυτά τα 18 χρόνια.

Ακόμα και με την πολιτική αστάθεια που επικρατούσε στη χώρα μας, η οικονομία της ήταν η ισχυρότερη στα Βαλκάνια, και μια από τις σταθερότερες πανευρωπαϊκά.

Με την κατάργηση του Bretton Woods πήρε μέρος κι αυτή στο νέο σύστημα των κυμαινόμενων ισοτιμιών για περίπου είκοσι επτά χρόνια.

Αφού εντάθηκε στον Μηχανισμό Συναλλακτικών Ισοτιμιών (Μ.Σ.Ι) του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (Ε.Ν.Σ.) για εννέα μήνες και στο νέο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών για δυο ακόμα χρόνια, το 2001 εντάχθηκε στην Ευρωζώνη και υιοθέτησε το ευρώ.

ΜΕ ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ... (not)				
		1999		2015
ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	170.000 δρχ	€500	-4%	€480
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (1L)	62 δρχ	€0,18	400%	€0,9
BENZINΗ (1L)	180 δρχ	€0,52	227%	€1,7
ΤΥΡΟΠΙΤΑ	100 δρχ	€0,29	383%	€1,4
ΦΡΑΓΕΣ	500 δρχ	€1,47	104%	€3,0
ΤΣΙΓΑΡΑ (ΠΑΚΕΤΟ)	400 δρχ	€1,20	233%	€4,0
ΝΕΡΟ (0,5L)	50 δρχ	€0,15	233%	€0,5
ΤΟΜΑΤΕΣ (1 ΚΙΛΟ)	100 δρχ	€0,30	400%	€1,5
ΓΑΛΑ ΦΡΕΣΚΟ (1L)	240 δρχ	€0,70	86%	€1,3
ΤΥΡΙ ΦΕΤΑ (1 ΚΙΛΟ)	1.700 δρχ	€5,00	100%	€10,0
ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ	75 δρχ	€0,22	446%	€1,20
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ (HYUNDAI ACCENT & i30)	3.200.000 δρχ	€9.391	46%	€13.650
				4.651.237 δρχ

πηγή εικόνας: <https://www.facebook.com/jodigraphics15/?fref=ts>

Οι επιστήμονες του οικονομικού κλάδου διαφωνούν στο αν η Ελλάδα έκανε καλά που εντάθηκε στην ΟΝΕ. Οι οικονομικοί δείκτες όμως δεν λένε ψέματα, μόνο απεικονίζουν τις πραγματικές καταστάσεις- όταν έχουν πραγματικά δεδομένα. Οι δείκτες λοιπόν, μαρτυρούν μια σταδιακή καταστροφή της Ελληνικής οικονομίας σε βάρος της Ενωμένης Ευρώπης!

V. ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Η δύναμη που έχει ένα νομισματικό σύστημα καθορίζεται από:

- > Την αντιστοιχία της αξία του νομίσματος που κυκλοφορεί σε χρυσό
- > Την επιρροή που έχει στο FOREX
- > Το ποσοστό χρήσης του σε συναλλαγές
- > Την αναγνωσιμότητα του
- > Την επιρροή που ασκεί σε άλλα νομίσματα

Λίγο - πολύ ο καθορισμός της σύγκρισης των νομισματικών συστημάτων έχει πολλές ομοιότητες με τις ιδιότητες του χρήματος, λόγο του ότι αναφερόμαστε σε χρήματα. Το δολάριο έχει ανακηρυχθεί επίσημα και ανεπίσημα ο ρυθμιστής των συναλλαγών παγκοσμίως.

πηγή εικόνας: <http://thumbs.dreamstime.com/t/euro-vs-dollar-12942149.jpg>

Όλες οι οικονομίες, πάντα έχουν ως βάση την αντιστοιχία με το δολάριο όταν θέλουν να κάνουν συναλλαγές εκτός των συνόρων τους, αλλά και όταν θέλουν να βρουν πόσο απόθεμα σε χρυσό έχουν για να εκτιμηθούν οι οικονομικοί τους δείκτες (πληθωρισμός κ.α.) και η "φερεγγυότητα" τους.

Το δολάριο είναι ένα οικονομικό σύστημα μεταξύ των ομοσπονδιών-πολιτειών της Αμερικής. Είναι εμφανής ο παραλληλισμός που έγινε μεταξύ αυτού του οικονομικού συστήματος και του ευρώ.

Υπάρχουν όμως και άλλες χώρες που αν και δεν ανήκουν σε νομισματικές ενώσεις, έχουν ισχυρή οικονομία.

Θέλοντας όμως να ελέγξουμε ποια χώρα έχει το ισχυρότερο νόμισμα, διαπιστώσαμε πως αν και στη πρώτη θέση δυναμικότητας βρίσκεται το Δηνάριο του Κουβέιτ, ο νικητής είναι και πάλι το Αμερικανικό δολάριο, γιατί οι ισοτιμίες των 16 ισχυρότερων νομισμάτων

γίνονται με αντιστοιχία προς 1 USD. Ποιά όμως νομίσματα θεωρούνται ισχυρά στην παγκόσμια οικονομία; Ο πίνακας συγκρίνει τα 16 ισχυρότερα¹⁶ για το 2015:

ΘΕΣΗ	ΧΩΡΑ	ΝΟΜΙΣΜΑ	1 USD =
1	ΚΟΥΒΕΪΤ	ΔΗΝΑΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΥΒΕΪΤ	0,30 ك.د.
2	ΟΜΑΝ	ΡΙΑΛ ΤΟΥ ΟΜΑΝ	0,38 ر.ع.
3	ΜΠΑΧΡΕΪΝ	ΔΗΝΑΡΙΟ ΤΟΥ ΜΠΑΧΡΕΪΝ	0,38 د.ب.
4	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ ΛΙΡΑ	0,69 £
5	ΙΟΡΔΑΝΙΑ	ΔΗΝΑΡΙΟ ΤΗΣ ΙΟΡΔΑΝΙΑΣ	0,71 ا.د.
6	ΕΥΡΩΖΩΝΗ	ΕΥΡΩ	0,90 €
7	ΕΛΒΕΤΙΑ	ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ	0,99 SFr
8	ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ	ΜΑΝΑΤ ΤΟΥ ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ	1,58 man
9	ΚΑΝΑΔΑΣ	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,38 \$
10	ΛΙΒΥΗ	ΔΙΝΑΡΙΟ ΛΙΒΥΗΣ	1,36 د.ل.
11	ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ	ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,51 \$
12	ΤΟΥΡΚΙΑ	ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΛΙΡΑ	2,95 £
13	ΒΡΑΖΙΛΙΑ	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	4,02 R\$
14	ΚΑΤΑΡ	ΡΙΓΙΑΛ ΤΟΥ ΚΑΤΑΡ	3,64 ر.ق.
15	ΗΝΩΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΙΡΑΤΑ	ΝΤΙΡΧΑΜ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΕΜΙΡΑΤΩΝ	3,67 ا.د.
16	ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	ΡΙΑΛ ΤΗΣ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ	3,75 ر.س.

ΠΗΓΗ ΙΣΟΤΙΜΙΩΝ: https://www.google.gr/intl/en/googlefinance/disclaimer/SUN_21/2/2016_17:00

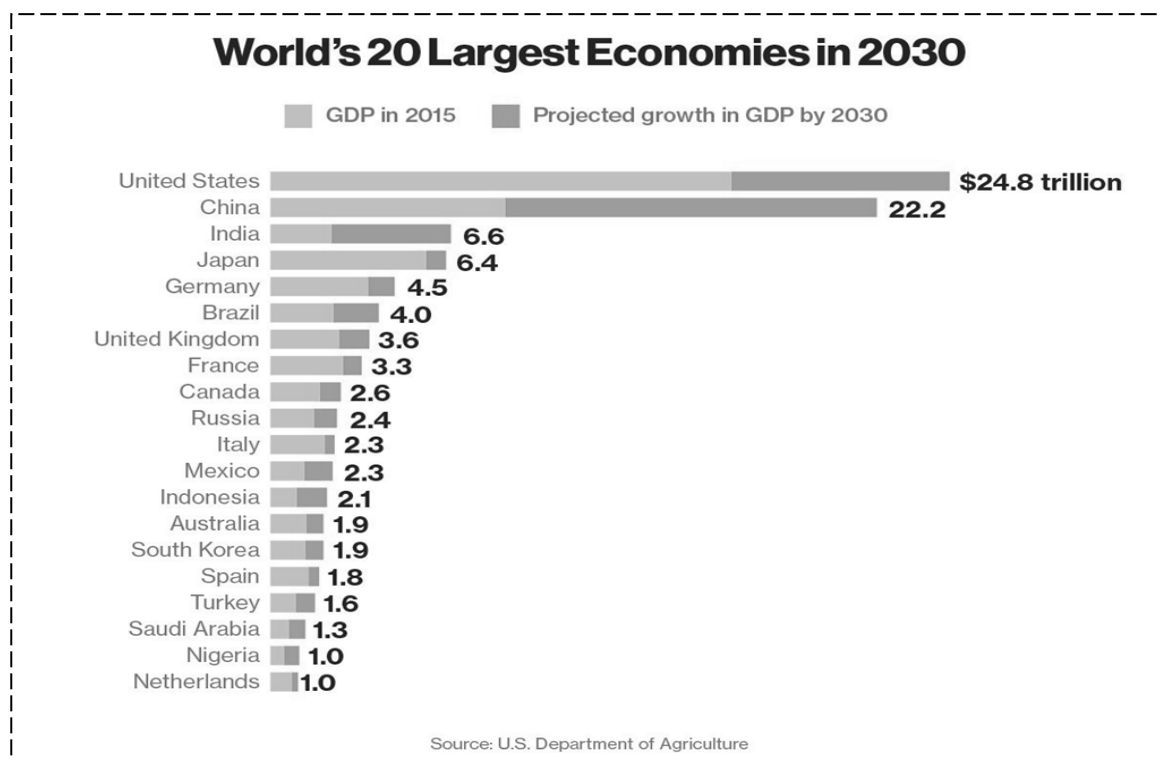
ΠΗΓΗ ΣΥΜΒΟΛΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%AC%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82_%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%AC%CF%84%CF%89%CE%BD_%CF%84%CF%89%CE%BD_%CF%87%CF%89%CF%81%CF%8E%CE%BD_%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%85

Σε αυτό τον πίνακα παρατηρούμε πως τα ισχυρότερα νομίσματα ανήκουν στις χώρες της Μέσης Ανατολής οι οποίες ασχολούνται με την εξόρυξη και εμπορία πετρελαίου. Η τιμή του πετρελαίου όμως είναι σε δολάρια (ή πετροδολάρια όπως τα ονομάζουν οι οικονομολόγοι). Αύτη είναι και η μεγάλη επιτυχία της FED!

Οι χώρες αυτές της μέσης Ανατολής έχουν πολύ ακριβά νομίσματα, μερικούς βαθύπλουτους κατοίκους, απολυταρχικά καθεστώτα και το 95% του πληθυσμού τους ζει σε απολυτή φτώχεια και πλήρη αναλφαβητισμό!

Στον επόμενο πίνακα όμως, βλέπουμε τις ισχυρότερες οικονομίες μέχρι το 2030¹⁷, όχι τα νομίσματα. Αυτές οι χώρες έχουν ισχυρά και σχεδόν ακλόνητα οικονομικά συστήματα, ισχυρές τράπεζες, τεχνολογική πρόοδο, μερικές έχουν και ένα σχετικά καλό μορφωτικό επίπεδο, μεγάλο πληθυσμό και υγειονομική περίθαλψη, τουλάχιστον στα μεγάλα αστικά κέντρα.

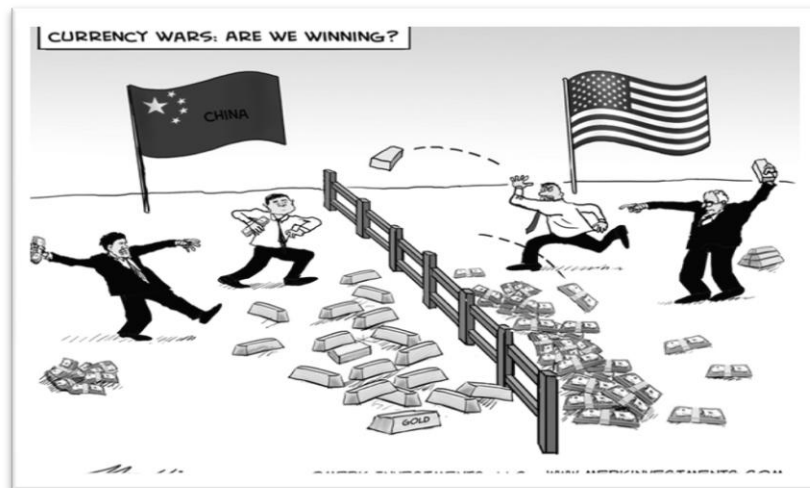
πηγή εικόνας: http://www.huffingtonpost.gr/2015/04/11/bloomberg-20-ixuroteres-oikonomies_n_7046154.html

Σύμφωνα με το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης των ΗΠΑ (από το οποίο είναι αυτό το γράφημα) το ΑΕΠ αυτών των χωρών θα αυξηθεί κατά:

- ❖ 1-1,3 τρις δολάρια για την Ολλανδία, την Νιγηρία (ανερχόμενη οικονομική δύναμη) και τη Σαουδική Αραβία.
- ❖ 1,6-1,9 τρις δολάρια θα αυξηθεί το ΑΕΠ για τη Τουρκία, την Ισπανία, τη Νότιο Κορέα και τη Αυστραλία

¹⁷ Ισχυρότερες οικονομίες μέχρι το 2030 - http://www.huffingtonpost.gr/2015/04/11/bloomberg-20-ixuroteres-oikonomies_n_7046154.html

- ❖ 2,3-2,6 τρις δολάρια χώρες με παράδοση στην βάρια βιομηχανία, αλλά όχι τόσο ισχυρά νομίσματα.
- ❖ 3,3 τρις δολάρια η Γαλλία και 3,6 το Ηνωμένο Βασίλειο... τώρα κατά πόσο θα σταθεί όρθια η οικονομία του μετά το επικείμενο Brexit, παραμένει ακόμα άγνωστο.
- ❖ Από 4-6,6 τρις η Βραζιλία, με πολύ ισχυρές εξαγωγές στον πρωτογενή τομέα (κυρίως στο κακάο και τον καφέ) η Γερμανία, εάν όλα τα σενάρια για κατάρρευση της Deutsche Bank παραμείνουν σενάρια, η Ιαπωνία που είναι πρωτοπόρος στη τεχνολογία με εταιρείες- κολοσσούς στο λογισμικό των υπολογιστών, και η Ινδία με τον μεγάλο πληθυσμό και την βιομηχανική "επανάσταση" που διανύει τα τελευταία χρόνια.
- ❖ Η Κίνα που βρίσκεται δεύτερη με το τρομακτικό ποσό των 22,2 τρις δολαρίων στην αύξηση του ΑΕΠ, αλλά θα είναι ο ρυθμιστής της παγκόσμιας οικονομίας γιατί οι ΗΠΑ παρόλα τα 24,8 τρις που τις ανεβάζουν στη πρώτη θέση, έχουν δανειστεί 15 τρις δολάρια από την Κίνα, άρα αυτή είναι η κυρίαρχος στην παγκόσμια οικονομική σκακιέρα.

πηγή εικόνας: <http://www.zerohedge.com/news/2013-05-08/us-vs-china-currency-war-dummies>

VI. ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Τα πειραματικά νομίσματα χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο ως μέσα συναλλαγής, κυρίως για αγορές και αποταμίευση στο ιντερνέτ. Είναι καθορισμένες οι αντιστοιχίες τους σε κανονικά νομίσματα, αλλά τείνουν να ανεξαρτητοποιηθούν και να αποκτήσουν δίκη τους "οντότητα" στις συναλλαγές. Από θέμα προστασίας, τα πειραματικά νομίσματα είναι τα περισσότερα πολύ καλύτερα από τα πραγματικά. Οι ιστοσελίδες που τα προσφέρουν αυξάνουν συνεχώς την ασφάλεια τους. Αρκετές σελίδες έχουν αρχίσει ήδη να δέχονται συναλλαγές (κυρίως σε bit coins) με πειραματικά νομίσματα.

Μερικά από τα πιο διάσημα πειραματικά - ψηφιακά νομίσματα:

NOMISMA: BITCOIN ¹⁸ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ: SATOSHI NAKAMOTO ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 2009	
NOMISMA: PEERCOIN ¹⁹ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ: SCOTT NADAL, SUNNY KING ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 2012	
NOMISMA: FREICOIN ²⁰ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ: Mark Friedenbach, Jorge Timón ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 2012	
NOMISMA: LITECOIN ²¹ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ: Charles Lee ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 2011	
NOMISMA: NAMECOIN ²² ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ: Vined (ίσως ο Vincent Durham) ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 2011	
NOMISMA: TERRACOIN ²³ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ: - ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 2012	
NOMISMA: DIGITALCOIN ²⁴ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ: - ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 2013	
NOMISMA: NOVACOIN ²⁵ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ: Balthazar ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 2013	

18 BITCOIN - <https://en.wikipedia.org/wiki/Bitcoin>

19 PEERCOIN - <https://en.wikipedia.org/wiki/Peercoin>

20 FREICOIN - https://books.google.gr/books?i d=RfWcBAAAQBAJ&pg=PA215&lpg=PA215&dq=FREICOIN+CREATOR&source=bl&ots=2LrRNaBe uD&sig=MumDkSCb43ump68nJa bL9CxVI2Q&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiY3bW89LjLAhUoMJoKHR_HBYEQ6AEIPzAI#v=onepage&q&f=false

21 LITECOIN - <https://www.cryptocoinsnews.com/litecoin-creator-charlie-lee-claims-litecoin-not-need-development-says-adding-gimmicks-not-help-currency-succeed/>

22 NAMECOIN - <https://en.wikipedia.org/wiki/Namecoin>

23 TERRACOIN - <http://www.financemagnates.com/cryptocurrency/education-centre/terracoins/>

24 DIGITALCOIN - <http://www.digitalcoin.info/>

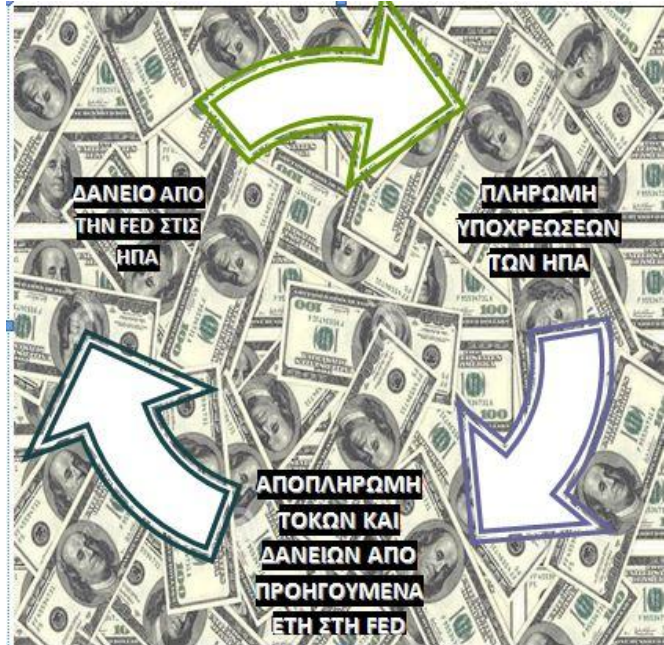
25 NOVACOIN - <https://bitcointalk.org/index.php?topic=143221.0>

VII. ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

A. ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Συμφώνα με αρκετούς Αμερικανούς αλλά και Ευρωπαίους οικονομικούς αναλυτές το δολάριο επηρεάζει την παγκόσμια οικονομία είτε θετικά, είτε αρνητικά, ανάλογα με τον σκοπό που επιδιώκει να επιτύχει κάθε φορά η FED.

Η άσκηση πολιτικής σε χώρες με αδύναμα νομίσματα που έχουν άμεση εξάρτηση από το δολάριο για τις εξαγωγές τους αλλά και για να κρατηθεί ο πληθωρισμός τους σε χαμηλά επίπεδα είναι η πλέον γνωστή στρατηγική των ΗΠΑ (εκτός από τους πόλεμους) για να ελεγχει παγκόσμια το εμπόριο και τις διατραπεζικές συναλλαγές.

πηγή εικόνας περιθωρίου: <http://www.dreamstime.com/royalty-free-stock-images-cash-background-image14072719>

Βέβαια, η Αμερικανική οικονομία φαίνεται ισχυρή αλλά δεν είναι. Η Κίνα κρατεί τόσα χρήματα και ομολόγα σε δολάρια, ώστε αν τα βγάλει στην ελεύθερη αγορά, το δολάριο να κατακυλήσει σε τρομακτικά χαμηλά επίπεδα και τις μεγαλύτερες Αμερικανικές τράπεζες, καθώς και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο να παρασύρουν σε ντόμινο όλες τις μεγάλες τράπεζες παγκοσμίως.

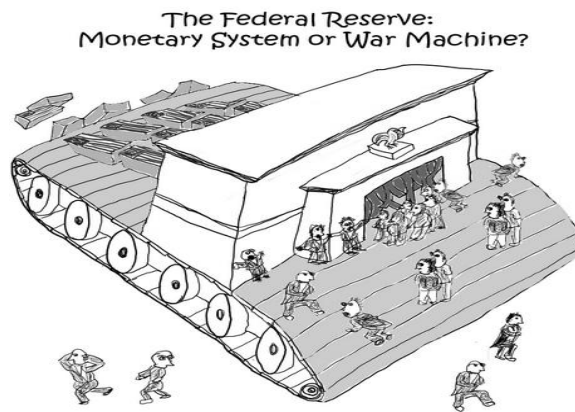
Συμφώνα με τον Michael Hudson η αποδέσμευση του δολαρίου από το απόθεμα χρυσού το 1971 βοήθησε στην επιθετική (για τις χώρες που έχουν πετρελαιοπηγές) εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ. Εδώ είναι που κάνει λάθος.

- Η αποδέσμευση από το χρυσό είχε γίνει από τη FED ήδη από το 1931!
- Ο χρυσός των ΗΠΑ, που τόσο περίτεχνα και βίαια συλλέχτηκε από τους αμερικανούς πολίτες για λογαριασμό της FED το 1935 είναι αποθηκευμένος και ανεπηρέαστος από ένα κομμάτι χαρτί που μπορεί τώρα να λέγεται δολάριο, αργότερα όμως να είναι ψηφιοποιημένο και να λέγεται bitcoin.

Το δολάριο έπαψε κατά το 1933 να αναγράφει ότι αντιστοιχεί η αξία του σε χρυσό.

Για να πούμε τα πράγματα με το όνομα τους, η νομισματική πολιτική των ΗΠΑ βασίζεται σε δυο ισχυρότατους πυλώνες:

1. Τον πόλεμο (κυρίως σε χώρες της Μέσης Ανατολής) αφού η βιομηχανία της βασίζεται στην κατασκευή και πώληση οπλικών συστημάτων. Δεν είναι καθόλου τυχαίο πως ο καλύτερος πελάτης αυτών των ιδιωτικών εταιρειών παράγωγης όπλων, αρμάτων μάχης, μαχητικών αεροσκαφών κλπ. είναι το ίδιο το Αμερικανικό κράτος. Όταν λοιπόν αποθηκευτεί πολλή μεγάλη ποσότητα πυρομαχικών, αποφασίζεται να χρηματοδοτήσει η FED το κράτος και αυτό να αγοράσει αυτά που χρειάζεται για να διεξάγει ένα πόλεμο. Ακόμα και οι 2 παγκόσμιοι πόλεμοι του προηγούμενου αιώνα αποδείχτηκαν επικερδείς για τη FED και τους ιδιοκτήτες της.

CabalTimes.com

πηγή εικόνας: <http://www.cabaltimes.com/2011/01/08/the-federal-reserve-as-an-instrument-of-war/>

2. Το πετρέλαιο, για το οποίο γίνεται ο πόλεμος. Το αποτέλεσμα που θέλει να επιτύχει η εκάστοτε αμερικανική κυβέρνηση είναι να κατέχει τις πετρελαϊκές πηγές της χώρας στην οποία επιτίθεται για να βγάλει χρήματα, ώστε να αποπληρώνει και τα δάνεια που πήρε από τη FED.

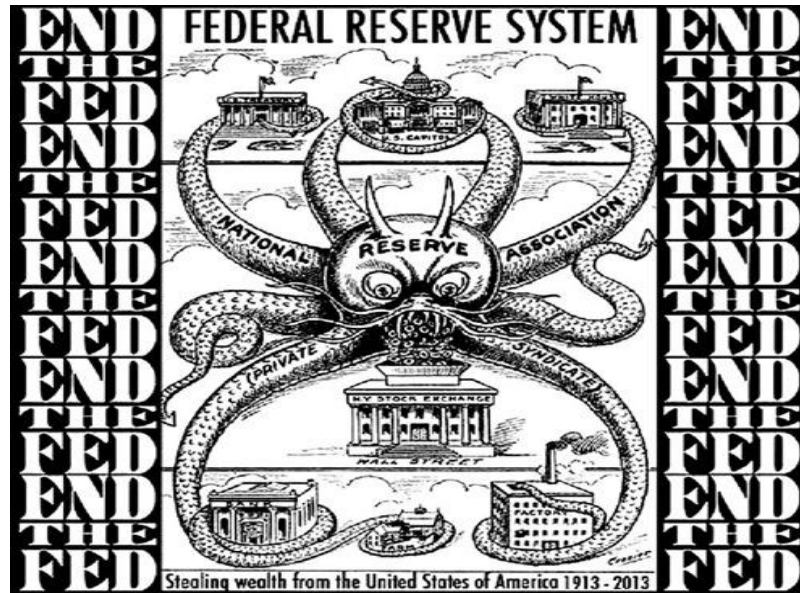
A' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ²⁶	323.000 νεκροί 200,000,000\$ για τον J.D. Rockefeller 30,000,000,000\$ κόστος για τις ΗΠΑ, τα περισσότερα δανειζόμενα από τη FED με τόκο
B' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ	Χρηματοδότηση από μέλη της FED και των δυο πλευρών Ένωση Τραπεζικών συνεταιρισμών: 1. Χρηματοδότηση πολιτικής καμπάνιας του Hitler 2. Υλικοτεχνική υποστήριξη 3. Ξέπλυμα χρήματος των Ναζί

Η FED κατά περιόδους κρίσης, κρατούσε ή έριχνε σε χαμηλά επίπεδα το επιτόκιο δανεισμού των αμερικανικών τραπεζών και των πελατών τους. Επίσης έδινε καλές αποδόσεις για αγορές νομισμάτων, ομολόγων, μετοχών (ανατιμώμενες άξιες) αναπτυσσομένων χωρών, ενώ ταυτόχρονα με την τεχνητή υποτίμηση του δολαρίου, βοηθούσε στην αύξηση των εισαγωγών.

---

²⁶ Zeitgeist - <https://www.youtube.com/watch?v=nsfb64opK3E>

Όλο αυτό το σύστημα βέβαια είχε σκοπό να εξαρτώνται χώρες ολόκληρες και οι οικονομίες τους από το δολάριο, είτε με επενδυτικά κεφάλαια από την Αμερική είτε με την αγορά αμερικανών ομολόγων. Με μια της κίνηση η FED λοιπόν είχε τη δυνατότητα να οδηγήσει σε χρεοκοπία μια ολόκληρη χώρα.

πηγή εικόνας: <http://musicians4freedom.com/2013/10/assuming-we-end-the-fed-whats-the-next-step/>

Β. ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Στόχος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Για να επιτύχει αυτό το σκοπό, αναθέτει στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να ασκήσει νομισματική πολιτική στα κράτη μέλη της Ευρωζώνης, είτε χρησιμοποιώντας τις βασικές λειτουργίες άσκησης νομισματικής πολιτικής, είτε λαμβάνοντας επιπρόσθετα μέτρα διευκόλυνσης των χωρών που έχουν πληγεί από την οικονομική κρίση όπως η αγορά περιουσιακών στοιχείων και κρατικών ομολόγων στη δευτερογενή αγορά.

Νομισματική στρατηγική της ΕΚΤ:

- (i) ποσοτικός ορισμός της σταθερότητας των τιμών,
- (ii) σημαντικός ρόλος της παρακολούθησης της αύξησης της ποσότητας χρήματος βάσει ενός νομισματικού μεγέθους, και
- iii) αξιολόγηση, σε ευρεία βάση, των προοπτικών για την εξέλιξη των τιμών.

Ουσιαστικά η ΕΚΤ κινείται στα πλαίσια της οικονομικής και της νομισματικής ανάλυσης για να ασκήσει έλεγχο στα μέλη της Ευρωζώνης. Επιβάλλει σταθερότητα των τιμών της (επιτόκια, αγορές ομολόγων κλπ) και το ορίζει σαν:

ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΘΩΡΙΜΟΥ (ΕΤΗΣΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΥ
ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (ΕΝΔΤΚ) ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ) $\leq 2\%$
(ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΑ)

Η οικονομική ανάλυση της ΕΚΤ ελέγχει:

- ✚ Τις τρέχουσες οικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις
- ✚ Τους επικείμενους βραχυπρόθεσμους ή μεσοπρόθεσμους κινδύνους για τη σταθερότητα των τιμών.
- ✚ Τη συνολική παραγωγή της Ευρωζώνης
- ✚ Τη συνολική ζήτηση και τις συνιστώσες της
- ✚ Τη δημοσιονομική πολιτική
- ✚ Τις συνθήκες που επικρατούν στις διεθνείς κεφαλαιαγορές
- ✚ Το βαθμό απασχόλησης των πολιτών της ΕΕ και της Ευρωζώνης
- ✚ Όλους τους δείκτες τιμών και κόστους
- ✚ Τη συναλλαγματική ισοτιμία της παγκόσμιας οικονομίας
- ✚ Το ισοζύγιο πληρωμών
- ✚ Τις χρηματοπιστωτικές αγορές
- ✚ Την καθαρή θέση τομέων της ζώνης του ευρώ.

Η νομισματική ανάλυση της ΕΚΤ ελέγχει:

- ✚ Τα επιτόκια βάσει των οποίων οι εμπορικές τράπεζες μπορούν να δανείζονται από τη κεντρική τράπεζα,
- ✚ Τα επιτόκια των δανείων που χορηγούν οι εμπορικές τράπεζες και των αποταμιευτικών καταθέσεων.
- ✚ Τις πράξεις ανοικτής αγοράς μέσω τεσσάρων κατηγοριών πράξεων:

i. ΚΥΡΙΑ ΑΝΑΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- ❖ παροχή ρευστότητας 1 φορά / εβδομάδα για 2 εβδομάδες
- ❖ ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς - κυμαίνεται μεταξύ των ορίων των επιτοκίων της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων και της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης
- ❖ σηματοδοτεί τον προσανατολισμό της νομισματικής πολιτικής

ii. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΑΝΑΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- ❖ εναλλασσόμενες συναλλαγές για την παροχή ρευστότητας, με συχνότητα μία φορά τον μήνα και διάρκεια τριών μηνών
- ❖ περιορισμένο μέρος του συνολικού όγκου αναχρηματοδότησης
- ❖ δεν αποσκοπούν στην αποστολή μηνυμάτων στην αγορά

iii. ΕΞΟΜΑΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΩΝ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΩΝ ΤΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

- ❖ αντιμετώπιση αιφνίδιων διακυμάνσεων της ρευστότητας στην αγορά με σκοπό να εξομαλύνουν τις επιπτώσεις στα επιτόκια

iv. ΔΙΑΦΘΡΩΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

- ❖ προσαρμογή, σε μόνιμη βάση της διαρθρωτικής θέσης του Ευρώ-συστήματος έναντι του χρηματ/κού τομέα

- ✚ Τις πάγιες διευκολύνσεις
  - παρέχουν ή απορροφούν ρευστότητα μέσα σε μία ημέρα χρησιμοποιώντας το δείκτη EONIA (μέσος δείκτης των επιτοκίων του ευρώ για τοποθετήσεις μίας ημέρας) μετρά το πραγματικό επιτόκιο που επικρατεί στις ισοτιμίες του ευρώ για τοποθετήσεις διάρκειας μίας ημέρας
  - διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης: παροχή ρευστότητας για μια μέρα από την ΕΚΤ, αφού προσκομίσει η έκαστη δανειζόμενη κεντρική τράπεζα στοιχεία του ενεργητικού της
  - διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων, για καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας στην κεντρική τράπεζα (με το κατώτατο όριο για το επιτόκιο της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μίας ημέρας)
- ✚ Διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία της χρηματαγοράς σε περιπτώσεις ιδιαίτερα υψηλής προσφοράς και ζήτησης χρήματος.
- ✚ Τήρηση ελάχιστου ορίου αποθεματικών από τα πιστωτικά ιδρύματα που των κρατών-μελών να διατηρούν ελάχιστα αποθεματικά σε λογαριασμούς τους στην ΕΚΤ και στις εθνικές κεντρικές τράπεζες.
  - η σταθεροποίηση των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων στην αγορά και η δημιουργία (ή η διεύρυνση) διαρθρωτικού ελλείμματος ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα,
  - Οι μέθοδοι υπολογισμού και ο προσδιορισμός του απαιτούμενου ποσού ορίζονται από το διοικητικό συμβούλιο.
- ✚ Μη συμβατικά μέτρα νομισματικής πολιτικής
- ✚ Η ΕΚΤ παρέχει ενδείξεις για τη μελλοντική κατεύθυνση των επιτοκίων της σε σχέση με τις προοπτικές σταθερότητας των τιμών.

Γ. ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Όταν γίνεται μια μελέτη για τη νομισματική πολιτική της Ελλάδας είναι πάντα χωρισμένη σε 2 περιόδους: την περίοδο της δραχμής και τη περίοδο του ευρώ.

- **ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ:** (δηλαδή μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 2001) η Τράπεζα της Ελλάδος καθόριζε τις οικονομικές κινήσεις του τραπεζικό συστήματος και έλεγχε την οικονομία. Μπορούσε να κάνει υποτιμήσεις του νομίσματος, να ελέγχει τον πληθωρισμό, και να καθορίζει τις κινήσεις της αγοράς με αυξήσεις ή μειώσεις της προσφοράς χρήματος.

Αν και μετά τη μεταπολίτευση όλα τα οικονομικά μεγέθη και οι τιμές των προϊόντων είχαν αυξηθεί, υπήρχε μια ευημερία.

Απ' ότι αποδείχτηκε όμως αυτό δεν οφειλόταν στην νομισματική πολιτική, αλλά στη παντελή έλλειψη της. Η νομισματική πολιτική φάνηκε ανίκανη να ελέγξει τις επιδοτήσεις που έρχονταν σωρηδόν από την ΕΟΚ για τον έλεγχο της αγροτικής παράγωγης (τα διάφορα "πακέτα"), την ραγδαία αύξηση των εισαγωγών (έναντι της εγχώριας παράγωγης με καταστροφικές συνέπειες για το ΑΕΠ όπως αποδείχτηκε), το κλείσιμο πολλών βιομηχανιών κ.α.

Μετά το 1980 η λογική ήταν να δανείζεται η χώρα από το εξωτερικό για να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις της προς το λαό (που μέσα σε μια νύχτα δημιούργησε) με απίστευτα επιτόκια αποπληρωμής.

ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩ: Το ευρώ είναι ένα πολύ ισχυρό νόμισμα, που όμως δεν ταίριαζε ποτέ και με κανέναν τρόπο στην ελληνική οικονομία. Τη νομισματική πολιτική την καθορίζει η ΕΚΤ με τις αποφάσεις του Eurogroup για όλα τα κράτη- μέλη της ευρωζώνης, και είναι κοινή για όλους

Αυτό είναι και το πρόβλημα. Στην Ευρωζώνη υπάρχουν 3 κατηγορίες χωρών. Οι οικονομικά "ισχυρές" (Γερμανία, Ολλανδία κ.α.) οι "υπό κατάρρευση" (Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία κ.α.) και οι οικονομικά κατεστραμμένες (Ελλάδα, Ιρλανδία κλπ). Δεν γίνεται εκ των πραγμάτων, να εξισώνεις την Γερμανία με την τεραστία βιομηχανική παράγωγη με την Ελλάδα, την οποία με μεθοδεύσεις και η ίδια η Γερμανία την "βοήθησε" κι έφτασε σε αυτό το άσχημο σημείο.

πηγή εικόνας: <http://ritholtz.com/2011/12/10-monday-pm-reads-5/>

πηγή εικόνας: <https://ektepenger.files.wordpress.com/2012/05/europe-crisis.jpg>

2

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

"If the American people ever allow private banks to control the issue of their currency, first by inflation, then by deflation, the banks and corporations that will grow up around them will deprive the people of all property until their children wake up homeless on the continent their Fathers conquered...I believe that banking institutions are more dangerous to our liberties than standing armies... The issuing power should be taken from the banks and restored to the people, to whom it properly belongs."²⁷ — Thomas Jefferson

"Εάν ο Αμερικανικός λαός επιτρέψει ποτέ στις ιδιωτικές τράπεζες να ελέγξουν την έκδοση του νομίσματός του, τότε πρώτα μέσω του πληθωρισμού και έπειτα μέσω του αποπληθωρισμού, οι τράπεζες και οι εταιρείες που θα αναπτυχθούν τριγύρω τους, θα αποστερήσουν από τους ανθρώπους όλη την περιουσία τους έως ότου τα παιδιά τους ξυπνήσουν άστεγα επάνω στην ήπειρο που κατέκτησαν οι Πατέρες τους... Πιστεύω ότι τα τραπεζικά ιδρύματα, είναι πολύ πιο επικίνδυνα για τις ελευθερίες μας από τους τακτικούς στρατούς... Η εξουσία της έκδοσης χρήματος, πρέπει να αφαιρεθεί από τις τράπεζες και ανταποδοθεί στον λαό, στον οποίο ανήκει η δικαιοδοσία."

---

²⁷ <https://derkamer.addto.com.wordpress.com/2014/12/03/%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%86%CE%B8%CE%AD%CE%B3%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CE%B4%CE%B7%CE%BB%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-quotes-%CF%84%CF%8C%CE%BC%CE%B1%CF%82/>

Ι. ΠΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΠΟΥ ΞΕΚΙΝΗΣΕ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Το 2007 ξεκίνησε η κατάρρευση του παγκοσμίου τραπεζικού και γενικότερου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η χρονιά αυτή έχει μείνει στους οικονομολόγους γνωστή με τον όρο "Διεθνής Χρηματοπιστωτική Κρίση²⁸". Η ρίζες της βρίσκονται στις ΗΠΑ ήταν το αποτέλεσμα της ασύδοτης δανειοδότησης των Αμερικανών πολιτών.

Τα σημάδια είχαν αρχίσει να φαίνονται από νωρίς για αρκετούς οικονομολόγους. Η πτώση της τιμής του τσιμέντου και του σιδήρου έριξαν και το κόστος των ακινήτων. Άρα οι αντικειμενικές αξίες έπεσαν κατακόρυφα με αποτέλεσμα και τα στεγαστικά δάνεια να παρασυρθούν από αυτό.

Οι συγκεντρώσεις ακίνητης περιουσίας από τράπεζες κολοσσούς όπως η Lehman Brothers με την πολιτική των στεγαστικών δανείων χαμηλής εξασφάλισης ήταν και η καταστροφή τους.

Σύμφωνα με τη wikipedia:

"Στις ΗΠΑ, για λόγους μάλλον πολιτικούς, εντάθηκε η χρήση των sub-prime loans, δηλαδή στεγαστικά δάνεια που δίνονταν με τους ίδιους όρους με τους οποίους παρέχονταν στην Ευρώπη τα καταναλωτικά (δηλαδή με χαμηλή εξασφάλιση), με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη.

Παρά το γεγονός ότι μόνο στις ΗΠΑ παρέχονταν τέτοια δάνεια και ευρωπαϊκές τράπεζες αγόραζαν ομόλογα βασισμένα σε sub primes (δηλαδή η αμερικάνικη τράπεζα εκχωρούσε τα δάνεια χαμηλής εξασφάλισης σε SPV*, η SPV εξέδιδε ομόλογα και τα πουλούσε π.χ. στη μεγάλη γαλλική τράπεζα)."

* Special Purpose Vehicles = Εταιρίες Ειδικού Σκοπού

ΠΗΓΗ:<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%B9%CF%84%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7>

28 Διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση 2007-2008 - https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AE%CF%82_%CF%87%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7_2007-2008

Άρα και οι μεγάλες ευρωπαϊκές τράπεζες, θέλοντας να βγάλουν μεγάλο κέρδος έδιναν σωρηδόν στεγαστικά (και όχι μόνο) δάνεια σε ανθρώπους που ήταν μαθηματικά βέβαιο ότι δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις φερεγγυότητας των μεγάλων τραπεζών.

Όταν λοιπόν αυτό το σύστημα άρχισε να διαλύεται επειδή συγκεντρώθηκε δυσανάλογη ακίνητη περιουσία σε σχέση με τα οικονομικά χρέη των δανειοληπτών, οι τράπεζες ήθελαν, όπως ήταν φυσικό τα λεφτά τους πίσω. Αλλά οι δανειολήπτες δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

Οι πεσμένες λοιπόν τιμές των ακινήτων, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό συγκέντρωσης ακίνητης περιουσίας στα χεριά τον τραπεζιτών και τη χαμηλή ρευστότητα εξαιτίας της άκρατης δανειοδότησης έσκασαν τη "φούσκα" των στεγαστικών δάνειων. Και αυτή η φούσκα, έσκασε κατευθείαν στα "μούτρα" της Lehman Brothers.

Η χρηματοπιστωτική κρίση στις ΗΠΑ ήταν η αιτία της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης του 2008²⁹ σε τομείς της πραγματικής οικονομίας σε όλο το κόσμο.

Οι χρηματιστηριακοί δείκτες των ανεπτυγμένων χωρών βούτηξαν σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα, ενώ πολλά χρηματιστήρια παρέμειναν κλειστά λόγω μεγάλων απωλειών από τις πωλήσεις των επενδυτών.

Σημαντικοί κλάδοι της οικονομίας όπως ο τραπεζικός, ο ασφαλιστικός, ο κτηματομεσιτικός, οι αυτοκινητοβιομηχανίες, το εμπόριο και άλλοι, καταστράφηκαν ολοσχερώς. Όλα αυτά οδήγησαν αυτόματα σε αύξηση της ανεργίας, νέες πληθωριστικές πιέσεις, υποτίμηση νομισμάτων κ.α.

πηγή εικόνας: <http://finance.blog.lemonde.fr/2013/09/14/cinq-ans-lehman-brothers-la-culture-financiere-napas-change/>

29 Παγκόσμια οικονομική ύφεση 2008 - https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%B1_%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CF%8D%CF%86%CE%B5%CF%83%CE%B7_2008

II. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Με τον όρο κρίση³⁰ εννοούμε μια:

α. "Ξαφνική και βίαιη επιδείνωση μιας χρόνιας συνήθους πάθησης, ή απλώς η απότομη και οξεία εμφάνιση συμπτωμάτων σε ένα έως τότε υγιές άτομο."

β. "Οξεία εκδήλωση ενός συναισθήματος, μιας ψυχικής διάθεσης, ενός τρόπου σκέψης."

2α. "Κορύφωση μιας δύσκολης εξελικτικής πορείας με επιδείνωση όλων των αρνητικών φαινομένων, από το ζεπέραςμα της οποίας εξαρτάται η επιστροφή στη φυσιολογική κατάσταση"

β. "Επιβράδυνση των φυσιολογικών ρυθμών της οικονομικής δραστηριότητας, ανατροπή της ισορροπίας ανάμεσα στην παραγωγή και στην κατανάλωση."

Άρα το συμπέρασμα που βγαίνει από τον ορισμό είναι πως η κρίση είναι ένα αναγκαίο στάδιο που πρέπει να περάσει η ανθρωπότητα ώστε να ισορροπήσει τα οικονομικά "θέλω" με τα οικονομικά "έχω" της πάλι από την αρχή, σε καινούρια βάση.

Με τον όρο οικονομική κρίση εννοούμε:

"... μια διαταραχή στις χρηματοπιστωτικές αγορές στις οποίες οι λανθασμένες επιλογές και τα προβλήματα οικονομικού κινδύνου αυξάνονται με αποτέλεσμα να αδυνατούν να διοχετεύσουν τα κεφάλαιά τους σε παραγωγικές επενδύσεις και σε αποδοτικούς τομείς.

Μια οικονομική κρίση μπορεί να οδηγήσει μια οικονομία μακριά από την ισορροπία και να στρέψει σε μια καθοδική πορεία τους δείκτες της οικονομικής ανάπτυξης. Οι οικονομικές κρίσεις μπορεί να έχουν διάφορες επιπτώσεις πέρα του τραπεζικού πανικού." Πηγή: (Mishkin S Frederic, NBER WORKING PAPERS SERIES, WORKING PAPER NO 3934, 1991_)31

Ο ορισμός της οικονομικής κρίσης είναι απλά η εξειδίκευση μιας κατηγορίας του όρου κρίση. Η οικονομική κρίση εισήχθη στη ζωή μας σαν όρος το 2008, ως απόρροια της κατάρρευσης του τραπεζικού συστήματος, όπως εξηγήσαμε στο παραπάνω κεφάλαιο.

---

30 Λεξικό της κοινής νεοελληνικής, κρίση - http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?q=%22CE%BA%CF%81%CE%AF%C F%83%C E%B7+2%22&dq=

31 οικονομική κρίση - <http://financialcrises20thcentury.blogspot.gr/2013/02/blog-post.html>

πηγή εικόνας: <http://www.interest.co.nz/opinion/63184/tuesdays-top-10-nz-mint-hsbc-too-big-jail-bank-why-americas-new-oil-boom-sham-paul>

Η παγκόσμια οικονομική κρίση είναι το αποτέλεσμα της κατάρρευσης του παγκοσμίου τραπεζικού συστήματος.

Το σύστημα αυτό συσσώρευε με ραγδαίους ρυθμούς ακίνητη περιουσία δίνοντας στεγαστικά δάνεια με μεγάλη ευκολία - όπως μεγάλη ήταν και η ευκολία κατάσχεσης με την καθυστέρηση ή μη καταβολή ελαχίστων δόσεων - και χάνοντας ρευστό με απίστευτη ταχύτητα.

Ουσιαστικά η παγκόσμια οικονομική κρίση είναι ένα και μόνο πράγμα:

Η δύναμη του τραπεζικού συστήματος, όπως το έστησαν οι μεγαλοτραπεζίτες, να δημιουργεί χρήματα από το πουθενά και η αδυναμία όλων των υπολοίπων να καλύψουν από τη πραγματική οικονομία τις υποχρεώσεις που δημιούργησαν προς αυτό το σύστημα.

III. ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΚΛΗΘΕΙ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Μια οικονομική κρίση είναι πλέον παρά πολύ εύκολο να δημιουργηθεί. Παραδείγματος χάρη, στην φήμη ότι θα καταρρεύσει η Deutsche Bank (μεγαλύτερη ιδιωτική τράπεζα της Γερμανίας) η Γερμανία έπαυε να είναι μια ασφαλής χώρα για αποταμίευση καταθέσεων.

Υπάρχουν χιλιάδες παραδείγματα τα τελευταία χρόνια. Μετά από τόσα που έχουν συμβεί, ποιος μπορεί να πιστέψει πως αυτά που έγιναν δεν ήταν βάση προδιαγεγραμμένου σχεδίου.

Το πρώτο παράδειγμα συντονισμένης οικονομικής αιμορραγίας ενός κράτους το 2008 τείνουμε να το ξεχνάμε. Την Παρασκευή στις 24 Οκτώβριου 2008, γνωστή πλέον σαν "Black Friday" ήταν η επίσημη έναρξη της αποδόμησης του Ελλάνικου κράτους όπως το ξέραμε μέχρι τότε.

Στα χρηματιστήρια της Ευρώπης και της Ασίας σημειωθήκαν απώλειες 3,2 τρις δολαρίων (μέσα σε μια μονό μέρα!)

πηγή εικόνας:

<http://resourcesforhistoryteachers.wikispaces.com/2008+Financial+Crisis>

Επενδυτές από όλο το κόσμο μέσα σε 24 μέρες από αυτή την ημέρα απέσυραν ξαφνικά και χωρίς αιτία μόνο από τις Ελληνικές τράπεζες 24 δισεκατομμύρια ευρώ!

Το πιο περίεργο και ανησυχητικό είναι πως όλη αυτή η υπόθεση μοιάζει σαν μια σύντομη περίληψη της Αμερικανικής κρίσης του 1913-1929.

Η βασική απάτη είναι η ίδια:

- i. Μια χώρα τίθεται σε καθεστώς χρεοκοπίας από αυτούς τους ίδιους που την έχουν φέρει σε οικονομική δυσπραγία (ΔΝΤ, Παγκόσμια Τράπεζα, ΗΠΑ, ΕΕ, μεγάλες εταιρείες ανά το κόσμο κλπ) ή απλά φροντίζουν να διαφθείρουν τον ηγέτη και την κυβέρνηση της.
- ii. Επιβάλλουν συνθήκες ή πολιτικές δομικών διευθετήσεων
  1. Υποτίμηση συναλλάγματος: Όταν πέφτει η ισοτιμία ενός νομίσματος με ανάλογο ρυθμό πέφτει και οτιδήποτε έχει αυτό το συγκεκριμένο νόμισμα ως αναφορά. Με αυτό το τρόπο οι εγχώριοι πόροι γίνονται διαθέσιμοι σε σαρκοβόρες χώρες και εταιρείες, σε πολύ μικρότερη αξία της πραγματικής τους.
  2. Διακοπές χρηματοδότησης: Σε κοινωνικά προγράμματα (εκπαίδευση και υγεία) ώστε να προκαλέσουν συμβιβασμούς για να επιβιώσει και να μείνει ακέραιη μια κοινωνία, αφήνοντας εκτεθειμένο το κοινό σε διάφορους «καλοθελητές» - κατήλους.
  3. Ιδιωτικοποιήσεις δημοσίων επιχειρήσεων: Σημαντικά κοινωνικά συστήματα μπορούν να αγοραστούν και να λειτουργήσουν υπό τον έλεγχο ξένων επιχειρήσεων με άμεσο σκοπό το κέρδος. Αυτό δεν είναι απαραίτητα κακό όταν γίνει σωστά, με διαφάνεια και τα αγαθά πουληθούν στην αντικειμενική ή

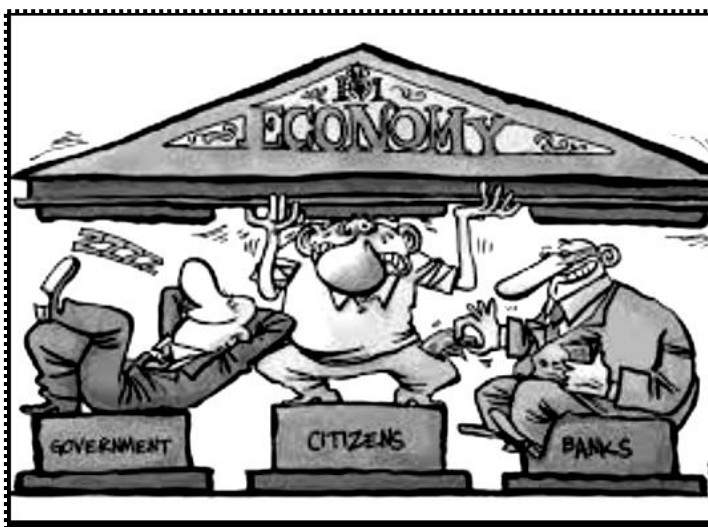
πηγή εικόνας: http://atnews.org/_nw/57/10154855.gif

σε ακριβότερη αξία. Σε αυτή τη περίπτωση όμως γίνεται σωστό ξεπούλημα με προσυμφωνημένες χαμηλές τιμές όλων των ΔΕΚΟ μιας χώρας σε κάποιες συγκεκριμένες επιχειρήσεις.

4. Εμπορική απελευθέρωση: απομάκρυνση κάθε περιορισμού στις εισαγωγές, επιτρέποντας με αυτό τον τρόπο στις ξένες πολυεθνικές να εφαρμόζουν επιθετικές πολιτικές επικρατήσεις σε μια αγορά σε βάρος των εγχώριων προϊόντων.

Αλλά για να μπουν τα πράγματα σε μια σειρά, πρέπει να δούμε πως μπορεί να προκληθεί μια οικονομική κρίση.

A. ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΚΡΑΤΟΥΣ

πηγή εικόνας: <http://themetapicture.com/economics-101/>

Η πολιτική διαχείριση επηρεάζει και επηρεάζεται από την οικονομική διαχείριση μιας χώρας.

Βάσει νομοθεσίας και κανόνων των τελευταίων ετών ένας πρωθυπουργός-προεδρος ενός κράτους έχει ίση δύναμη με τον διοικητή της κεντρικής τράπεζας της χώρας του - καμιά φορά δε, ο διοικητής μπορεί να έχει και περισσότερη δύναμη και επιρροή σε μια χώρα απ' ό τι ο εκλεγμένος ηγέτης της!

Μια οικονομική κρίση μπορεί να δημιουργηθεί από μια κακή δημοσιονομική πολιτική. Παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά μια χώρα σε αυτή τη περίπτωση είναι:

- i. **Μαζική εκροή κεφαλαίων:** Οι ελληνικές τράπεζες την περίοδο 2007-2016 έχουν χάσει πάνω από 70 δις ευρώ που ήταν κατατεθειμένα στις ελληνικές τράπεζες και είτε βρίσκονται σε σπίτια, είτε σε ξένες τράπεζες.
- ii. **Υπαρξη μαύρου - αδήλωτου χρήματος:** Πολλοί εκμεταλλεύονται είτε κενά στον επαρκή έλεγχο μεταφοράς χρημάτων από τράπεζα σε τράπεζα, είτε χρηματικά ποσά που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες.
- iii. **Φοροδιαφυγή:** Αδυναμία ελέγχου αντιστοιχίας ποιότητας ζωής με δηλωθέντα εισοδήματα. Παράδειγμα, ένας ιατρός που έχει ιατρείο στο Κολωνάκι και έχει πανάκριβα αυτοκίνητα και σκάφη αναψυχής, δεν μπορεί να τα συντηρεί με ετήσιο εισόδημα 3000 ευρώ!
- iv. **Συναλλαγές χωρίς αποδείξεις:** Η κλασσική και φαινομενικά αθώα πράξη του "θέλεις να αγοράσεις αυτό με 30 ευρώ και χωρίς απόδειξη ή με 50 και απόδειξη;" δείχνει το πόσο χαζά φέρονται όλοι στις υποχρεώσεις που έχουν στο κράτος. Από το ΦΠΑ καλύπτονται πολλές οικονομικές παροχές. Το θέμα είναι πως δεν γίνεται μεμονωμένα και τυχαία, αλλά συστηματικά, και βλάπτει την οικονομία.
- v. **Αύξηση φορολογίας πολιτών:** Όταν αυξήσεις μια φορά τους φόρους, μπορεί και να το ανεχτούν οι πολίτες της χώρας στην οποία επιβάλλεται αυτό το μέτρο. Όταν αυξάνει η κυβέρνηση τη φορολογία και τους συντελεστές της μια φορά ανά τρίμηνο, τότε είναι λογικό να οδηγήσεις τους πολίτες στη φτώχεια. Σε συνδυασμό με

"έκτακτους" φόρους (ουδέν μονιμότερο του προσωρινού), οι πολίτες πληρώνουν δυσανάλογους φόρους σχετικά με τις παροχές που λαμβάνουν από το κράτος.

- vi. **Αύξηση τιμών:** Οι ανατιμήσεις σε περιόδους ύφεσης είναι απαγορευτικό να υπάρχουν, αλλά δυστυχώς υπάρχουν, λόγω της αύξησης της φορολογίας, τη μη ύπαρξη έλεγχου και την πλήρη αδιαφορία στην ελεύθερη αγορά των καταναλωτικών ενώσεων από μέρους των επιχειρήσεων.
- vii. **Αύξηση ΦΠΑ:** Από 19% έχει φτάσει 23% και στα βασικά προϊόντα που είχαν 6,5% έχει πάει 23%!
- viii. **Αύξηση φορολογίας επιχειρήσεων:** Οι επιχειρήσεις στη Ελλάδα φορολογούνταν επί των κερδών τους και επί των μερισμάτων των μετοχών τους. Τώρα καλούνται όλες να προκαταβάλλουν το 80%-100% του φόρου για το επόμενο έτος!
- ix. **Αύξηση φορολογίας ελεύθερων επαγγελματιών:** Υπήρχαν και μερικοί ελεύθεροι επαγγελματίες που συστηματικά φοροδιέφευγαν μη κόβοντας αποδείξεις αλλά και αυτοί καλούνται να δίνουν μόνο σε φόρο το 60% του ακαθάριστου εισοδήματός τους.
- x. **Αύξηση εργοδοτικών εισφορών:** Ο εργοδότης καλείται να πληρώνει περισσότερα χρήματα στα ασφαλιστικά ταμεία για ασφάλιση του κάθε υπαλλήλου... Από που θα τα πάρει αυτά τα χρήματα? Μα φυσικά από το μισθό που ήδη καταβάλει ο εργοδότης, άρα θα μειωθούν και έμμεσα οι μισθοί!
- xi. **Αύξηση αγαθών κοινής ωφέλειας:** Αυξήσεις έως και 80% σε λογαριασμούς της ΔΕΗ από την αρχή της οικονομικής κρίσης.
- xii. **Μαζικές απολύσεις:** Αύξηση ΦΠΑ, φορολογίας και εργοδοτικών εισφορών οδήγησαν στο κλείσιμο ή σε άλλες πιο φτηνές χώρες πολλές επιχειρήσεις.
- xiii. **Μείωση κοινωνικών παροχών:** Αύξηση τιμής εισιτηρίων, μείωση οικογενειακού επιδόματος
- xiv. **Μείωση μισθών:** ο βασικός μισθός το 2008 είχε κατέβει στα 751 ευρώ. Το 2016 ενδέχεται να φτάσει τα 380 ευρώ!
- xv. **Μείωση συντάξεων:** Λέγω της κλοπής (γιατί κλοπή ήταν) των αποθεμάτων των ταμείων, οι περισσότεροι από τους συνταξιούχους που έχουν πληρώσει τις εισφορές και ήταν εντάξει στις δόσοληψίες τους με το κράτος, τώρα παίρνουν ένα πόσο που δεν τους φτάνει ούτε για τα απαραίτητα!
- xvi. **Αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης:** Από τα 65-67! Και άνθρωποι που δεν δουλεύουν και στις καλύτερες συνθήκες δεν μπορούν να βγουν στη σύνταξη νωρίτερα, γιατί θα είναι μειωμένη! παράλληλα αναγκάζοντας τους εργαζόμενους μιας χώρας να εργάζονται περισσότερα χρόνια δεν δίνει το κράτος τη δυνατότητα σε νέους

ανθρώπους να βγουν στην αγορά εργασίας κρατώντας έτσι το πιο παραγωγικό κομμάτι της κοινωνίας στην αδράνεια.

- xvii. **Εμβάσματα οικονομικών μεταναστών σε τρίτες χώρες:** Τα πρώτα χρόνια της έλευσης των μεταναστών στη χώρα μας, μέσω μαύρης εργασίας (φτηνά εργατικά χεριά) έφυγαν πολλά χρήματα από τη χώρα εργασίας προς τη χώρα προέλευσης των μεταναστών αποτρέποντας έτσι την ανακύκλωση του χρήματος εντός συνόρων και βλάπτοντας το ΑΕΠ κατά ένα μεγάλο ποσοστό.
- xviii. **Επιβολή capital controls**³²: Αυτό το ζήτησε η Τράπεζα της Ελλάδος επίσημα από την ΕΚΤ, όπως λέει και η νομοθεσία. Μόνο μια Κεντρική Τράπεζα μπορεί να απευθύνει αυτό το αίτημα, κανένας άλλος δεν έχει δικαιοδοσία. Και μόνο η ΕΚΤ μπορεί να επιβάλει capital controls στην Ευρωζώνη.
- xix. **Ανακεφαλαιοποιήσεις τραπεζών :** Εδώ αξίζει μόνο να αναφερθεί ότι από τα 200 δις που έχει δανειστεί το ελληνικό κράτος, τα 165 έχουν πάει σε ανακεφαλαιοποιήσεις ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ τραπεζών και σε αποπληρωμή τόκων.
- xx. **PSI**³³: Private Sector Involvement (Εμπλοκή Ιδιωτικού Τομέα) είναι η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο δανεισμό μίας χώρας και για την ακρίβεια, στην αγορά ομολόγων της δηλαδή τράπεζες, επενδυτικές - ασφαλιστικές εταιρείες, ασφαλιστικά ταμεία εσωτερικού - εξωτερικού, κλπ αποτελούν τον ιδιωτικό τομέα. Χωρίς το PSI, μόνο κράτη θα δανείζανε μία χώρα. Το PSI όμως έγινε με δανεισμό από τα ασφαλιστικά ταμεία του εσωτερικού- για αυτό έχουν μείνει άδεια.
- xxi. **Κούρεμα καταθέσεων:** Το κράτος αποφασίζει όταν οι τράπεζες έχουν πρόβλημα ρευστότητας κατάσχει τις ιδιωτικές καταθέσεις των πολιτών στις τράπεζες κατά ένα ποσοστό ή θέτει ένα ανώτατο όριο εγγύησης καταθέσεων.
- xxii. **Φυγή κεφαλαίων στο εξωτερικό:** Όταν χρήματα κατατεθειμένα σε ελληνικές τράπεζες μεταφέρονται σε τράπεζες του εσωτερικού.
- xxiii. **Φυγή επιχειρήσεων στο εξωτερικό:** Λόγο φορολογίας και πολιτικής αστάθειας, πολλές ελληνικές επιχειρήσεις έχουν ως έδρες τους σήμερα χώρες του εξωτερικού, και πολλές ξένες εταιρείες έχουν αποσύρει τις αποθήκες και τα εργοστάσια τους από την Ελλάδα.

---

32 Ορισμός Capital Controls - <http://www.bidnesstc.com/37288-national-bank-of-greece-adr-capital-controls-to-prevent-grexit/>

33 Ορισμός PSI - <http://ti-einai.gr/psi/>

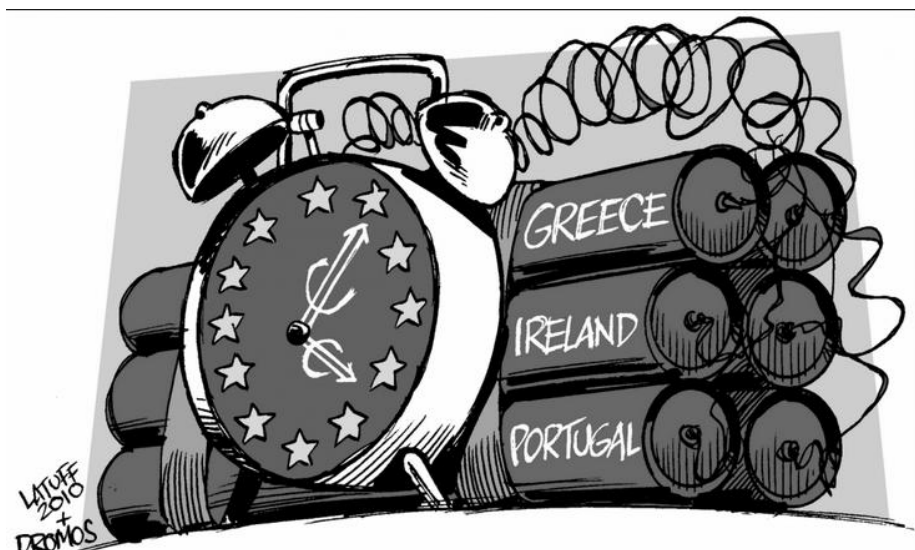
- xxiv. **Συνεχής δανεισμός :** Η χώρα δεν μπορεί να παράγει μόνη της όσα χρήματα χρειάζεται για τις υποχρεώσεις της. Συνήθως δανείζεται και ξαναδανείζεται για να αποπληρώσει τους τόκους της.
- xxv. **Υψηλοί τόκοι αποπληρωμής δανείων:** Ο συνεχής δανεισμός δημιουργεί αφερεγγυότητα στις διεθνείς αγορές, έτσι μεγαλώνουν τα spreads των επιτοκίων.
- xxvi. **Εκποίηση δημοσιά περιουσίας σε χαμηλές τιμές:** Ξεπούλημα όσο - όσο "φιλέτων" μιας χώρας σε εταιρείες (κυρίως γερμανικές για την Ελλάδα κατά μια παράξενη σύμπτωση).
- xxvii. **Μίζες πολιτικών για εκχώρηση έργων σε εταιρείες της αρέσκειας τους:** Για κάθε έργο έχει θεσμοθετηθεί ένας υπουργός να παίρνει το 2% του κόστους του έργου σαν πληρωμή. Παλιότερα αυτό ήταν παράνομο.
- xxviii. **Αγορά μετοχών στο χρηματιστήριο με χρήματα δημοσίων ασφαλιστικών φορέων:** Το Σεπτέμβριο του 1999 έγινε το πιο επιζήμιο κραχ του Ελληνικού χρηματιστηρίου τα τελευταία χρονιά. Οι πολιτικοί μας βέβαια είχαν φροντίσει να παίξουν όχι δικά τους χρήματα, αλλά και τις ασφαλιστικές εισφορές (πρώτη λεηλασία των ασφαλιστικών ταμείων)
- xxix. **Υπερφόρτωση δημόσιου τομέα σε θέσεις που δεν χρησιμεύουν πουθενά** Υπεράριθμοι δημόσιοι υπάλληλοι σε άσχετες θέσης προς χάριν "χαριστικής εκδούλευσης" από τους πολιτικούς.
- xxx. **Έλλειψη δημοσίων υπάλληλων σε καίριες θέσεις όπως υγεία και παιδεία:** Ενώ ας πούμε σε μια δημοσιά υπηρεσία μπορούν να έχουν προληφθεί 6 χείριστες φωτοτυπικού(!) σε ένα σχολείο μπορεί να μην υπάρχουν δάσκαλοι, ή σε ένα νοσοκομείο να μην υπάρχουν γιατροί.
- xxxi. **Αύξηση εισαγωγών έναντι εξαγωγών (καταστροφή εμπορικού ισοζυγίου):** Όταν μπήκαμε στην ΕΟΚ και άρχιζαν να φτάνουν οι πρώτες επιδοτήσεις, κανένας δεν είδε την επικείμενη χειραγώγηση της εγχώριας παράγωγης και τον περιορισμό της έναντι των εισαγωγών. Όλοι κοίταζαν τα χρήματα, να που τώρα όμως ήρθε ο "λογαριασμός" για όλα αυτά!

Ουσιαστικά η Ελλάδα θα έπρεπε να είναι το εγχειρίδιο κακής δημοσιονομικής - οικονομικής πολιτικής!

Όλα αυτά έχουν γίνει στην Ελλάδα βάσει δανειακών συμβάσεων που έχει υπογράψει στις αρχές τις δεκαετίας του '80 με την ΕΟΚ, σημερινή ΕΕ και πιο πρόσφατα με το ΔΝΤ και την ΕΚΤ (Μνημόνια). Οτιδήποτε από την παραπάνω λίστα συμβάλλει αρνητικά στην ανάπτυξη μιας οικονομίας, η χωρά μας τα υλοποιεί με την ελπίδα ότι θα βγει από τη κρίση.

B. ΜΕΣΩ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΧΕΙΡΙΣΜΩΝ ΑΠΟ ΕΝΑ ΑΛΛΟ ΚΡΑΤΟΣ

Και τεχνητοί χειρισμοί έχουμε δει να προκαλούνται, με τρανό παράδειγμα την Ελλάδα. Όταν ένα κράτος θέλει να γίνει πιο θελκτικό σε διεθνείς επενδύσεις ή θέλει κάτι να πάρει από μια άλλη χώρα, κοιτάζει να δημιουργήσει προβλήματα σε ένα άλλο.

πηγή εικόνας: <https://www.sott.net/article/238530-Economic-Armageddon-Crisis-LIVE-As-it-Happens-and-Will-Continue-to-Happen>

- i. **Δανεισμός από ένα κράτος σε ένα άλλο με υψηλά επιτόκια:** Εάν ένα κράτος χρειάζεται άμεση χρηματοδότηση τα δανείζει μια ισχυρή χώρα με υψηλά επιτόκια, ή το στέλνει να δανειστεί από έναν διεθνή οργανισμό (ΔΝΤ).
- ii. **Χρηματισμός δημοσίων λειτουργιών:** Με σκοπό την ανάθεση έργου σε μια εταιρεία με τις "ευλογίες" της χώρας στην οποία έχει έδρα η εταιρεία (Siemens)
- iii. **Πόλεμος σε ένα κράτος:** Ο πιο σίγουρος τρόπος να εξοντώσεις ένα πιο αδύναμο κράτος ή να του πάρεις όλες της πηγές πλούτου του. Ένας πρώην οικονομικός δολοφόνος, ο John Perkins³⁴ είχε πει σε συνέντευξη του για το Ιράκ πως στο πόλεμο του Περσικού Κόλπου προσπάθησαν να ανατρέψουν το Σαντάμ Χουσεΐν για πρώτη φορά αλλά απέτυχαν.

34 John Perkins - http://www.eyepopening.info/2014/02/03/confessions-economic-hit-man-video-shocking-inside-story-america-really-took-world-%EF%BB%BF#_V0N_FOTp4UI

- a. **Οικονομικός πόλεμος σε ένα κράτος:** Επιτίθεσαι στην παράγωγη του, κανείςμποϊκοτάζ στις εξαγωγές του, αρνείσαι να το δανείσεις, και το αποκλείεις από κάθε παγκόσμια οργάνωση (από πολιτική μέχρι αθλητική).
  - b. **Κοινωνική αστάθεια σε ένα κράτος:** Στέλνεις σαμποτέρ να ξεσηκώνουν το λαό εναντίων της ηγεσίας του.
  - c. **Στρατιωτική επέμβαση:** Εάν δεν καταφέρεις να ανατρέψεις την ηγεσία ενός κράτους, μπαίνεις με στρατό για να "βοηθήσεις" τους *κακόμοιρους* κατοίκους της εκάστου χώρας από τον *στυγνό δικτάτορα* που τη διοικεί (τον οποίο το επιτιθέμενο κράτος βοήθησε να ανέβει στην εξουσία).
- iv. **Εξαγορά τομέων παραγωγής:** Εάν κάποιο κράτος αγοράσει το 80% των καλλιεργήσιμων εκτάσεων μιας χώρας, πως θα επιβιώσει η εν λόγω χώρα?
- v. **Υποθήκευση ορυκτού πλούτου:** Αυτός είναι και ο λόγος που η Ελλάδα δέχεται τέτοιο πόλεμο. Έχει τεραστία αποθέματα υδρογονανθράκων, φυσικού αερίου, πλουτωνίου, οσμίου και ουράνιου. Και η Γερμανία ενεργειακά εξαρτάται κυρίως από τη Ρωσία...

Γ. ΜΕΣΩ ΦΥΣΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

Κανείς δεν μπορεί να προβλέψει με απόλυτη ακρίβεια που και με πόση δύναμη θα χτυπήσει η φύση τους ανθρώπους. Κάποιες καταστροφές μπορούν να προβλεφτούν, άλλες μπορεί να είναι τεχνητές, και άλλες να χτυπήσουν εντελώς απρόβλεπτα. Μπορούν να κάνουν μεγάλη ζημιά στην οικονομία μιας χώρας.

πηγή εικόνας: <https://twitter.com/profraywills/status/533061489179901952>

- i. **Σεισμός:** Οι σεισμογενείς περιοχές είναι πιο εύκολο να αντιμετωπίζουν συχνά τέτοια φαινόμενα, να ζουν με αυτά και να επιβιώνουν από αυτά, κατασκευάζοντας κτίρια ανθεκτικά στους σεισμούς. Αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις που οι σεισμοί είναι πολύ μεγάλης έντασης και έχουν πολλούς νεκρούς, είτε από τις κινήσεις τεκτονικών πλακών, είτε από την προειδοποίηση για έκρηξη ηφαιστείου.
- ii. **Ηφαίστειο:** Ολόκληροι πολιτισμοί θαφτήκαν κάτω από τη λαβα ή το καυτό νέφος που ταξιδεύει για μίλια μακριά και καίει τα πάντα στο πέρασμα του. Η Πομπηία όπου ήταν κέντρο εμπορίου καταστράφηκε από το Βεζούβιο, η αρχαία Στρογγύλη (Σαντορίνη) από το ηφαίστειο στο κέντρο της. Πρόσφατα παραδείγματα έκρηξης ηφαιστείου υπάρχουν (Ισλανδία, Χαβάη) αλλά με την σύγχρονη τεχνολογία, οι ηφαιστιογενείς περιοχές εκκενώνονται γρήγορα και με ασφάλεια.
- iii. **Τσουνάμι:** Ένα θερμικό κύμα από το ηφαίστειο της Σαντορίνης και το τσουνάμι που δημιούργησε ο σεισμός της έκρηξης κατέστρεψε τον Μινωικό πολιτισμό, την μεγαλύτερη ναυτική και εμπορική δύναμη της εποχής του. Τσουνάμι που χτύπησε την Ινδονησία πριν μερικά χρόνια έκανε μεγάλη ζημιά στον τουρισμό της, και το

τσουνάμι που προκλήθηκε από σεισμό στο Τόκυο της Ιαπωνίας δημιουργησε προβλήματα στην πόλη για αρκετό χρονικό διάστημα.

- iv. **Τυφώνες /Ανεμοστρόβιλοι:** Ένας τυφώνας που χτύπησε την Νέα Υόρκη πριν από μερικά χρόνια, δημιούργησε προβλήματα στα χρηματιστήρια όλου του κόσμου, μιας και το χρηματιστήριο της έμεινε κλειστό.
- v. **Μετεωρίτες:** Δεν είναι καθόλου απίθανο να συμβεί, αλλά με την τεχνολογία μπορεί αν όχι να αποφευχθεί, να εκκενωθεί τουλάχιστον το σημείο πρόσκρουσης. Τι γίνεται όμως σε περίπτωση που πέσει σε μια μεγάλη αγροτική έκταση?
- vi. **Πυρκαγιά:** Δεν είναι πάντα φυσικά τα αίτια της, τις περισσότερες φορές κάποιος έχει βάλει φωτιά, είτε για να κατασκευάσει σπίτια (προάστια Αθηνών), είτε για να κάνει ζημιά σε έναν παραγωγικό τομέα (2007- φωτιές στην Πελοπόννησο έκαναν μεγάλη ζημιά στην παράγωγη ελαιολάδου), είτε για να εκβιάσει μια κυβέρνηση (κάψιμο στρεμμάτων σιτηρών στη Ρωσία πριν μερικά χρόνια, όμως η Ρωσία κράτησε την παράγωγη σιτηρών που της απέμεινε πρώτα για τους πολίτες της και μετά για εξαγωγές-το αντίθετο απ' ότι περίμεναν όλοι).
- vii. **Πλημμύρες:** Οι βροχές όταν υπερβαίνουν το όριο ενός ποταμού, προκαλούν πλημμύρες στα γύρω χωράφια ή πλημμυρίζουν με υπερβολικά πολύ νερό μια σχετικά ευαίσθητη παραγωγή και τη διαλύουν.
- viii. **Ξηρασία:** Το αντίθετο άκρο των πλημμυρών. Κι αυτές καταστρέφουν την γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή.

Δ. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙ ΤΥΧΑΙΑ?

Όχι δεν μπορεί να δημιουργηθεί τυχαία μια οικονομική κρίση. Πρέπει να συντρέχει ένας από τους παραπάνω παράγοντες τουλάχιστον για να δημιουργηθούν προϋποθέσεις κρίσης. Δεν είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί από έναν και μόνο έναν παράγοντα.

Συνήθως οι κακές οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές είναι αυτές που οδηγούν στην κρίση. Η οικονομική κρίση, εάν δημιουργείτο σε μια μέρα, θα λυνόταν σε μια μέρα.

Οι παθογένειες του φαινομένου της κρίσης, δημιουργούνται σε βάθος χρόνου, και στην αρχή είναι εξαιρετικά δυσδιάκριτες και σχεδόν απίστευτες σαν εξέλιξη.

Μια κρίση ουσιαστικά δημιουργείται από την Παγκόσμια Τράπεζα με υπόγειους τρόπους.

Το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα χρεώνουν μια χώρα σε τέτοιο βαθμό που δεν μπορεί να ξεπληρώσει το χρέος της προς αυτούς. Μετά προσφέρονται να αναχρηματοδοτήσουν αυτό το χρέος, χορηγώντας νέα δάνεια που με τη σειρά τους ανατοκίζουν τα ήδη υπάρχοντα.

Οι χώρες για να αποπληρώσουν το χρέος τους, πρέπει να ξεπουλήσουν όλους διαθέσιμους πόρους έχουν, όπως τις κοινωνικές υπηρεσίες τους, τις ΔΕΚΟ τους, τα σχολικά συστήματα τους, τα ποινικά συστήματα, τα ασφαλιστικά συστήματα, με εξευτελιστικές τιμές σε ξένες εταιρείες.

IV. ΤΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ?

Οι επιπτώσεις που μπορεί να έχει μια οικονομική κρίση όπως έδειξαν τα τελευταία χρόνια, κατηγοριοποιούνται ανάλογα με τους τομείς και το βαθμό επιρροής τους στην καθημερινή μας ζωή. Μπορεί να μας επηρεάσει σε επίπεδο να συγκρατούμε τους εαυτούς μας να μην σκορπάμε χρήματα για άχρηστα πράγματα, να μην ζούμε με "δανεικά" από τράπεζες και να αρκούμαστε σε όσα έχουμε.

Μπορεί να είμαστε τόσο επιτυχημένοι και ισχυροί, ώστε να μην έχουμε επηρεαστεί από την κρίση. Μπορεί όμως και να είμαστε συγγενείς ενός εκ των 50.000 περίπου που έδωσαν τέλος στη ζωή τους από την αρχή της κρίσης, μη μπορώντας να ανταποκριθούν στα χρέη ή στις υποχρεώσεις τους.

Οι επιπτώσεις λοιπόν είναι πόλων ειδών. Γι αυτό το λόγο χωρίζονται σε δυο μεγάλες κατηγορίες.

πηγή εικόνας: <https://theinvestmentinsight.wordpress.com/tag/portugal/>

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ- ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Φυσικά οι οικονομικές είναι οι πρώτες επιπτώσεις, εφόσον στην αρχή η κρίση είναι οικονομική. Στη δική μας περίπτωση η κρίση υπάρχει ακόμα στη χώρα μας και θα υπάρχει μέχρι να γίνουν σωστές διορθωτικές κινήσεις από μέρους της κυβέρνησης και τον καθένα μας ξεχωριστά. Οικονομικές επιπτώσεις υπάρχουν γιατί:

- > Αυξήθηκε η ανεργία
- > Αυξήθηκε η φορολογία
- > Μειώθηκαν οι μισθοί
- > Χρεοκόπησαν / έκλεισαν επιχειρήσεις
- > Αυξήθηκαν οι λογαριασμοί
- > Δημιουργήθηκαν νέοι επιπλέον φόροι κ.α.

"Κάποιες Ευρωπαϊκές δεξαμενές σκέψης (think-tanks) στο Οικονομικό Συμβούλιο Καναδά-Ευρώπης ισχυρίστηκαν ότι η δυσχερής θέση μερικών χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στην οποία περιήλθαν σήμερα είναι το αποτέλεσμα μιας δεκαετίας Κεϊνσιανών πολιτικών δανεισμού που επιδίωξαν τοπικοί διαμορφωτές της πολιτικής από κοινού με αυτάρεσκους κεντρικούς τραπεζίτες της ΕΕ. Πολλοί οικονομολόγοι έχουν προτείνει την επιβολή μιας δέσμης από διορθωτικές πολιτικές για να ελέγξουν το δημόσιο χρέος, όπως την επιβολή δραστικών περιοριστικών μέτρων και ουσιαστικά υψηλότερους φόρους."

Πηγή:https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%AF%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82

Κι εδώ άνθρωποι που τα κράτη τους συνέβαλαν στην Ελληνική οικονομική κρίση, είτε κάνοντας τα στραβά μάτια, είτε γιατί εξυπηρετούσαν τα δικά τους συμφέροντα, παραδέχονται ότι οι τραπεζίτες μαζί με τους πολιτικούς μας, μεθόδευσαν μέσω του δανεισμού της χώρας την σημερινή της κατάσταση.

Η πολιτική αστάθεια στη χώρα μας είναι οφθαλμοφανής. Ο κόσμος δεν μπορεί να εμπιστευτεί τους ανθρώπους αυτούς που κυβερνούν, γιατί πλέον όσες κινήσεις έγιναν-

φαινομενικά αθώες και γενναίες παλιότερα, είχαν ως σκοπό την κατάρρευση της Ελληνικής οικονομίας.

Η αστική τάξη έχει λεηλατηθεί από τη φορολογία. Δεν υπάρχει πλέον, έχει κατέβει στην κατηγορία της φτώχειας. Έχουν κλείσει πολλές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, έχουν καταργηθεί οι συλλογικές συμβάσεις (απελευθερώνοντας τις απολύσεις με ελάχιστη αποζημίωση).

Οι πολιτικοί ενώ υπόσχονταν οικονομική ευμάρεια, ανάπτυξη, κατάργηση των δανειακών συμβάσεων όσο ήταν στην αντιπολίτευση, μόλις γίνονταν κυβέρνηση υπέγραφαν νέες δανειακές συμβάσεις και επέβαλαν νέα σκληρότερα μέτρα λιτότητας από τους προηγούμενους.

Η επιτροπή αλήθειας του δημόσιου χρέος λίγο πριν τον Ιούνιο του 2015 είχε βγάλει ως πόρισμα βάση έρευνας των οικονομικών στοιχείων πως το χρέος είναι: "παράνομο, απεχθές, επονείδιστο και μη βιώσιμο".

πηγή εικόνας: <http://www.zoikostantopoulou.gr/interviews/press-releases/item/zwh-kwnstantopoylou-h-epitroph-alththeias-dhmosiou-xreous-diwketai-politika-apo-tous-neomnhmoniakoys>

Παράνομο γιατί οι πολίτες της χώρας δεν ρωτήθηκαν για το αν θέλουν να γίνουν οι δανειακές συμβάσεις, και το σύνταγμα λέει ρητά για τα χρέη ενός καθεστώτος πως δεν τα επωμίζονται οι έλληνες πολίτες.

Απεχθές³⁵ ονομάζεται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο η νομική θεωρία με την όποιο το εθνικό χρέος όταν δημιουργείται από ένα καθεστώς αλλά δεν εξυπηρετεί τα εθνικά συμφέροντα δεν θα πρέπει να είναι εκτελέσιμο.

Οι ανακεφαλαιοποιήσεις των τραπεζών για παράδειγμα, δεν θα έπρεπε να χρεώνεται σε εμάς όλους, αλλά στις ίδιες τις τράπεζες.

Επονείδιστο είναι γιατί μας ντροπιάζει ως έθνος. Ένας λαός που δουλεύει τις περισσότερες

ώρες ανά έτος σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, να ενοχοποιείται ως τεμπέλης από αυτούς που τον οδήγησαν σε αυτή τη κατάσταση.

Μη βιώσιμο είναι εξαιτίας της κατάστασης της οικονομίας μας. Άλλες χώρες μπορεί να έχουν μεγαλύτερο χρέος, αλλά βιώσιμο, σε σχέση με την Ελλάδα, γιατί το ΑΕΠ που παράγουν μπορεί να δημιουργεί περιθώριο αποπληρωμής των δανείων τους.

---

35 Απεχθές χρέος - https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%80%CE%B5%CF%87%CE%B8%CE%AD%CF%82_%CF%87%CF%81%CE%AD%CE%BF%CF%82

B.ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ

Οι κοινωνικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης είναι πιο επικίνδυνες απ' ό τι οι οικονομικές. Πολλοί άνθρωποι υποφέρουν από προβλήματα υγείας που στην αρχή επηρέαζαν το κόσμο ψυχολογικά, αρχίζουν να επιδρούν και στο σώμα τους. Ας τις δούμε σαν περιπτώσεις.

1. *Λιποθυμίες παιδιών σε σχολεία λόγω υποσιτισμού:* Εάν μια χώρα που θέλει να λέγεται προοδευτική ανέχεται μικρά και μεγαλύτερα παιδιά να μην έχουν ούτε ένα πιάτο φαγητό από το σχολειό, αφού δεν έχουν στο σπίτι τους, τότε αρχίζει η πλήρης φτωχοποίηση της χώρας, κυρίως ηθικά.
2. *Αυτοκτονίες:* Άνθρωποι που δεν μπορούν να αντέξουν το βάρος των χρεών τους προβαίνουν σε αυτή τη πράξη. Δεν είναι λίγοι αυτοί που αφήνουν πίσω τους σημειώματα που κατονομάζουν την κυβερνητική πολιτική σαν ηθικό αυτουργό.
3. *Απογοήτευση - Κατάθλιψη:* Οι νέοι που δεν μπορούν να βρουν δουλειά, σαφέστατα και έχουν κατάθλιψη, γιατί ούτε να δημιουργήσουν κάτι δικό τους μπορούν, ούτε να κάνουν οικογένεια, αφού τα έξοδα είναι απαγορευτικά. Οι μεσήλικες οι οποίοι οδηγούνται στην ενεργεία ξαφνικά, βγαίνουν έξω από το προγραμματισμό τους, και βρίσκονται πλέον σε μια τέτοια κατάσταση ώστε πολλές δουλειές να μην μπορούν να τις κάνουν λόγω ηλικίας, ή να μην προσλαμβάνονται γι αυτόν ακριβώς το λόγο. Οι ηλικιωμένοι, έχουν κι αυτοί κατάθλιψη όταν τόσα χρονιά πλήρωναν εισφορές, για να πάρουν μια σύνταξη που ούτε να πάρουν μόνο τα απαραίτητα δεν τους φτάνει.
4. *Οργή - Αγανάκτηση:* Όλος ο κόσμος είναι εξοργισμένος με όλα αυτά που συμβαίνουν στην οικονομική ζωή της χώρας, αλλά δεν μπορεί να βγει στους δρόμους να φωνάξει, γιατί εντέχνως από όλες τις κυβερνήσεις η μια κοινωνική ομάδα στρέφεται πάντα απέναντι της άλλης.

3.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

“A banker is a fellow who lends you his umbrella when the sun is shining, but wants it back the minute it begins to rain.”³⁶

(Ένας τραπεζίτης είναι ο άνθρωπος που σου δίνει την ομπρέλα του όταν λάμπει ο ήλιος και στη ζητάει πίσω όταν αρχίσει η βροχή.)

— Mark Twain

---

³⁶ <http://www.goodreads.com/quotes/9466-a-banker-is-a-fellow-who-lends-you-his-umbrella>

Ι. Η ΚΡΙΣΗ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΕΝΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ?

Η κρίση μπορεί να προκαλέσει στη κατάρρευση ενός νομισματικού συστήματος, και η Ιστορία το έχει αποδείξει πολλές φορές. Ας πάρουμε για παράδειγμα τις ΗΠΑ τις αρχές του 20ου αιώνα.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΠΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΛΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΙΤΕΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΤΗΣ FED^{37 38}			
Έτος	Δημιουργός	Αίτια	Κατάληξη
1907	J.P. Morgan	Με δικαιολογία τη κατάρρευση μεγάλης τράπεζας των ΗΠΑ, οι μεγαλοτραπεζίτες πίεζαν το κογκρέσο για δημιουργία ομοσπονδιακής τράπεζας	Μαζική ανάληψη μετρητών Πανικός στους δανειολήπτες Μαζική υστερία, και όχι απαραίτητα για μια μόνο συγκεκριμένη τράπεζα
1914-1920	FED	1914-1919: Αύξηση κυκλοφορίας χρήματος στο 100% με συνέπεια τον εκτεταμένο δανεισμό των μικρών τραπεζών και του κοινού	1920: Ανάκληση μεγάλου ποσοστού του κυκλοφορούντος χρήματος και ανάκληση τεραστίου αριθμού δάνειων από τις τράπεζες Μεγάλη οικονομική κρίση, ενώ με τη δημιουργία της FED, δεν θα έπρεπε να υπάρχει καθόλου κρίση.
1921-1929	FED	Αύξηση της νομισματικής κυκλοφορίας κατά 62% Δημιουργία margin loan	Κραχ αμερικανικού χρηματιστηρίου 1929

37 Zeitgeist - <https://www.youtube.com/watch?v=nsfb64opK3E>

38 Zeitgeis Addendum - <https://www.youtube.com/watch?v=ACHBBORJD8c>

Η FED δημιούργησε τεχνητές κρίσεις για να συγκεντρώνει τον πλούτο στα χέρια της- όχι γιατί τον χρειαζόταν, αλλά για να μπορεί να χειραγωγεί καλύτερα τον Αμερικανικό λαό. Με μια φήμη μόνο, δημιούργησε τον πανικό που την βοηθούσε να ελέγξει ολόκληρο το τραπεζικό σύστημα.

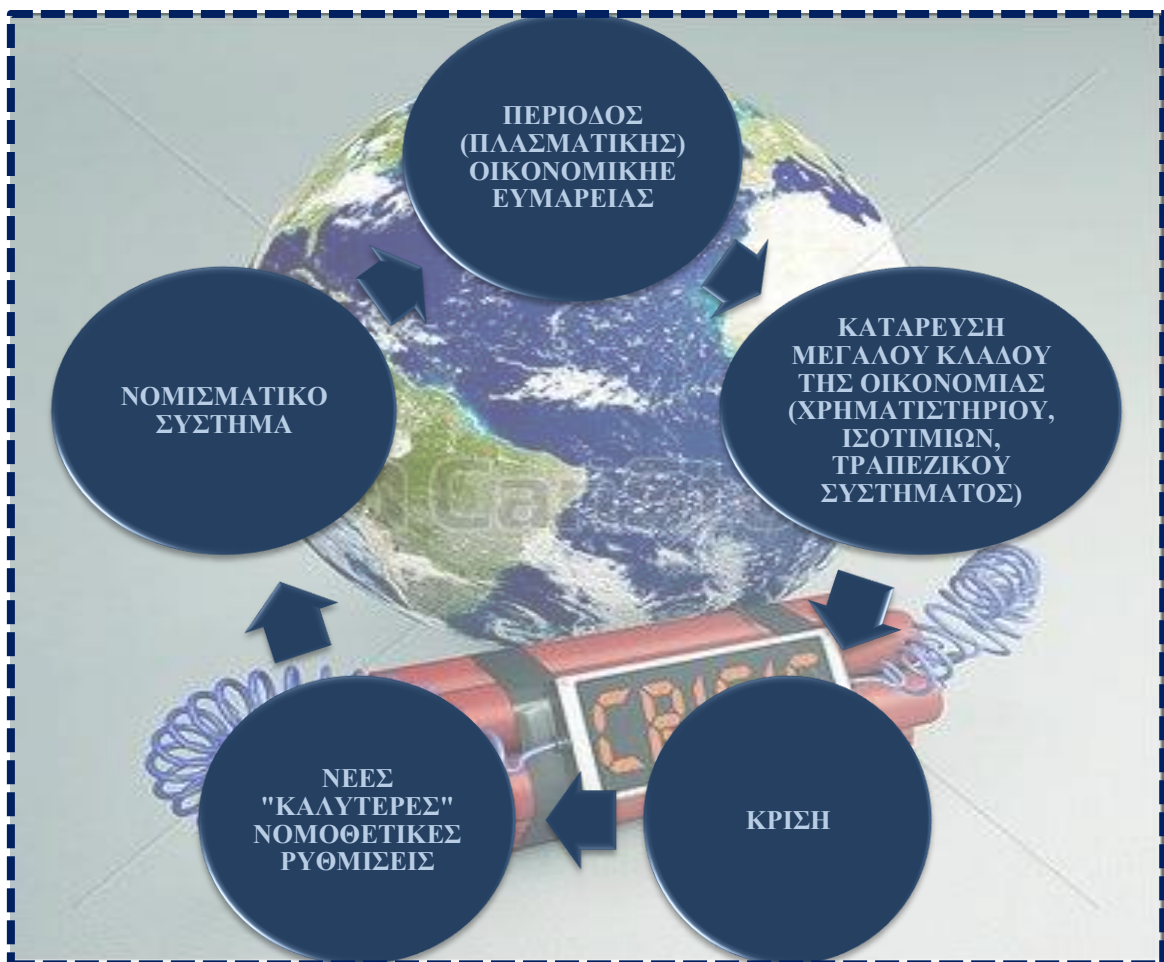
Η κρίση φέρνει πάντα μια αλλαγή στο νομισματικό σύστημα είτε θετική, είτε αρνητική. Το θέμα είναι ποια συμφέροντα θέλουν να εξυπηρετηθούν και προκάλεσαν τη κρίση. Εάν η κρίση έγινε για "σωφρονισμό" / απειλή - ενός λαού, μιας κυβέρνησης -, ή για αρπαγή πλούτου της χώρας από μια άλλη ισχυρότερη.

Η Αμερικανική κρίση οδήγησε στην κατάρρευση του νομισματικού συστήματος της Ευρωζώνης, με πρώτο θύμα την Ελλάδα. Η κρίση είναι κάτι τεχνητό, και οι συνέπειες της έχουν προβλεφτεί με απολυτή ακρίβεια, από το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα.

Τα νομισματικά συστήματα φτιαχτήκαν με τέτοιο τρόπο τον εικοστό αιώνα, ώστε να εξυπηρετούν το 20% των κατοίκων της γης που κατέχουν το 80% του παγκοσμίου πλούτου (θεώρημα του Pareto). Και αυτό το 20% βοηθά στην επιβολή της νέας τάξης που θέλουν 5-6 μεγάλες οικογένειες να διοικούν το κόσμο.

II. ΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΠΟΡΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΝΑ ΟΔΗΓΗΣΕΙ ΣΕ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ?

Το νομισματικό σύστημα είναι με τέτοιο τρόπο δομημένο ώστε να περνά από διάφορα στάδια, και τελικά να καταλήγει στη κρίση. Μόλις τα κράτη διαχειριστούν την κρίση και βγουν από την ύφεση, τότε έρχεται η ανάπτυξη, που ευνοεί πάλι το νομισματικό σύστημα μακροπρόθεσμα κ.ο.κ.

πηγή εικόνας παρασκηνίου: <http://www.canstockphoto.com/concept-of-world-crisis-elements-of-27178136.html>

Ουσιαστικά, το νομισματικό σύστημα δημιουργεί την κρίση και η κρίση οδηγεί στην δημιουργία σκληρότερου νομοθετικού πλαισίου για το νομισματικό σύστημα.

Το νομισματικό σύστημα έτσι όπως είναι σήμερα, δομήθηκε και εδραιώθηκε από τη FED για να συγκεντρώσει όλο το πλούτο που ήταν διανεμημένος στις απλούς πολίτες, για

να εξαρτώνται οικονομικά (στην αρχή) από τις μεγάλες τράπεζες, αργότερα να μην έχουν ιδιοκτησία, αλλά να τους τη παρέχουν μεγάλες πολυεθνικές, να μην έχουν χωράφια και ζώα, αλλά να τους δίνουν έτοιμη τροφή κ.α.

Το νομισματικό σύστημα θα μπορούσε να αποφύγει της κρίση, εάν είχε δημιουργηθεί διαφορετικά και ανταποκρινόταν περισσότερο στη πραγματική οικονομία. Δεν γίνεται για κάθε δολάριο (χαρτονόμισμα που παράγεται) να γίνονται συναλλαγές όσες με 20! Δεν υπάρχουν αυτά τα χρήματα σε ρευστό, μονό σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Άρα η αποπληρωμή τους δεν μπορεί να γίνει ποτέ, οπότε καταλήγουμε σε αδυναμίες οικονομικές που λέγονται **ΚΡΙΣΗ**.

Τα χρήματα που υπάρχουν (ειδικά στην αμερικανική οικονομία) είναι φτιαγμένα από το 0, μέσω του κλασματικού τραπεζικού αποθεματικού συστήματος.

III. ΕΧΕΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΝΑ ΣΥΝΤΗΡΕΙ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ?

Όσο ένα νομισματικό σύστημα μιας χώρας ωφελείται από την κρίση που υπάρχει σε μια άλλη χώρα εννοείται πως κάνει τα πάντα για να συντηρεί αυτή τη κατάσταση, μέχρι να αποσπάσει τα μέγιστα δυνατά κέρδη.

Συμφώνα με συνεντεύξεις οικονομικών δολοφονών, η τακτική είναι μια και συγκεκριμένη:

- ⇒ Εντοπισμός χώρας με υλικούς πόρους (πχ πετρέλαιο).
- ⇒ Διασφάλιση τεραστίου δανείου γι αυτή τη χώρα από τη Παγκόσμια Τράπεζα ή κάποιο από τα όργανα της.
- ⇒ Τα χρήματα όμως ποτέ δεν φτάνουν σε αυτή τη χώρα - δεν απορροφώνται στη πραγματική οικονομία, αλλά μετακινούνται σε δικές τους εταιρείες που κατασκευάζουν υποδομές σε αυτή τη χώρα (εργοστάσια ρεύματος, βιομηχανία, λιμάνια).
- ⇒ Με αυτό το τρόπο επωφελούνται οι πλουσιότεροι στην χώρα εκείνη, όπως οι εταιρείες τους.
- ⇒ Τα χρήματα δεν διοχετεύονται τους κατοίκους, έτσι και αυτοί και η ίδια η χώρα μένουν βαριά χρεωμένοι.
- ⇒ Το χρέος αυτό δεν μπορούν να το αποπληρώσουν. Αυτό είναι ο σκοπός τους και με αυτό ολοκληρώνεται η πρώτη φάση του σχεδίου τους.
- ⇒ Οι οικονομικοί εκτελεστές πηγαίνουν στην κυβέρνηση του κράτους που έχουν οδηγήσει σε τραγικό σημείο. Λένε ευθέως στις κυβερνήσεις πως εφόσον δεν μπορούν να αποπληρώσουν το χρέος τους, μπορούν να τους ξεπληρώσουν με άλλους τρόπους όπως:
  - Να πουλήσουν φτηνά σε δικές τους εταιρείες τον ορυκτό τους πλούτο, πχ το πετρέλαιο τους.
  - Να κτίσουν οι δανειστές τους στρατιωτικές βάσεις στη χώρα τους.
  - Να στείλουν στρατό και προμήθειες σε κάποιο μέρος του κόσμου (πχ Ιράκ).
  - Να ψηφίσουν υπέρ τους στην επομένη συνέλευση του ΟΗΕ.
- ⇒ Τα κράτη που υποχωρούν στις απαιτήσεις των οικονομικών δολοφονών ψηφίζουν να ιδιωτικοποιηθεί η εταιρεία παράγωγης ηλεκτρισμού τους, η εταιρεία ύδρευσης

και αποχέτευσης τους. Φυσικά οι υποψήφιοι αγοραστές είναι κάποια αμερικανική ή άλλη "φιλική" πολυεθνική εταιρεία.

Ο αυτοσκοπός αυτού του συστήματος, είναι να συντηρείται αυτή η κατάσταση, μέχρι να επιτευχτεί η ολοκληρωτική αφαίμαξη του πλούτου του κράτους - στόχου από μέρους των πολυεθνικών εταιρειών.

IV. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΑΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑ

Ας δούμε για παράδειγμα πως επηρέασε η κρίση τα δυο μεγαλύτερα παγκόσμια νομίσματα (Δολάριο - Ευρώ) και ποιές μεθοδεύσεις οδήγησαν στον ευτελισμό της δραχμής για να μπει η Ελλάδα στο ευρώ-σύστημα.

A. ΔΟΛΛΑΡΙΟ

Year Average Rate USD/EUR

1999	0.939283	2008	0.683075
2000	1.085947	2009	0.719039
2001	1.117082	2010	0.754908
2002	1.064385	2011	0.718836
2003	0.883383	2012	0.778296
2004	0.804710	2013	0.753045
2005	0.803857	2014	0.753602
2006	0.796727	2015	0.901699
2007	0.730785	2016	0.911667

Πηγή: <http://www.usforex.com/forex-tools/historical-rate-tools/yearly-average-rates>

Το δολάριο είναι ο κύριος ένοχος της οικονομικής κρίσης. Η ακατάσχετη παράγωγη χρήματος και το τραπεζικό σύστημα που χορηγούσε αυτά τα χρήματα σε δάνεια αμφιβόλου πιστοληπτικής ικανότητας των δανειζομένων ήταν βέβαιο πως οδηγούσε σε επικείμενο κίνδυνο υποτίμησης του νομίσματος, καθώς και κίνδυνο αναπόφευκτης άτακτης χρεωκοπίας.

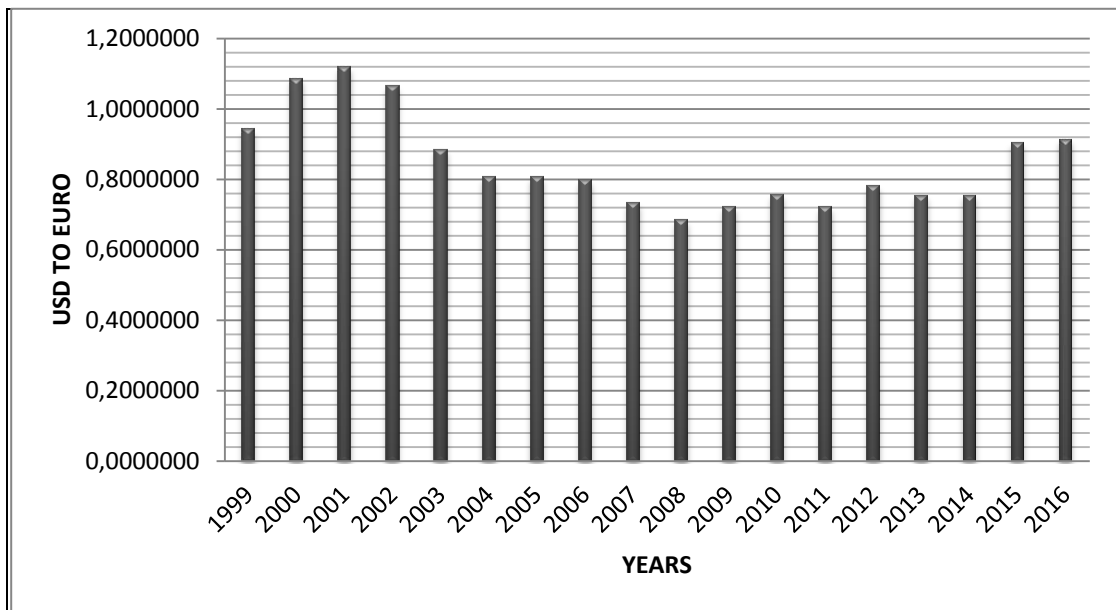
Εάν το σύστημα συνεχιζόταν στον ίδιο ρυθμό αυτοί οι φόβοι θα επιβεβαιώνονταν ταράζοντας συθέμελα τη παγκόσμια οικονομία, εάν οι ΗΠΑ δεν φέρονταν έξυπνα. Πούλησαν σε ομολόγα 15 τρις δολάρια στη Κίνα.

Ουσιαστικά τοποθέτησαν την Κίνα σε ένα σημείο που θεωρούσαν πως αν καταστρεφόταν η δίκη τους οικονομία, θα συμπαρέσυραν και την κινεζική οικονομία μαζί. Όμως η Κίνα, με τις τελευταίες απότομες πτώσεις του χρηματιστήριου και το κραχ που έγινε πριν λίγο καιρό, πως μπορεί να επανακάμψει σε χρόνο - ρεκόρ!

Το δολάριο όπως φαίνεται και στον πίνακα, το 2008 η αναλογία του με το ευρώ είχε φτάσει 2:1, δηλαδή με 2 δολάρια αγοράζεις ένα ευρώ. Αυτό μπορεί φαινομενικά να φαίνεται κακό - ένα νόμισμα γινόταν όλο και πιο δυνατό από το δολάριο.

Κι εδώ είναι το λάθος. Εάν ένα πράγμα άξιζε 1 ευρώ για να το αγοράσει κανείς στην Ευρώπη, στην Αμερική άξιζε 50 σεντς, άρα ήταν πιο φτηνό στην Αμερική.

Όσο το Ευρώ δυνάμωνε, σταθεροποιούνταν μεν οι ισοτιμίες έναντι του δολαρίου, αλλά η Ευρώπη έχανε τεραστία έσοδα από τις εξαγωγές της, μιας και οι ΗΠΑ πλέον ήταν πιο φτηνές για αγορές προϊόντων και για τουρισμό!

πηγή δεδομένων: <http://www.usforex.com/forex-tools/historical-rate-tools/yearly-average-rates>

B. ΕΥΡΩ

Το ευρώ στέκεται ακόμα δυνατό και ισχυρό, παρά τις πιέσεις που δεχτήκαν οι αδύναμες χώρες που το έχουν, από πιο δυνατές, επίσης μέσα στην ένωση.

Το ευρώ στην πραγματικότητα είναι ένα πιο ισχυρό μάρκο, αντάξιο του δολαρίου, το οποίο βοηθά την Γερμανία να πλουτίζει σε βάρος όλης της Ευρωζώνης εξαγοντας βάρια βιομηχανία.

Year Average Rate EUR/USD

1999	1,0661160	2008	1,4713660
2000	0,9234980	2009	1,3944800
2001	0,8959690	2010	1,3273860
2002	0,9424680	2011	1,3927050
2003	1,1341340	2012	1,2856970
2004	1,2441430	2013	1,3284640
2005	1,2463760	2014	1,3291650
2006	1,2563160	2015	1,1097290
2007	1,3704120	2016	1,0971010

Πηγή: <http://www.usforex.com/forex-tools/historical-rate-tools/yearly-average-rates>

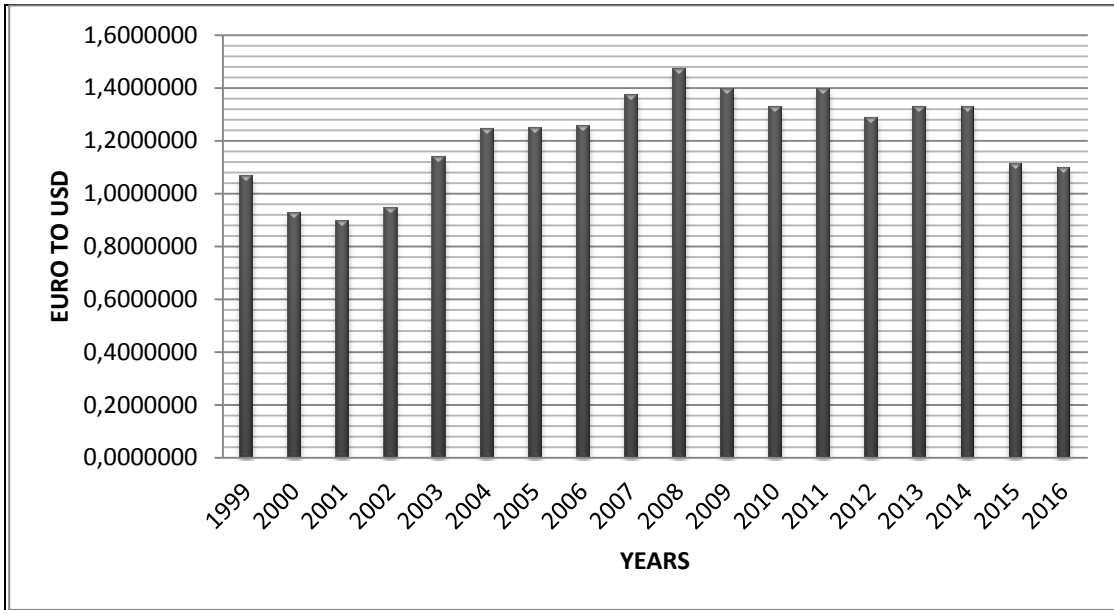
Το Ευρώ με τα χρόνια γινόταν πιο ισχυρό του δολαρίου, όμως οι χώρες του Ευρωπαϊκού νότου έχασαν τουρίστες από τις ΗΠΑ, αφού έγιναν πιο ακριβές περιοχές σε σχέση με τις Αμερικανικές.

Το δολάριο ξεκίνησε την κρίση, το ευρώ παρέλαβε τη σκυτάλη, αλλά ακόμα ούτε την έχει αφήσει, ούτε την έχει παραδώσει κάπου άλλου.

Η κρίση έδειξε το αληθινό πρόσωπο του ευρώ σε όλες τις χώρες, είτε αυτές το υιοθέτησαν είτε όχι.

Απέδειξε ότι είναι ένα παρά πολύ ισχυρό νόμισμα για οικονομίες όχι τόσο ισχυρές σε βάρια βιομηχανία, και ανέδειξε όλες ανεξαιρέτως τις ανισότητες ανάμεσα στο Βορρά και τον Νότο, από την οικονομία, μέχρι τα ατομικά δικαιώματα!

Αλλά η σταθεροποίηση του θα επιτύγχανε μονό αν υπήρχαν πολλές οικονομίες να το στηρίζουν. Γι αυτό έβαλαν και χώρες αδύναμες να το στηρίζουν.

πηγή δεδομένων: <http://www.usforex.com/forex-tools/historical-rate-tools/yearly-average-rates>

Γ. ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΡΑΧΜΗ

Η ελληνική δραχμή καταργήθηκε επίσημα τη 1η Ιανουαρίου 2002 και στη θέση της χρησιμοποιείται το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα, το ευρώ. Έπαψε να χρησιμοποιείται στις συναλλαγές την 1η Μαρτίου του 2002, μετά από μια σύντομη δίμηνη συνύπαρξη με το ευρώ.

Ο λόγος που καταργήθηκε, σύμφωνα με την κυβέρνηση εκείνης της εποχής ήταν για να έχει η Ελλάδα ένα ισχυρό νόμισμα για τις εξαγωγές της, για να μπορεί να συναλλάσσεται εύκολα με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες (της ευρωζώνης) χωρίς δασμούς και για να μην επηρεάζεται από τις αυξομειώσεις των τιμών συναλλάγματος.

Ο ανεπίσημος πάλι λόγος, που φάνηκε μετά την οικονομική κρίση του 2009, είναι πολύ πιο σύνθετος και παρασκηνιακός.

Η Ελλάδα είχε ένα ισχυρό νόμισμα σχετικά με τις υπόλοιπες χώρες της Βαλκανικής χερσονήσου. Είχε υποτιμηθεί αρκετά από το 1980 και μετά.

Αλλά και πριν από το '80 βαθμιαία υποτιμήθηκε η δραχμή για να αποπληρωθούν τα χρέη των δανειακών συμβάσεων που πήρε η Ελλάδα (κυρίως μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο για ανοικοδόμηση του κατεστραμμένου της κράτους).

Μέχρι το 1980 υπήρχε μια σημαντική διάφορα όσον αφορά το εμπορικό της ισοζύγιο. Το εμπορικό ισοζύγιο είναι το αποτέλεσμα που προκύπτει όταν από τις εξαγωγές αφαιρεθούν οι εισαγωγές. Το θετικό εμπορικό ισοζύγιο είναι όταν οι εξαγωγές είναι περισσότερες από τις εισαγωγές, ενώ το αρνητικό συμβαίνει στην αντίθετη περίπτωση που οι εξαγωγές είναι λιγότερες των εισαγωγών.

Μέχρι το 1980 λοιπόν, το εμπορικό ισοζύγιο ήταν θετικό, γιατί η αγροτική παράγωγή ήταν στα ύψη- άρα και οι εξαγωγές. Τη δεκαετία του 80 όμως προσφέρθηκαν από την ΕΟΚ (σημερινή ΕΕ), διάφορα πακέτα οικονομικά, για να παραχθούν συγκεκριμένα αγροτικά προϊόντα σε συγκεκριμένες ποσότητες, στους έλληνες αγρότες. Αυτό επέφερε και την άνοδο των εισαγωγών.

Οι αγρότες, βλέποντας τόσα χρήματα να τους προσφέρονται, κατέστρεψαν τις παράγωγες τους και δήχθηκαν τις "επιταγές" της ΕΟΚ - και σε χρήμα και σαν διευθύντριες κατευθύνσεις.

Άλλοι τα αξιοποίησαν, άλλοι τα εφύλαξαν, άλλοι τα έκαναν "λουλούδια σε μπουζούκια". Κανείς όμως δεν τα αρνήθηκε, και δεν του πέρασε από το μυαλό πως κάποιος δεν χαρίζει χρήματα από τη καλή του τη κάρδια, κάποιο βαθύτερο σκοπό έχει.

Ο σκοπός φάνηκε με την υπογραφή των Μνημονίων, μετά από 30 χρονιά. Το κύριο μέλημα των "Ευρωπαϊών εταίρων" ήταν η περιουσία του δημόσιου (λιμάνια, αεροδρόμια, ηλεκτρισμός, νερό κλπ), ο ορυκτός πλούτος (σπάνια και πολύτιμα μεταλλεύματα, φυσικό αέριο, υδρογονάνθρακες) και τα όμορφα τόπια της χώρας στα οποία στηρίζεται ο τουρισμός της (παραθαλάσσια θέρετρα, βουνοπλαγιές, λίμνες ποτάμια).

Η κρυφή ατζέντα της Γερμανίας δε ήταν μια περιοχή - πηγή ενεργείας - εκτός μέσης ανατολής, για να την εκμεταλλεύεται αυτή, κάτω από τη μύτη των Αμερικανών και των Ρώσων.

Ο μοναδικός λόγος που καταργήθηκε η δραχμή (αλλά και τα υπόλοιπα εθνικά νομίσματα των ευρωπαϊκών χωρών της μεσόγειου) ήταν και είναι ένας, **το πετρέλαιο**.

V. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Το χρηματιστήριο επηρεάστηκε πολύ άσχημα από την πρόσφατη οικονομική κρίση. Τα επίπεδα του όχι μόνο στη Ελλάδα, αλλά και σε άλλες μεγαλύτερες χώρες και οικονομικά ισχυρότερες, κατέβηκαν σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα ή έκαναν κραχ, όπως της Κίνας.

Από τον Οκτώβρη του 2007 και μετά, ο δείκτης μόνιμα υποχωρεί σε χαμηλά επίπεδα, πολλές φορές επίπεδα στα οποία μπορεί να βρισκόταν πριν το 1990. Το 2008 χαρακτηρίζεται από την πλειοψηφία των χρηματιστηριακών αγορών ως χρονιά αρκούδα³⁹ (υποτιμητική αγορά, συμβαίνει όταν οι τιμές των μετοχών πέφτουν) και μια παρά πολύ κακή χρονιά για όλα τα χρηματιστήρια ανά το κόσμο.

Όλα αυτά ήταν αποτέλεσμα της συνεχούς ανοδικής πορείας του χρηματιστηρίου. Αναπόφευκτα κατότα θα έπεφταν οι δείκτες, αλλά όσο σταδιακή ήταν η άνοδος τόσο σταδιακή υπήρχε η πεποίθηση πως θα είναι και η κάθοδος.

Δεν περίμεναν την τόσο απότομη κατρακυλά των τιμών, αν και υπήρχαν τιμές μετοχών που έκρουαν το καμπανάκι ότι υπάρχει κίνδυνος. Όλοι ήταν υπέρμετρα αισιόδοξοι, ακόμα και τραπεζικοί κολοσσοί.

Η κρίση είχε άπειρα κακά αποτελέσματα, αλλά είχε και μερικά καλά, ιδίως για το χρηματιστήριο. Επέβαλε αυστηρότερους έλεγχους των μετοχών των εταιρειών που εισάγονται στο χρηματιστήριο, συγκράτησε παραπάνω τις τιμές σε χαμηλά επίπεδα μέχρι να σταθεροποιηθεί η κατάσταση αυτή διεθνώς, και τράβηξε πάλι τις επενδύσεις στα γνώριμα σταθερά και μεγάλα χρηματιστήρια.

---

³⁹ Αρκούδα - http://www.greekshares.com/gr/bulls_bears_gr.php

A. ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΕΠΗΡΕΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ?

Το νομισματικό σύστημα της κάθε χώρας επηρεάζει πολλούς παράγοντες του χρηματιστηρίου.

- Τις τιμές των μετοχών εγχώριων αγαθών - υπηρεσιών : Εάν οι τιμές είναι αυξημένες πχ στο ξύλο, επειδή η χωρά δεν δραστηριοποιείται στην υλοτομία, σημαίνει πως και οι τιμές των μετοχών των λίγων εταιρειών που υπάρχουν θα είναι αυξημένες σε σύγκριση με πχ τη Σουηδία.
- Τις τιμές των μετοχών ξένων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην εγχώρια αγορά: Μια μετοχή μιας ξένης εταιρείας μπορεί να διαφέρει από χωρά σε χωρά, ανάλογα του οικονομικού καθεστώτος, την προσφορά - ζήτηση και
- Τις τιμές συναλλάγματος: Εάν το νόμισμα υποτιμηθεί, θα αυξηθούν οι τιμές των μετοχών μόνο και μόνο επειδή το νόμισμα δεν θα έχει την ίδια ισχύ.

Το νομισματικό σύστημα είναι ο κύριος ρυθμιστής του χρηματιστηρίου. Καθορίζει την αντοχή του σε επικείμενες καταρρεύσεις ξένων κεφαλαιαγορών, την ισχύ του σε πολιτικές ταραχές εγχώρια, την δύναμη ανάκαμψης του από τυχόν κατάρρευση, και την επιρροή που μπορεί να ασκήσει σε ξένες αγορές.

πηγή εικόνας: <http://m.eirinika.gr/article/42829/ti-tha-ginei-telika-me-hrimatistirio-tha-anevei-i-tha-mas-pethanei-deite-ti-monadiki>

B. ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΕΠΗΡΕΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ?

Το ελληνικό χρηματιστήριο όπως φαίνεται και από την εικόνα, από τον Οκτώβριο του 2007 και μετά προσπαθεί να επανακάμψει στα παλιότερα υψηλά επίπεδα που βρισκόταν.

Βέβαια είχε πάρα πολύ μεγάλες και απότομες αυξομειώσεις τιμών.

Η κρίση απέδειξε ότι αυτό το απότομο ανέβηκατέβα ήταν πλασματικό, γιατί η ελληνική οικονομία ήταν από την ώρα που υιοθέτησε το ευρώ, εξαιρετικά ασταθής. Η κρίση μπορεί να κάνει ένα χρηματιστήριο να καταρρεύσει, αλλά μπορεί να το συγκρατεί επίσης, από το να ξεφεύγει από τα όρια

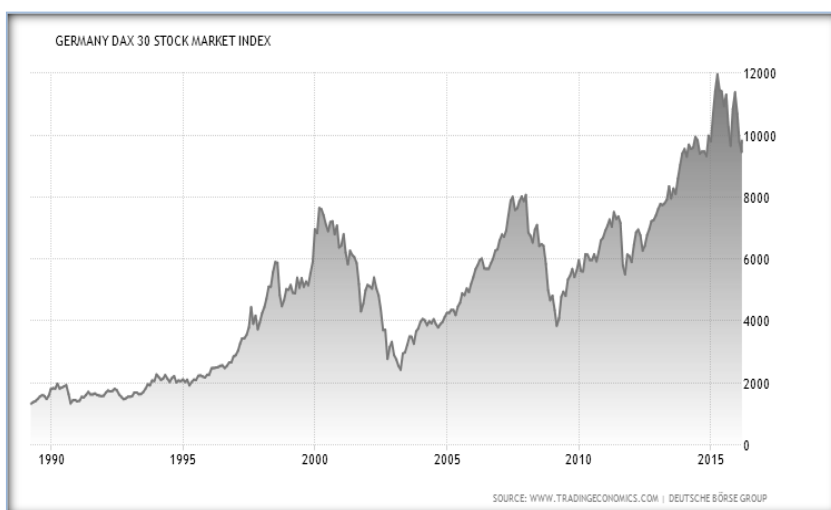

πηγή εικόνας: <http://www.tradingeconomics.com/>

που μπορεί να αντέξει μια οικονομία.

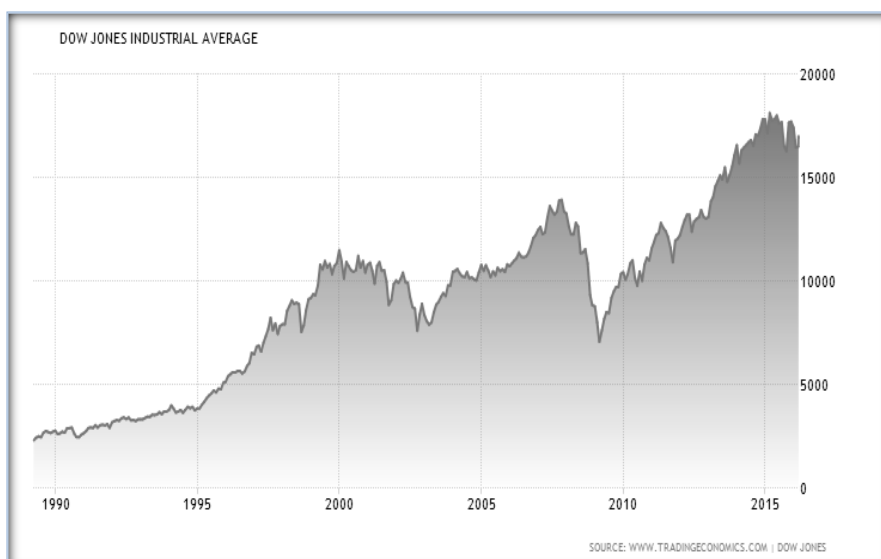
Η Γερμανία, από την κατάρρευση των διεθνών χρηματιστηριακών αγορών το 2004 βγήκε ισχυρότερη. Εκτός από μια μικρή πτώση των δεικτών του χρηματιστηρίου της το 2009,

που η οικονομική κρίση μάστιζε την Ευρώπη, οι μετοχές των γερμανικών εταιρειών όλο και ανεβαίνουν τα τελευταία χρόνια. Είναι ένα πρώτης τάξεως δείγμα ποιος επωφελείται στο να συντηρείται η οικονομική κρίση στην Ευρώπη, αφού χώρες αναγκάζονται για να συνάψουν δανειακές συμβάσεις να δίνουν δημόσια έργα στις μεγάλες Γερμανικές εταιρείες.

πηγή εικόνας: <http://www.tradingeconomics.com/>

Η Αμερική, από την οποία προκλήθηκε η παγκόσμια οικονομική κρίση, κρατά μια σταθερά ανοδική πορεία, πάρα την κρίση και τις στάσεις πληρωμών που έχει κάνει κατά το διάστημα 2010-2014.

Η κρίση φαίνεται πως επηρέασε μόνο το τραπεζικό σύστημα και όχι τη μεγαλύτερη κεφαλαιαγορά του κόσμου.

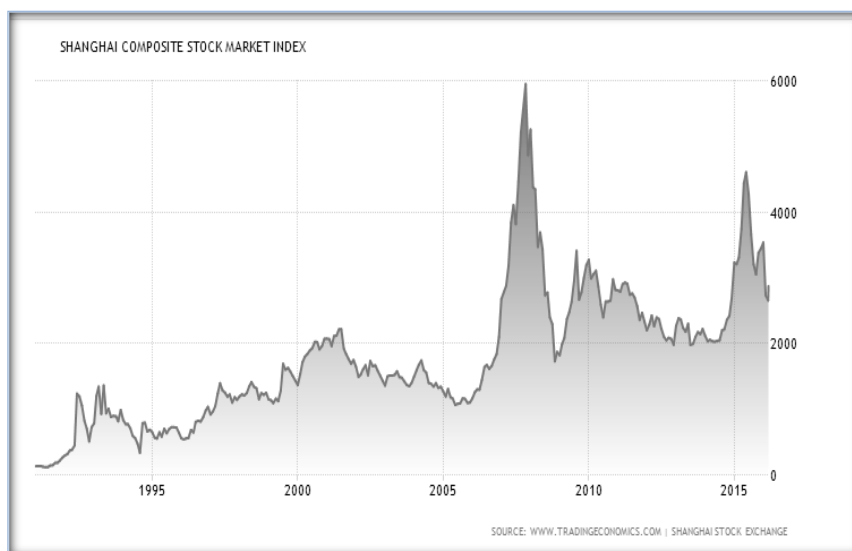
Αυτό αποδεικνύει πως η ισχυρή οικονομία μιας χώρας είναι πιο δύσκολο να επηρεαστεί ακόμα και από μερική κατάρρευση μεγάλων τραπεζών. Όσο η Παγκόσμια Τράπεζα και η FED θα στέκονται

όρθιες, τόσο θα στέκεται και η Αμερική.

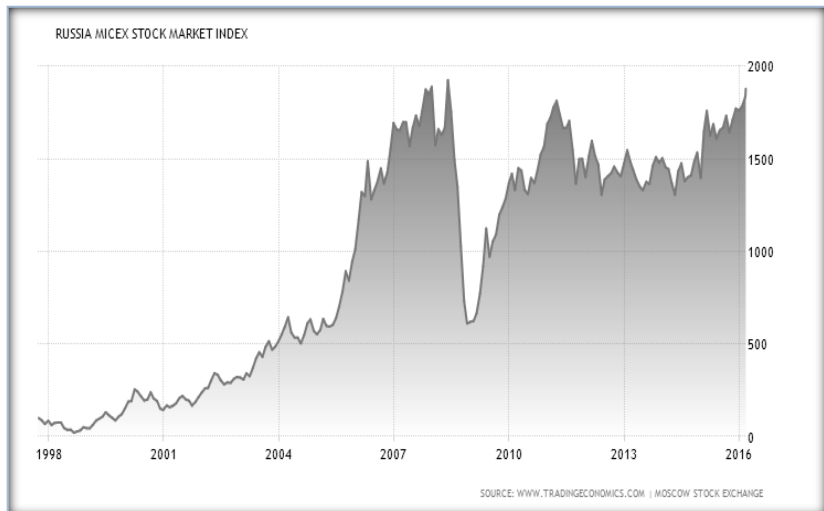
Στον αντίποδα, η χώρα με τη μεγαλύτερη μαζική παράγωγή και πληθυσμό στο κόσμο έχει πληγεί από τη κρίση, λόγω του ότι το γούνα είναι ένα σχετικά αδύναμο νόμισμα. Οι περισσότερες μεγάλες συναλλαγές

υπολογίζονται σε δολάρια. Τα 2 κραχ που έχει κάνει το κινέζικο χρηματιστήριο δεν επηρέασαν την οικονομική της δύναμη, μιας και η Κίνα έχει άπλετο αριθμό Αμερικανικών και Γερμανικών ομολόγων (γι αυτό και βρίσκεται σε αυτή τη κατάσταση).

Εάν η Κίνα αποφασίσει να πουλήσει αυτά τα ομολόγα, οι δείκτες των χρηματιστηρίων των ΗΠΑ και της Γερμανίας θα φτάσουν σε σημείο κραχ, και η οικονομία τους θα καταστραφεί.

Τέλος η Ρωσία μετά από μια απότομη βουτιά το 2008 (με την πυρκαγιά στα σιτηρά της που της κόστισε μεγάλα κέρδη από της εξαγωγές), δείχνει μια σταθερή αλλά υψηλή πορεία. Το ρούβλι δεν είναι δυνατό νόμισμα, αλλά οι ρώσοι μεγιστάνες κάνουν τις εμπορικές συμφωνίες τους σε δολάρια. Η Ρωσία είναι ενεργειακά και στρατιωτικά αυτόνομη, και με την ίδρυση μαζί με την Κίνα των BRICS, αποδεικνύεται ισχυρότερη και σταθερότερη οικονομική δύναμη από πολλές άλλες χώρες.

πηγή εικόνας: <http://www.tradingeconomics.com/>

Γ. ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕΙ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ?

Το χρηματιστήριο μπορεί να προκαλέσει μια οικονομική κρίση με πάρα πολύ εύκολο τρόπο. Να προσφέρει μετοχές προϊόντων άλλοτε δυνατά στο χρηματιστήριο σε εξευτελιστικές τιμές και σε τόση πληθώρα, που να καταστρέψει μια εταιρεία.

Να τη συντηρήσει δεν μπορεί όμως, εδώ θα πρέπει να επέμβουν άλλοι παράγοντες.

Την κρίση του 1929 στην Αμερική από το κραχ του χρηματιστηρίου την υπέστη η ελληνική οικονομία το 1932, λίγο πριν το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η δεύτερη οικονομική κρίση που προκλήθηκε αλλά οι συνέπειες της δεν έλαβαν υπόψη στους οικονομικούς δείκτες λόγω μεθοδεύσεων για ομαλή εισαγωγή μας στο ευρώ, ήταν το κραχ του ελληνικού χρηματιστηρίου το 1999.

Τότε η κρίση δεν ωφελούσε κανένα να συνεχιστεί παραπάνω από 1-2 μήνες, άσχετα με το πόσοι Έλληνες καταστράφηκαν οικονομικά ή πόσες επιχειρήσεις έκλεισαν από το κραχ.

Το χρηματιστήριο δεν είναι υπαίτιο για την σημερινή οικονομική κρίση - τουλάχιστον για την ελληνική οικονομία.

Όμως η παγκόσμια οικονομική κρίση ξεκίνησε από την πτώση των χρηματιστηριακών μετοχών όσων εταιρειών εμπορεύονταν σιδερό και τσιμέντο.

VI. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ 21ου

ΑΙΩΝΑ

A. ΗΠΑ

Οι ΗΠΑ επανέκαμψαν σχετικά γρήγορα από τη συγκεκριμένη οικονομική κρίση, και η όπλο-βιομηχανία τους έχει αρχίσει να κινείται πάλι, προετοιμάζοντας ένα νέο πόλεμο, εναντίων των Τζιχαντιστών αυτή τη φορά.

B. ΕΛΛΑΔΑ

Η Ελλάδα έχοντας αλλάξει πολλές κυβερνήσεις σε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα, οι όποιες φόρτωσαν ήδη 3 Μνημόνια στο λαό, βρίσκεται σε τρις χειρότερο σημείο οικονομικά από ότι στη αρχή της κρίσης.

Τα φουσκωμένα στατιστικά στοιχεία τα οποία έφεραν την πρώτη δανειακή σύμβαση με το ΔΝΤ και το λανθασμένο από την αρχή πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης σε συνδυασμό με πολιτικούς πρόθυμους από τη μια να εξαθλιώσουν τη μεσαία και κατώτερη τάξη, και ανίσχυρους - απρόθυμους να τολμήσουν να αγγίξουν την ανώτερη, είναι τα κυρία αιτία που οδήγησαν και στα 2 νέα μνημόνια.

Γ. P.I.G.S.

Η Ισπανία, βρίσκεται σε πολιτική αστάθεια, μιας και δεν μπορεί να σχηματίσει από το Δεκέμβριο του 2015 κυβέρνηση η οποία να μην εφαρμόσει τα μέτρα σκληρής λιτότητας που είχαν λάβει οι προηγούμενες κυβερνήσεις.

Η Πορτογαλία "έδιωξε" το ΔΝΤ, εξέλεξε νέα κυβέρνηση που προσπαθεί να διορθώσει τα κακώς κείμενα που υπήρχαν στην οικονομία της, αποτελέσματα κι αυτά δημοσιονομικής λιτότητας, με τον πρώην πρωθυπουργό της να κατηγορείται για διαφθορά και να βρίσκεται στη φυλακή.

Η Ιρλανδία⁴⁰ όπου οι πολιτικοί της σύναψαν μνημόνιο με το ΔΝΤ, οι πολίτες τους τιμώρησαν με τη ψήφο τους. Αναγνώρισαν πως πρέπει να γίνουν υποχωρήσεις κι από τους ίδιους, αλλά οι κυβερνήσεις που τους έφεραν σε αυτή τη δυσχερή θέση, καθώς και οι υπόλοιπες που τους οδήγησαν στη πολιτική της λιτότητας είναι σε πολύ χαμηλά ποσοστά πλέον και είναι δύσκολο να ξαναβρεθούν στην εξουσία. Κι ενώ η Ιρλανδία ήταν το παράδειγμα της αδιαμαρτύρητης οικονομικής λιτότητας, οι κέλτες αποφάσισαν να τα αλλάξουν όλα και να αρχίσουν πάλι απτήν αρχή με πιο σταθερή δημοσιονομική πολιτική.

---

40 Ιρλανδία - <http://www.ertopen.com/news/ellada/item/38575-politikh-krish-kai-sthn-irlandia>

Δ. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Γερμανία είναι λίγο πιο επιφυλακτική τον τελευταίο καιρό στις κινήσεις της γιατί κινδυνεύει να βαρέσει κανόνι η μεγαλύτερη ιδιωτική της τράπεζα η Deutsche Bank.

Το Ηνωμένο Βασίλειο θέλει να φύγει από την Ευρωπαϊκή Ένωση για να προσχωρήσει στους BRICS ή να έχει δική της ψήφο στο TTIP⁴¹.

Η Γαλλία κρατά μια μετριοπαθή στάση και σχεδόν μεσολαβεί για να λυθεί το κάθε πρόβλημα που προκύπτει μεταξύ χωρών της ένωσης, ελπίζοντας ότι το δημοψήφισμα του Ην. Βασιλείου θα είναι υπέρ της παραμονής του στην ΕΕ.

Η Ολλανδία φοβάται πως η πιθανή κατάρρευση της Deutsche Bank θα συμπαρασύρει και τη δική της οικονομία.

Ε. ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

Η Αργεντινή τέθηκε υπό χρεωκοπία το 2014, αλλά επανέκαμψε γρήγορα, γιατί η χρεωκοπία της αφορούσε τους υπερβολικούς τόκους αποπληρωμής των δόσεων στο ΔΝΤ, και όχι της υποχρεώσεις της στους πολίτες του κράτους της. Το 2016 βγαίνει πάλι στις αγορές.

---

⁴¹ TRANSATLANTIC Trade and Investment Partnership - https://en.wikipedia.org/wiki/Transatlantic_Trade_and_Investment_Partnership

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

1. Οι οικονομίες των χωρών που ήταν ισχυρές, παρέμειναν ισχυρές είτε
  - a. Εκμεταλλευόμενες μικρές πιο αδύναμες οικονομίες
  - b. Χρωστώντας σε εξίσου μεγάλες χώρες απίστευτα πόσα
2. Τεθήκαν όρια στις χρηματιστηριακές συναλλαγές, για να μην δρουν ανεξέλεγκτα
3. Τεθήκαν αυστηρότεροι όροι χορήγησης στεγαστικών δάνειων
4. Οι ίδιοι οι πολίτες των κρατών που επηρεαστήκαν έχουν γίνει λίγο πιο οικονομικά εγκρατείς
5. Ο πλούτος συγκεντρώνεται πάλι σε συγκεκριμένα χέρια που εξυπηρετούν συγκεκριμένα συμφέροντα
6. Τεθήκαν τα πλαίσια για παγκόσμιες δράσεις, από την προστασία του κλίματος μέχρι τις αγροτικές καλλιέργειες
7. Αποδυναμώνονται οι τάξεις ανάμεσα στην ανώτερη και της φτωχότερες και ομογενοποιούνται (προς τα κάτω)
8. Οι τράπεζες απέδειξαν πως οι κυβερνήσεις είναι πλέον ανίσχυρες να τις σταματήσουν
9. Η Γερμανία και η Ολλανδία, μαζί με διάφορα κράτη - δορυφόρους τους, ελέγχουν αποκάλυπτα και με δικτατορικό τρόπο τις εκλεγμένες κυβερνήσεις των κρατών μελών της ΕΕ.
10. Το ΔΝΤ, η Παγκόσμια Τράπεζα και η ΕΚΤ αποδείχτηκαν ένα πιο περίτεχνα καλυμμένο, μέσα από νομικούς και οικονομικούς όρους, "κύκλωμα εκβιαστών" των αδύναμων χωρών που εξυπηρετούν τα συμφέροντα διεθνών τοκογλύφων (είτε φυσικών προσώπων είτε πολυεθνικών εταιρειών).

4. ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

*"Capital as such is not evil; it is its wrong use that is evil. Capital in some form or other will always be needed."*⁴²

-Mohandas Karamchand Gandhi

"Το κεφάλαιο αυτό καθεαυτό δεν είναι κακό · στην λανθασμένη χρήση του βρίσκεται το κακό. Το κεφάλαιο σε οποιαδήποτε μορφή πάντα θα χρειάζεται."

---

⁴² <http://www.positivityblog.com/index.php/2007/06/06/25-inspirational-quotes-on-wealth-and-money/>

I. ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΤΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ?

Επιτυγχάνεται επίλυση της κρίσης μέσω της νομισματικής πολιτικής με τους εξής τρόπους:

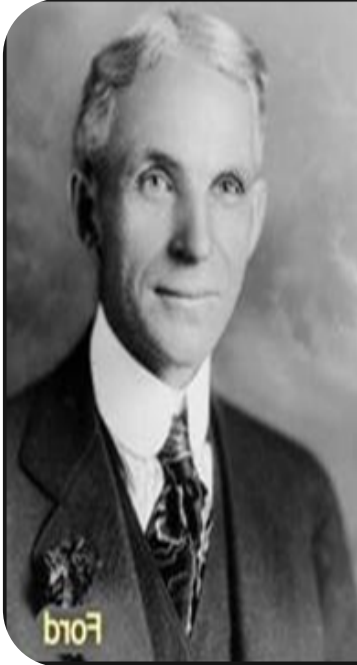
1. Έλεγχος της αγοράς από τις Κεντρικές Τράπεζες
2. Επιβολή κυρώσεων σε εμπορικές τράπεζες που δεν τηρούν τους Όρους των κεντρικών τραπεζών
3. Επιβολή φόρου στις εμπορικές τράπεζες
4. Εντολή για αποπληρωμή τις ανακεφαλαιοποιήσεις τους από τις ίδιες.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης:

- a. Κατάσχεση περιουσίας και φυλάκιση του ΔΣ τους
  - b. Υποχρεωτική κρατικοποίηση
5. Επιβολή στις εμπορικές τράπεζες χορήγησης δάνειων σε αξιόπιστους δανειζόμενους, για την δημιουργία νέων επιχειρήσεων. Ρήτρα ζημιάς προς το κράτος σε περίπτωση δανεισμού αφερέγγυων δανειζομένων ίση με το ποσό του δανείου που χορηγήθηκε.
  6. Επιβολή δίκαιης αναλογικής φορολογίας ανάλογα με το εισόδημα - ένα ποσοστό κλιμακούμενο και επιλογή χρόνου καταβολής (μηνιαία, τρίμηνη, εξάμηνη, ετησία).
  7. Μείωση ΦΠΑ σε 20% για τα περισσότερα είδη, στο 13% για τρόφιμα και ρούχα, και 6,5% σε είδη πρώτης ανάγκης, πχ φάρμακα κα
  8. Όσοι πολιτικοί καταγράστηκαν δημόσιο χρήμα, έπαιρναν μίζες ή απέκρυπταν με οπουδήποτε τρόπο κινητή και ακίνητη περιουσία και χρήματα για να μην φορολογηθούν, κατάσχεση όλης της περιουσίας τους εάν αποδειχτεί πως αυτοί αναμειχτήκαν σε υποθέσεις φοροδιαφυγής. Θα προσφέρουν κοινωφελή εργασία, αλλά δεν θα φυλακίζονται, όμως τα περιουσιακά τους στοιχεία θα κατάσχονται όλα.
  9. Έλεγχος για φοροδιαφυγή βάση των περιουσιακών στοιχείων και του τρόπου ζωής των φορολογούμενων.
  10. Φορολογία στην εκκλησιαστική περιουσία, και σύστημα όπως της Φινλανδίας σε θέμα φορολογίας της κάθε θρησκείας. Το εισόδημα των κληρικών, ή οποιονδήποτε άλλων θρησκευτικών ηγετών θα προκύπτει από μέρος της φορολογίας των πιστών τους, και όχι από τη δημοσιά περιουσία.

5.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

**ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ
ΠΟΥ Ο ΛΑΟΣ ΔΕΝ
ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙ ΠΩΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΤΟ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΜΑΣ
ΣΥΣΤΗΜΑ, ΓΙΑΤΙ ΑΝ ΤΟ
ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕ, ΘΑ
ΓΙΝΟΤΑΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΑΥΡΙΟ ΤΟ ΠΡΩΙ.**

HENRY FORD, 1863-1947,
ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΣ
ΗΕΙΒΛ ΕΟΡΔ' Τ883-Τ847'
ΑΥΡΙΟ ΤΟ ΠΡΩΙ'

πηγή εικόνας:

<http://estamede.gr/%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%B7%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%B9-%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CF%83%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B7-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CE%B1-%CE%BA/>

Τα συμπεράσματα λίγο-πολύ φάνηκαν σχεδόν σε κάθε κεφάλαιο. Το θέμα όμως αυτής της εργασίας είναι κατά ποσό το νομισματικό σύστημα, αφού γίνει κατανοητό από όλους τους πολίτες ο τρόπος λειτουργίας του μπορεί να συμβάλλει στη απλοποίηση και την καλύτερευση της ζωής των ανθρώπων.

Αυτό δυστυχώς δεν μπορεί να συμβεί όσο το νομισματικό και κατ' επέκταση το τραπεζικό σύστημα ενδιαφέρεται μονό για τα συμφέροντα των ανθρώπων που τα ελέγχουν. Αυτοί είναι που όσο εύκολα καταστρέφουν τη ζωή των ανθρώπων μιας χώρας, τόσο εύκολα μπορούν να την επαναφέρουν σε ομαλή ή και σε ακόμη καλύτερη κατάσταση.

Το νομισματικό σύστημα έχει δημιουργηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μην μπορεί να ισορροπήσει την οικονομία ενός οποιουδήποτε συνόλου, είτε αυτό λέγεται πόλη, είτε ομοσπονδία. Συσσωρεύει χρέος με τέτοιο τρόπο ώστε για να μην υπάρχει πρόβλημα πια, πρέπει να καταστραφεί εντελώς.

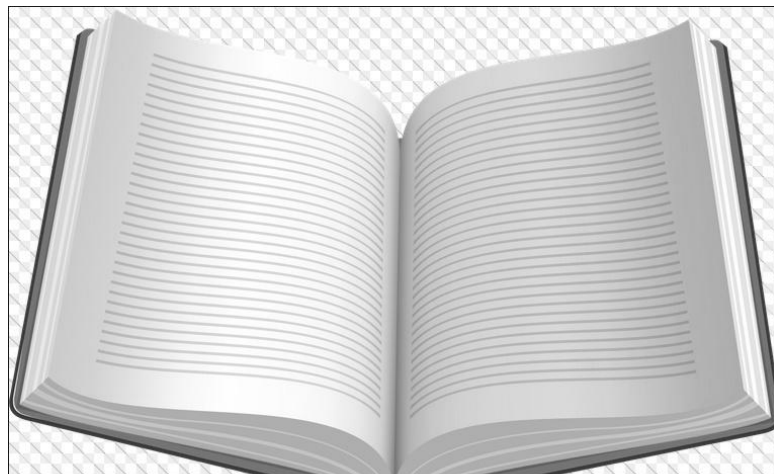
Όλο το νόημα βρίσκεται στο πως αντιμετωπίζουμε εμείς ως μονάδες αυτού του συστήματος των αριθμών - γιατί σαν αριθμοί μοιάζουμε σε αυτούς τους μεγαλοτραπεζίτες - το νομισματικό σύστημα, και κατά ποσό το αποδεχόμαστε. Μια μονάδα μόνη της δεν μπορεί να κάνει τίποτα. Αν ενωθούν όμως 6 δις μονάδων, ο πληθυσμός του πλανήτη, τότε αυτή η κατάσταση θα αλλάξει προς το καλύτερο.

Εάν οι άνθρωποι γυρνούσαν σε ένα σύστημα ανταλλαγής προϊόντων και άμεσης δημοκρατίας - δηλαδή ο κάθε πολίτης, σεβόμενος πάντα τους συμπολίτες του να αποφασίζει αυτός για τη τύχη του, και όχι οι διάφοροι πολιτικοί που ενδιαφέρονται μονό για τα συμφέροντα και τις ιδεολογία που εξυπηρετούν, άμεσα με την ψήφο του για όλα τα ζητήματα - θα είχαμε μια σαφή βελτίωση της παγκόσμιας οικονομίας και του περιορισμού της υπερκατανάλωσης των φυσικών πόρων.

Καλές οι ιδέες, αθάνατες και ισχυρές όσο τίποτα, αλλά αν αντί για τις ιδέες βάζαμε τις ανάγκες μας σαν προτεραιότητα ως ανθρωπινό γένος κι όχι ο καθένας για τον εαυτό ο κόσμος θα ήταν ένα πολύ καλύτερο (και λιγότερο χρεωμένο) μέρος για να ζήσουμε.

6.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

πηγή εικόνας:

https://www.google.gr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fpngimg.com%2Fupload%2Fbook_PNG2121.png&imgrefurl=http%3A%2F%2Fpngimg.com%2Fimg%2Fobjects%2Fbook&docid=iezIEMmqEu6buM&tbnid=N5CczUNhkAt5NM%3A&w=2000&h=1276&bih=842&biw=1280&ved=0ahUKEwifspa51aXMAhUrM5oKHdujC1MQMwgxKAIwAg&iact=mrc&uact=8%E2%80%

I. Βοηθητικοί όροι

EU / EE: European Union / Ευρωπαϊκή Ένωση, οικονομική και πολιτική ένωση 28 ευρωπαϊκών κρατών.

ΔΝΤ / IMF: International Monetary Fund / Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, διεθνής οργανισμός επιβλέπει το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα (συναλλαγματικές ισοτιμίες και ισοζύγια πληρωμών) και προσφέρει οικονομική και τεχνική βοήθεια όταν του ζητηθεί.

PSI: Private Sector Involvement (Εμπλοκή Ιδιωτικού Τομέα), συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο δανεισμό μίας χώρας.

ECU: European currency unit, Ευρωπαϊκή Λογιστική Μονάδα, από το 1979 μέχρι το 1998 ήταν η λογιστική μονάδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΚ) αργότερα Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

EKT / ECB: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα / European Central Bank, κεντρική τράπεζα της Ευρωζώνης.

MARGIN LOAN: Οριακό δάνειο, η τράπεζα δανείζει χρήματα για επενδύσεις και να χρησιμοποιεί τις μετοχές ή διαχειρίζεται κεφάλαια ως εγγύηση.

FED: Federal Reserve System ή Federal Reserve είναι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ.

ΕΟΚ: Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, μέσω της Συνθήκης του Μάαστριχτ το 1993 αντικαταστάθηκε από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

BEARS & BULLS: Ταύροι και αρκούδες «αγορά του ταύρου» (ανατιμητική αγορά) είναι, όταν οι τιμές των μετοχών ανεβαίνουν σθεναρά και «αγορά της αρκούδας» (υποτιμητική αγορά) είναι, όταν οι τιμές εξασθενούν.

SPV: Special Purpose Vehicle - SPV, ή Special Purpose Entity - SPE, Εταιρεία ειδικού σκοπού πραγματοποιεί συγκεκριμένους και βραχυπρόθεσμους στόχους, όπως να απομονώσει το χρηματοοικονομικό κίνδυνο μιας επιχείρησης.

TTIP: Transatlantic Trade and Investment Partnership - είναι μια προτεινόμενη εμπορική συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών, με στόχο την προώθηση του εμπορίου και της πολυμερούς οικονομικής ανάπτυξης.

II. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ηλεκτρονικές πηγές:

1. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%8A%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%B1_%CE%95%CE%BA%CF%84%CF%8D%CF%80%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%A4%CF%81%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%AF%CF%89%CE%BD_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%91%CE%BE%CE%B9%CF%8E%CE%BD
2. http://en.wikipedia.org/wiki/Central_bank
3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Money>
4. http://en.wikipedia.org/wiki/Monetary_system
5. <http://el.wiktionary.org/wiki/%CE%B1%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%B5%CF%8D%CF%89>
6. http://gatosgatoskanapedatos.blogspot.gr/2011/12/blog-post_2455.html
7. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE_%CE%9A%CE%B5%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1
8. https://en.wikipedia.org/wiki/European_Central_Bank
9. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%81%CE%AC%CF%80%CE%B5%CE%B6%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF%CF%82
10. <http://www.kathimerini.gr/780351/article/epikairothta/politikh/oi-oikoi-a3iologhshs-epitaxyntan-th-xreokopia>
11. <http://www.usnews.com/news/articles/2015/09/24/are-china-and-russia-trying-to-undermine-the-us-dollar>
12. http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/7/2/1/?lang=gr&all=1&s=1&e=10
13. <http://www.bidnesstc.com/37288-national-bank-of-greece-adr-capital-controls-to-prevent-grexit/>
14. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%AC%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82_%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%AC%CF%84%CF%89%CE%BD_%CF%84%CF%89%CE%BD

[_%CF%87%CF%89%CF%81%CF%8E%CE%BD_%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%85](#)

15. <http://www.insidermonkey.com/blog/16-strongest-currencies-in-the-world-in-2015-374494/>
16. <https://www.google.gr/intl/en/googlefinance/disclaimer/>
17. http://www.huffingtonpost.gr/2015/04/11/bloomberg-20-isxuroteres-oikonomies_n_7046154.html
18. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_euro
19. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B5%CE%B8%CE%BD%CE%AE%CF%82_%CF%87%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7_2007-2008
20. <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%B9%CF%84%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7>
21. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%B1_%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CF%8D%CF%86%CE%B5%CF%83%CE%B7_2008
22. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%22%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7+2%22&dq=
23. <http://financialcrises20thcentury.blogspot.gr/2013/02/blog-post.html>
24. <http://ti-einai.gr/psi/>
25. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%80%CE%B5%CF%87%CE%B8%CE%AD%CF%82_%CF%87%CF%81%CE%AD%CE%BF%CF%82
26. <http://www.usforex.com/forex-tools/historical-rate-tools/yearly-average-rates>
27. <http://www.ertopen.com/news/ellada/item/38575-politikh-krish-kai-sthn-irlandia>
28. http://www.greekshares.com/gr/bulls_bears_gr.php
29. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bitcoin>
30. <https://en.wikipedia.org/wiki/Peercoin>
31. <https://books.google.gr/books?id=RfWcBAAAQBAJ&pg=PA215&lpg=PA215&dq=FREICOIN+CREATOR&source=bl&ots=2LrRNabeuD&sig=MumDkSCb43ump68n>

- JabL9CxVI2Q&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiY3bW89LjLAhUoMJoKHR_HBYEQ6AEIPzAI#v=onepage&q&f=false
32. <https://www.cryptocoinsnews.com/litecoin-creator-charlie-lee-claims-litecoin-not-need-development-says-adding-gimmicks-not-help-currency-succeed/>
  33. <https://en.wikipedia.org/wiki/Namecoin>
  34. <http://www.financemagnates.com/cryptocurrency/education-centre/terraecoin/>
  35. <http://www.digitalcoin.info/>
  36. <https://bitcointalk.org/index.php?topic=143221.0>
  37. <https://derkameraddotcom.wordpress.com/2014/12/03/%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%86%CE%B8%CE%AD%CE%B3%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CE%B4%CE%B7%CE%BB%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-quotes-%CF%84%CF%8C%CE%BC%CE%B1%CF%82/>
  38. <http://www.eyeopening.info/2014/02/03/confessions-economic-hit-man-video-shocking-inside-story-america-really-took-world-%EF%BB%BF>
  39. <http://www.goodreads.com/quotes/9466-a-banker-is-a-fellow-who-lends-you-his-umbrella>
  40. <http://www.positivityblog.com/index.php/2007/06/06/25-inspirational-quotes-on-wealth-and-money/>
  41. https://www.google.gr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fpngimg.com%2Fupload%2Fbook_PNG2121.png&imgrefurl=http%3A%2F%2Fpngimg.com%2Fimg%2Fobjects%2Fbook&docid=iezIEMmqEu6buM&tbnid=N5CczUNhkAt5NM%3A&w=2000&h=1276&bih=842&biw=1280&ved=0ahUKEwifspa51aXMAhUrM5oKHdujClMQMwgxKAIwAg&iact=mrc&uact=8
  42. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B1_%CE%91%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AC
  43. https://en.wikipedia.org/wiki/Transatlantic_Trade_and_Investment_Partnership

Εικόνες - Πίνακες:

1. http://www.loutrakiblog.gr/2015/03/10_23.html
2. <http://samyoulittleshit.tumblr.com/post/119653041893/chalkfences-how-to-open-offshore-bank-account>
3. <http://profit.ndtv.com/news/forex/article-dollar-strengthens-as-greek-debt-crisis-weighs-on-euro-762432>
4. http://greeknation.blogspot.gr/2010_04_01_archive.html
5. <http://www.kathimerini.gr/780351/article/epikairothta/politikh/oi-oikoi-a3iologhshs-epitaxynan-th-xreokopia>
6. https://www.google.gr/search?q=dollar&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjYobiWg8jKAhVE1ywkHAnAgsQ_AUIBigB#tbm=isch&q=dollar+vs+other+currencies+graph+1971&imgrc=7EVFq3ohm81JAM%3A
7. <http://www.usnews.com/news/articles/2015/09/24/are-china-and-russia-trying-to-undermine-the-us-dollar>
8. https://www.google.gr/search?q=maastricht+treaty&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjJta7hw_TKAhXliSwKHUxeBGQQ_AUIBigB#imgrc=gVZHrrlTZj0YIM%3A
9. [http://slideplayer.com/slide/1707431/ σελ. 20](http://slideplayer.com/slide/1707431/)
10. https://www.google.gr/search?q=ecu+german+mark&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiX0dOB0vTKAhUMFiwKHRwjD1YQ_AUIBigB#imgrc=ZspDaqhTQM7MPM%3A
11. https://www.google.gr/search?q=ecu+german+mark&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiX0dOB0vTKAhUMFiwKHRwjD1YQ_AUIBigB#tbm=isch&q=german+mark&imgrc=yAgIP--v2jf0rM%3A
12. <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=221500>
13. https://www.google.gr/search?q=%CE%9D%CE%9F%CE%9C%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F+%CE%A3%CE%A5%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9C%CE%91&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi1nIGg0YvLAhUC1ywkHfWABB8Q_AUIBigB#imgrc=_iEbrkSWSnTqbM%3A
14. http://rodorama.blogspot.gr/2014/01/blog-post_7086.html
15. <http://www.iran-daily.com/News/129704.html>

16. http://www.huffingtonpost.gr/2015/04/11/bloomberg-20-isxuroteres-oikonomies_n_7046154.html
17. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_euro
18. <http://www.klik.gr/gr/el/world/i-fed-auxise-ta-epitokia-tis-gia-proti-fora-epeita-apo-7-chronia/>
19. <http://www.cabaltimes.com/2011/01/08/the-federal-reserve-as-an-instrument-of-war/>
20. <http://www.canstockphoto.com/concept-of-world-crisis-elements-of-27178136.html>
21. <http://sustainablebanking.id/blog/2015/11/16/world-bank-launches-the-new-world-bank-green-growth-bond-072024-for-retail-investors-in-belgium-and-luxembourg/>
22. <https://www.colourbox.com/image/hunder-dollar-bills-and-a-heap-of-coins-image-2742452>
23. <http://www.canstockphoto.com/euro-zone-crisis-threat-to-the-eu-13432317.html>
24. <https://www.facebook.com/jodigraphics15/?fref=ts>
25. <http://www.zerohedge.com/news/2013-05-08/us-vs-china-currency-war-dummies>
26. <http://musicians4freedom.com/2013/10/assuming-we-end-the-fed-whats-the-next-step/>
27. <http://ritholtz.com/2011/12/10-monday-pm-reads-5/>
28. <http://finance.blog.lemonde.fr/2013/09/14/cinq-ans-lehman-brothers-la-culture-financiere-na-pas-change/>
29. <http://www.interest.co.nz/opinion/63184/tuesdays-top-10-nz-mint-hsbc-too-big-jail-bank-why-americas-new-oil-boom-sham-paul>
30. <http://resourcesforhistoryteachers.wikispaces.com/2008+Financial+Crisis>
31. <http://themetapicture.com/economics-101/>
32. <http://www.sott.net/article/238530-Economic-Armageddon-Crisis-LIVE-As-it-Happens-and-Will-Continue-to-Happen>
33. <https://theinvestmentinsight.wordpress.com/tag/portugal/>
34. <http://www.zoikonstantopoulou.gr/interviews/press-releases/item/zwh-kwnstantopoylou-h-epitroph-alhtheias-dhmosiou-xreous-diwketai-politika-apo-tous-neomnhmoniakoys>
35. <http://m.eirinika.gr/article/42829/ti-tha-ginei-telika-me-hrimatistirio-tha-anevei-i-tha-mas-pethanei-deite-ti-monadiki>

36. <http://estamede.gr/%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%B7%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%B9-%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CF%83%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B7-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CE%B1-%CE%BA/>
37. http://www.backwoodssurvivalblog.com/2013_05_01_archive.html
38. http://3.bp.blogspot.com/_odBaJYblNBc/SswQJMU1SI/AAAAAAAAAJI/RKSxOZfAaQU/s320/3rd-1st_century_bc_ancient_silver_greek_coins.jpg
39. πηγή εικόνας: http://1.bp.blogspot.com/-vbwRyJEhEE8/VBVR_n_mEDI/AAAAAAAAALSc/-hVIXODC0Sw/s1600/9.jpg
40. <http://picuser.city8.com/C8P/M8/00/03/MRSR01K2TPCs.jpg>
41. <http://goldratecity.com/news/bigimages/big-image-70.jpg>
42. http://citypress-gr.blogspot.com/2010/12/blog-post_1730.html
43. http://www.athex.gr/Imgs/_anylang/Logos/000053_GR.GIF
44. http://cdn.static-economist.com/sites/default/files/main_entrance_to_the_bank_of_greece_central_building_1.jpg
45. http://ms0.iol.it/img_news/3/2/0/31045023.jpg
46. https://en.wikipedia.org/wiki/European_Central_Bank#/media/File:Logo_European_Central_Bank.svg
47. https://openlibrary.org/books/OL7126479M/The_Federal_reserve_act_of_1913
48. https://www.google.gr/search?q=brics&biw=1280&bih=842&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiP4Ozx5vLMAhWMESwKHbP-BX4Q_AUIBigB#imgrc=y5-b0_OVjeMvOM%3A
49. http://forbesindia.com/media/images/2013/Apr/topimg_21563_american_dream_600x400.jpg
50. http://beurs.com/wp-content/uploads/2015/10/euro_crash.jpg
51. <http://3.bp.blogspot.com/-QKlupQ4zwc0/Vpj76WWKYEI/AAAAAAAAENoM/m2KTueLg3Is/s1600/inrealnews.gr.JPG>
52. <http://thumbs.dreamstime.com/t/euro-vs-dollar-12942149.jpg>

53. <http://www.dreamstime.com/royalty-free-stock-images-cash-background-image14072719>
54. <https://ektepenger.files.wordpress.com/2012/05/europe-crisis.jpg>
55. http://atnews.org/_nw/57/10154855.gif
56. <https://twitter.com/profraywills/status/533061489179901952>
57. <http://www.tradingeconomics.com/>

Έντυπες πηγές:

1. "Χρήμα - Πίστη - Τράπεζες" - Πέτρος Κιοχος, Γεώργιος Παπανικολάου - Εκδόσεις ΕΛΕΝΗ ΚΙΟΧΟΥ, Αθήνα 2011
2. "Παγκόσμιος Μινώταυρος" - Γιάννης Βαρουφάκης - Εκδόσεις Λιβάνη
3. Ανάμνησις 2002 - Ένθετο περιοδικό στο Έθνος της Κυριακής - Χορηγός: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Βίντεο:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=nsfb64opK3E>
2. https://www.youtube.com/watch?v=FyZc_Hmirmw
3. <https://www.youtube.com/watch?v=4Z9WVZddH9w>

III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Η/Υ

1. Microsoft Word 2003, 2007, 2013
2. Microsoft Excel 2007
3. Snipping Tool (βοηθητικό εργαλείο windows 7)
4. Adobe Photoshop CS6
5. Calculator (βοηθητικό εργαλείο)
6. Acrobat Reader
7. Firefox (Mozilla)

IV. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

- ✓ *Ευχαριστούμε τις οικογένειες μας για την αμέριστη στήριξη τους σε αυτή μας τη προσπάθεια.*

- ✓ *Ευχαριστούμε τον κ. Κωνσταντίνο Κυρίτση για τη βοήθεια και τις συμβουλές που μας έδωσε στη συγγραφή αυτής της εργασίας.*

- ✓ *Ευχαριστούμε το ΤΕΙ Ηπείρου γιατί σε ότι και αν χρειάστηκε (από τη γραμματεία και τους καθηγητές μέχρι το προσωπικό της βιβλιοθήκης) ήταν εξυπηρετικοί και πρόθυμοι να μας παραπέμψουν στις κατάλληλες κατευθύνσεις.*